

Serbfski Nowinar.

Łydzenski Gzafopis
wot tych najwazuiszych Podawkow nietsischeho
Gzafa.

1. Listno. Redaktor a Salozjer: 1848.
F. A. Reichel we Budyshini.

Krotki Pshelad
nietsichich Podawkow Swjeta.

Swiet chze so sapalicz. — Woinse Newedra so nawshjedch Stronach romadu czahaju. — s Neczasow spusczajana Rotnosz serawa s rubatym Tesakom, s toczenej Eskeru. — Shto chze to bycz? Pshed Jenyum Mieszazom hishczje Kozdy pola nas s czichej Myshlu swoju Kolu dzjelasche. Kak je so to psheczijsko! Wone so sda, so chzyle nembre Ludy zyly Swiet spowroczejz, so chzyle te Gzafy pschincz, wot kotrychz pifane steji: Bieda tedy Gzieschnym a Samodruhym. Wschitkim so Lowa werczi a newedja shto. — Kak je to pschischko? Shto chze to bycz? Na te pytajmy krotke Wotmolwenje.

Pshed 4 Nedzlemi bydlesche floty Mier saksoskim Kraju a saksoskich Wutrobach a Bramborskej tej. Łaj duz pschileczichu nastrojowate Powestwa s Pa-

rifa a sahorichu Němjer a Styss Němzach a Eserbach. A rucyje kaž khwatazy Wlyss sapalichu franzowste Powesnje Němzach wele wujatych Wohenjow surowych ropotnych Ebješkow. Franzowsojo su swojoh' schje-
bjiwoh' Krala s Kraja wubili, so je nedoswoblekany liedy se Žiwenjom wuischoł, so je so liedy melcjo s Franzowstej wulekł a so prósnj a khudy kaž Prosher do Englanda pschiwest.

Woni bjechu jara na-njo, wele bóle pał na jeho radnych Knežich. — Sa 1 Džen je werczaty a ne-
wobstajny, ale tež nahly a khrobly franzowsti Lud Pa-
risu wjazy s pschewobročjal hacj sa te žyłe poslene 18
Ljet. — Žanoh' Krala wjazy nerodja. Woni chze-
bja mjeczj Republiku, kaž ju hijom do Napoleonowoh'
Czasa mjejachu. — Żyła Kralowa Eswójba je dyr-
bjala sroscjjetacj jow a tam a su njetko na Prosher
hotowi. — Hale na tym so nestaji. Njetko so tam
bjekawy Lud sbjeha wo wetschu Edu a wo mensche
Djeto. Wulke Romady wedrowych nebuschnych Ssljep-
zow a Czrjody duschnych Djekariow, woboji wołaju
wo liepsche Žiwenje a wschjech Samožitych je tajki
Strach pschod nimi wobliet, so Czrjodami s Fran-
zowstej cjetaja. — Franzowsojo budjeja najstercho
šami beš sobu Krej-Rosliwanja sapocjeć. — Ha
na-czim wiše to Wschitko? Na tym Ženiczkim Ssko-
wi: Tšylcje! Pschod Rodom wójnskoh' Ministera Pa-
risu stejachu Wojazy wot 14. Regimenta. Lud chysche
do Rodu. Duž sarewi Wóšchi: Tšylcje! s Semi
njeschto potšylenych Ludži sljeta. Hale njet so sapo-
cja. Lud na Wojakow. Wojazy na Lud. Schtóž

mjejsche Sdho Gorskeji, s tym kónzowasche surowje. Wojazy pschierawachu a sastachu do Luda isylecj. Krej bjejesche s Nynkami a sa njekotre Dny rebachu jarowajo wele Stów Sabitych. —

To nam Wutrobu rosbolesche. Gale laj, Niemzach bje so dawno traschna Romada Zahowa naromadjila. Płomjo franzowskich Powestiwow prasny do Zahowa a Płomenja Harow a Kopotow wudyrichu nimalje zylych Niemzach kaž hewał nby a ženje. Sa sčto je Niemzow do teho hnało?

Njemzy nimaju Zeneho Krala aby Khejzora ale su rosbřani bes 32 Werchow menschich pał wetschich. Gzilej su psched 30 Ljetami na Lipskim krawym Bitwischju, djež su jich Ludy Napoleona s Niemzow wubili, so klecžo pschřahali, so chzedja sa to swojim Ludam Dobrotu čjinicj a Prawdu sudjicj a schelaku Grejotu dawacj. — Ale Niemzy skorža so su jich Werchojo nimalje Wschityj Pschřahu nedžerželi.

Zedyn je zusej Kralowej wulle Wepela hotował, a s tym wele Million Lofjer srosmetał. A dyž su jenym Kruchu Krala smercj hlódni Skalzy wołali, so su hlódni, da je dał jich s Kanonami spothylecj.

Zedyn je swojemu Ludu Konstituzyju s Kufow wudrjel.

Zedyn je dał Sto a dwazecji Burow, kaž so poweda, bes Winy skónzowacj.

Zedyn je njekajku zusu Kejwarfu i Grofnej scjinit a snaj hlupe Žiwenje wedł.

Zež su swojich Wojakow dawali, so bychy so

bruhe zuse Ludy potepake, byž chychu sebi wjazy
 Prawa po swojich Knezerjow wuczinicz.

f Temu pschindze Ioni te lipschczjanske Ludzi = Sesa-
 tshjenje a hischcze wele druhich Kschindow.

To bje Nerjada nadosz a pschedoz; f wulkemu Wo-
 henju. Ga won tež so f Wichorom sapalowasche.

To drje niz Jedyn njemski Kraj aby Krajik neje,
 bjež nebychu njekajke ropotne aby tež mordarske Ebjezki
 pobyke. Wone je na Wulkich pschischto.

Hesojio su swojemu Kurrscherschzi f Kamenemi
 Wokna wubili.

Alle nidze tak slje kaj Barlini. — Nawschjich Wo-
 tach bjechu Werchojo Ludam f Woli. Rejndzische f do-
 brym, dzjesche se Szym. Wako tych wetschich Mjestow
 nimalje kždym njemskim Kraju, djež nebychu mału
 aby wulku Haru pomjeli. Bramborsti Kral bje tež
 Ludjom tozto dowolit. Alle na tym nemiejachu dosz
 a won jim hischcze wjazy dowolt, schtoz se wulzyschne
 Szywy jeho Podanow zadachu. f Wefelom so Bar-
 kinsti Lud do Retomasow romadzische a po Hasach cja-
 harschi pschindzechu psched Kralowy Kób, djež Kral
 renje f nimi f Rodu delje porycza.

Alle laj, psches njekajke slepe Saschmatanje by Wo-
 jakam kasane, Ludzi Retomaszy f Mordowanjom fros-
 honicz. Ga to by slje, to by helzzy slje.

Lud Wjestyr rósno torhasche a hacjesche Haszy
 f Wosami a f Deskami a f Kamenjemi a f Ryabami a
 f hermanskimi Budami, so bychu Wojazy do Prjedka
 nemóhli. — Wojazy surowje kakachu, rubachu, tsh-
 lachu. Duž sewschjich Woknow a Eschchow Smercz;

na — nich lietasche. Male Dziejci noschachu s Hasy
Kamenje dojstwy ha metachu Wojakam na Lowu. Jón-
ste cziskachu jim Karany, Hornzy, Stólzy, Blika a
Kschinje na Schiju. Druhzy wotkrywachu Tjjechi a
metachu s Zyheleni a dyż bychu te schje potom s Rja-
dami. — Wojakow kanonske Kulki a Kulje fisdachu
a praskotachu. To bje helste Kónzowanie. — Lud bje
zyrkwinske Durje swubiwak a Zyrkwine Stony po Po-
mozy skonjachu. — To bje Nóz wot fajndzenej Eso-
boty do Nedzije, kajtuż hishcze Barlin widzil neje tak
dokho hacj stejt. Nedzelu žane Kemsche. Wschitlm
Stawy rzachu a tschepetachu. —

Wojazy su pschjerali. Lud dobył. Schtóž chze Bar-
linski Lud pobicz, netreba s 10 Lawshyntami Wojakow
sapocjeć. Temu snadz Sto Lawshyntow neby doša-
hafo.

Kral je so Ludej podak a neje skónzowany. Jeho
Bratr je czeknył. Wele Stów je Sabitych. Lawshuty
je Eranenych. Bjeda temu, kiz je to sapocjal!

Eserbach je Mjer a budje Mjer wostacj. Eserbjo
su wjecznje swojim Kralam swjerni byli a budza tež
dale swjerni. Schak mamy wschudjom Khwalbu naj-
wetscheje Eswjernosyje.

Alle tak so Eserb prascha:

Schtoha chze s teho bycj? Na cjo czakamy? Schtó-
ha budje rusowski Khežor, bramborstoh' Kralowj Eswak
do teho prajicj? Bóh dak, so nepschischol Bramborstich
khostacj. Hewak mamy tu borsy Sta-lawshuty Fran-
zowsow Bramborstom' Ludej na Pomož. Ha Schtóha
mjet žiwicz te žuse Wójska?

Najferscho tola tež naschi Sserbjo kaž hewak wječnje.
Tehodla sdyhujcje a profchcje Boha wo Mier.

My smy sej dawno saslužili, so by nas Bóh tón
Anes s cjezkimi Wójnami khostak.

Sbjerki se stareho a noweho Czasa.

We Wuherstej (aby Ungarstej) wuda so we Ljecji
1610 k Sahaczenju Kurwarstwa a Mandželstwa Lamanja
ta Pshikasnja, so dyrbesche so tymšamym Parschonam,
kiž bjechu tajke Nefasanstwo nali, kóždy Nas mały
Kust wot Nosa wotrjesacj, so bychu psches to k Snacju
byli. Dyž by tuta Pshikasnja hischejen dzensnišči
Djen placžika, da dyr by Njechtónžkuliž zylje bes Nosa
wokolobehak a Njetotražkuliž wotrjesaneho Nosa dla
nežerena wostacj dyrbjala.

Prient Khosej pschindje haklej we Ljecji 1644 s Afriki
do Branzowstej, schjesz Ljet posdžišcho šadjachu Hollanszy
prieni Khosejowy Ehtom na Kupi Java, a we Ljecji
1744 scjinichu so Njemzy s tymšamym snaczi. Wot
tuteho Czasa sym je so to Sałoženje tehosameho
pschezo bólje a bólje roščheriko, tak so je tež nieiko
Sserbam to Kupowanje tehosameho jako jedyn wot
tych najnusnišchich Wudawkow snate.

Naljecjo je so sasfo k nam pschibližiko, tu a tam
kćjcia hižom Nódžicki, ljetaja Metylki a syncja wepeke
Wcžókki. Wscho je wot dolheho symsteho Spanja wo-
tucžiko a fraduje so na rjanym Naljecju. Tež Ptacžki
su sasfo k nam pschischle a napelnja Lost se swojim
Spjewanjom. Ale djeha su te bohe Ptacžki tak dolho

pschebnywale, hacź Ssnje a Lób nasche Pola kryjesche a wótra Symba knejesche? Bóh, bes kotrehoź Wolje žabyn Róbel s Djechi nepańe, je tefame we zusyć dalokich Krajach sathowak a s Zyrobu fastarak. Schłóry a Wasłocźki cjahaja do Hegoiptowskeje a na Brohi czerweneho Morja. Teź Bacjony a Żerawzy (Kranich) cjahaja we wulkich Stadlach do Hegoiptowskej a pytaja sibi tam na Polach we tym wot Powodźenja Njeke Nila sawostajenym Schłomi swoju Zyrobu. Pozpulje cjahaju najbólje Rozy do Arabiskej a do khwalobneho Kraja a swużachu tehodla hiżom israelskim Dziejczom pschi jich Gzenenju psches Arabisku Puszynu k dobrym Peczenjam. Sołobiki pschebnywaju Symbi we Asiskej a namykaju so tehdom husto we Persiskej. — Tak wje Bóh teź te nerosomne Ptacźki psches Symbu sathowacź a wedže tefame we tym Gzaju, dyź so pola nas Lisje se Schtomow shubjuje, psches Puszyny a Morja welje Stów Mil daloko do zusyć Krajow a nėsnatych Krajinow, a s dźerzi je tam psches swoju Mikosz a nėwurekńenu Lubosz.

Sandžene Dny bjesche teź we Wini, hłównym Mjeszi cjeskeho Rhejżora, wulki Sbieżk a Kopot. Dokelź pak je Rhejżor swojim Podanam Wschitko dowolit, sctojź su sibi žadali, da je so Wschitko saso smjerowale. Schjesnateho Mjerza buchu czi we tym Sbieżku satsyleni, porebani. Schjesnaczen Kaschczow wesechu so na sydom Wosach psches zyle Mjeszo popońnu wot dweju hacź do sctyrjoch. k Nėwurekńenju wulka Gřoda wschelkeho Luda pschewodžesche tych Pańenych k jich popńenemu Wotpocjinkej.

Dwajadwazeteho Mjerza wotpołożichu Saksónsyz
Wojazy we Lipsku a we Budyšchini swoju Wschisahu
na krajny Wustaw (Konstituizon) a bychu psches to
runje Bjergarjam sčineni. Weczor bjechu swetschawšchitke
Khejže we Budyšchini Rampami a se Szwjeczami krasnje
wobšwjeczene.

Pólska, kotruž we Ljeczi 1795 rusomski Khejzor,
bramborski Kral a czjesti Khejzor bes sobu rosdzielichu
a kotraž so wot tuteho Časá sym tutym Werscham psches
tši Revoluzionny wottorhnyč nemóžesche, budže snadž,
daj to Bóh, we blischim Časú psches Njemzow Pomoz
swoju staru Szwobódnosť saso dobyč. Pschi tym
krawnym Sbjěku we Barlini su mjenujy Barlinszy
Wohydlerjo tym wot posleneje pólskeje Revoluzije we
Ljeczi 1846 sym jatym a hižom f Sšmerczi wotšudže-
nym Polakam Wupuschčenje f Jastwa a Spuschčenje
wšchitkeje Schrašy dobyli, a knim tajku Lubosť dostali,
so mǔža so Polazy wscheho dobrego nabječ. Tež
Krafawa jene hlówne Mjесто we Pólskej, kiž hač
dotal czjesskemu Khejžorej šluschesche, je saso swoju
Szwobódnosť dobyła. Tak póčjite tež tym bohím Po-
lakam, škotrymiz je so hač dotal jawošnje wokolo
šhodžtko, po welje Ljetach saso Sbožje křjecz.

M. ě.

Dopomn so Sšmerczi!

Zušnistwo je na Sšwjeczi,
Čižki dom je we Nowi,
Nemudry ma Nesbože
Mudry wulke Wefelje.

W.

Čižšyczane pola C. G. Šieki we Budyšchini.

Serbſki Nowinar.

Trydzenski Gzaſopis
wot tych najwaźniſchich Podawkow njetſiſcheho
Gzaſa.

2. Liſtuo. Redaktor a Safojer: 1848.
F. A. Reichel we Budyſchint.

Schto ſo Szwjeczji podawa!

Tak dolho hacj Szwjet ſteji, ſu taike Gzaſy ne-
bylo. To nawſchjedch Bokach ſchumi a howri, to ſo
Wſcho hiba a cjumpa, ſo newjeſch dje preby ladacj a
poſluchacj. Jeniczki Džen njetko wjazy porodzi, hacj
je ſo preby ſa pól Sta Ljet ſpſchemjenjako. To je
njeſchto Redjel, hacj t Wecjoru won wulki kralowſki
Stól powrócjtchu a ſa druhe taike Stoly cjaſechu,
hacj ſo ſtych czerwych Rohow tak kureſche. Tedy Tón
aby Tamny prajeſche: To je jim ſtrowo. Nech Wulzy
tež trochu ſhonja, ſo ſu na Szwjeczji. Hale Nichtón
nebydjiſche rekk, ſo budja tola tak wulke wojnſte Wi-
choriſta powſchjedch Krajach ſakhadjowacj. Italſkej ſo
pſhecjimo Knejerjam ſbjehaja a roſliwaju tam cjlowe-
ſtu Krej. Ruſa je do Wójnny hotowy a Polazy budja
njetko, dyž je bramborſki Kral tón pólſki Kruch ſwo-

ieho Kraja puschcził a dyż też cziejści Rkeżor swoje pólste Kruchi puschcża, Polazy budża njetko najsterscho swoje stare njedusche Kralestwo natwaricż chyzcż. Rusowsti Rkeżor by najlspe seżinił, so by rekl: Nechacze wy Polazy wo - mni Niczo wedżicż, da ja też wo was nerodżu. Ja schaf tajkich wjecżnych Specżowarijew mjecż necham! Tak bylo najlspe wurunane. Hale tak jenoż Rusowsti Rkeżor nebudże prajicż a duż nam k Ranju won so Wojna pomalu sbjeha. Schaf pecza ma hijom na schlesynstich Mesach Ruska tożto Wojafow, najbóle Kosafow, kiż tam Ludzi khjetro pscheszchaja. Warschowu steja Nozy a wodnjo Kanoniroso se Sapalenzami po natykanych Kanonow, so bychu na kóžde Hibnencżko po zylym Warschowu Ssmercż a Skaženje roscżiskali.

Alle Polazy so jenoż trebali sbjehnycż, da mjeli Njemzow a Franzowsow na Pomoz. Franzowsjo so tak wesela, so budże so Pólstej sapoczecż, dokelż móža woni tak sterje Lawshynty swojich specżownych Dżekaczjerjow a Lawshynty nemjernych Prósnikow wotbucz. Wojersta Droħa pař by sa Franzowsow do Pólsteje psches Njemzy byla a duż bychmy my te franzowske Bobosy też Khwillku na Schiju krydli. Hacż też so iich runje-won bojecż netrebamy, da pař tola so też Nicħto na-nich newesel. Woni nemóža sabycz a nej-su sabylk, so su iich Sachsojo 1813 po Lipska wopuschcżili.

Dla teho Wscheho je nam tak, kaź dyż Nozy lejzo nemóžemy spacż, dokelż Wsetrisko do Rkeže storka, kaź by ju powrócżicż chyzto a Nebesa tak samróczene su

so móže kóždym Wólomítńenju Nnewedro poczecz s Bly-
skami blyškacz a metacz, prastacz a sapalecz dokólo
wokoło nas, a newjemy, hacj nebudjemy na-dobo se
sapalennyh Dworow Wucyje a Kschit a Kucyje sasky-
schecz. — Tež najmudrischi Ludjo newedja, dje bychu
najpredy labali, na-czo najpredy posłuchali. To
Wschó tak žalostnje rucyje, tak surowje khwatajo wo-
kolnych Krajach stawa a pada, so so žadyn Čłowek
doladacz nemóže, a tež tón Najmudrischi nemóže tak
khróblj bycz, so by wječczicz chyzł, tak a tak budje
aby nebudje pschincj. Tajkich Čzasach dyrbi Kóždy
swojim Bratram pomhacz schtož móže a radjicz schtož
dobrego wje. Bórnj jeho dobru Wólu nestosemili,
dyrbi so s tym troschtowacz, so je tak wele czinik, hacj
je móhl. Nichtón sebi sow mudry dosz neje, a newje,
schto by czinik. Tak wele pak je wjeste, so je tolej
dobra Kada: Pytaj aby czin se j dobre Kho-
wan ki. Derje budje, byli je netrebał. Pschindzell
pak Njeschto, da potom wjesch, dje masch Schto tyknycj.

Da sym Tydjenja jenož tak s Wercha precj Njeschto
wot barlinskoh' Ludji-Kónzowanie powedał, dokelž
hischče tedy móžno nebje, Wschitto na Drobne rose-
stajecz, kak je tam bylo. Wone so hischče te Nowinki
a Poweszia psches Dene mucjachu, kiž bjechmy wot
tych straschnych, srudnych a weselnych Pschewobrocjen-
jow blyscheli a lasowali. Sa tež njetko hischče dyr-
bimy spósnacz, so budje so posdžischo Njeschtožkuliž
jasnišcho powjedacz a so budje so na Njeschtožkuliž
haklej posdžischo spominacz, schtož so njetko tajtim
Mucjenju sabudje. — Tehodla chjemy so dženša saso

do Barlina wobróćicj a šej tamnu krawnu Witwu trochu ljepe wobladacj.

Nichton šej netreba myšlicj, so je Barlinski Kopot tak na jene dobo wuprašnył, kaž nidžen Wlyst sjašnych Nebesj. Tam hižom bjesche šo dolho na tajše Njeschto romadžiko, hale Zensura nedasche Nicjo wot teho do Nowinow stajecj. — Kaž bjechu šej Franzowsojo wetschu Swobodu dobyli, bje šo Barlini Pišmo wudžjelako, kiž Krala wo wschelake ludomne Prawa proschesche. Te Pišmo dyrbesche prawje wele Ludzi podpisačj, so by Kral widził, tak wele tych je, kiž wo-to proscha, a so by jim to potom čim škerscho spožčik. Ludjo tež s wulkimi Čzjódami podpishowachu, hale wscho šdobnje a Mjerom. Wšchnoszi pak bjesche to wopak a wona kasasche tamny Tydžen Póndželu Wojakam, so dyrbja šo do Brónjow mjecj, so bychu hotowi byli na Rosschnacjje njekajkich Šbježkow, kotrychj šo predy Čzasa bojachu. To bje Wojakam mersaze, so dyrbjachu šo tež Rozy hotowi djerzecj a nemóžachu lenycj hieč. To bjesche jich tak rošmersako, so je jedyn prajik: Nech jenož te mjeschčjanste Pšy pod Tesak frydnemy! Čzi dyrbja šhonicj!

Barlinszy Mjeschčzenjo pak šo wojerškemu Wupe-
ranju a rosnje Ladanju satrašćicj nedachu, hale podpishowachu jedyn ša druhim to Pišmo a šhodžachu s Čzjódami po Šasach. Da sebra šo nenadžujzy Wje-
hanza a Čjickanza po njekotrych Šasach. Netomaš
Zyšnych bje na Ludzi prašnył a šo do krawneho Ru-
banja dał, so bje rosno. To šo wulka Šara šbieže.
Predy hačj šo Šchto dolaba, bychu tež Pjeschzy s Šy-

lanjom na Ludyoch a Tsyłzojo bjechu fej wótre Těšaki na Buschkoje stykali a tak so Ludzi honjo do Kbjězow dobywachu. Do jenej Kbjěže so jich njeschto narwali, s kotrejž bje pecža Kamen do Wojakow pschilecził. Kaž bjechu nuts, staji Jedyn nješkěmu newinowatemu Knefej Kónž Těšaka na Bróst a rewesche: Za cje Napaka pschekolu. Ha jeho Łajtnant pschistaji: Wo- czał, hačž budu kasacž! Psched tajkim wojerškim Esu- rowenjom bjechu so Ludjo srosšhubeli a Gasy bychu prósne.

Gale telej Rótmenje nebje nidžen Ludzi do Stracha sahnalo, nje to bje jich Wschjech žalosnje rošnjewalo a se Stobami rospaliko. — s Melčjom so domach Kóždy brónesche, tak derje hačž móžesche. Nichtón po = pra- wym newedžishe, na = cjo so bróni a tola bje Kóž- demu tak, kaž = by = rekt, so budže bóršy kónzowarsku Brójn trebacž.

Šobotu wokolo Pschipołnja cjenichu wot Mješta Póšłani k Kralej s tym tak jara podpisanym Pišmom a wokolo Zenej pschindžechu wot Krala. Wón bje po = wschjem jich Žadanju cžinik. — Na to so swes- seleni Barlinszy na Gasy pushecžachu a počachu psched Kralowy Ród cžahacž, dječ wótsje wolachu: Naschemu Kralej bydž Gjesž! Naschemu Kralej bydž Gjesž! Kaž bjesche so jich wulka Mróčel najschła, wustupi Kral na tajki Wutwart psched swojimi Wófnami a rycjesche k Ludu. Tola pak kbjetreho Howfa dla Nicžo rosemicž nebje. s Nowa sasjo wolachu: Wivat, wivat nasch Kral! Dož pak bjesche wóndansche Wojakow Sakha- djenje nesabyte, bjechu tež Łošy pšyshecž, kž wolachu:

Precz s Wojakami. Nech so Kral swojim Mjeszczanom
 dowjeri! Nech Wojakam s Barlina won kasa! To so
 Kralej nechasche. A duż by to Spoczatk helskeho Re-
 mjera. Lud so bojescze, so Kral k nemu žaneje pra-
 weje Wjery nima, so su jemu Wojazy lubsci, aby
 so woczakuje, tak mohl jim swoje Dowolenja saso
 psches Wojakow s Rukow swutorhacj. Tajke Wyslje
 Ludzi bolachu. A laj! Nasdala bje widziej, tak so
 Zyni na Konjach do Bitwy rjadowachu. To wjecz-
 ejsche Kany a Krej a Esmercz. Duż sebra so wul-
 zyschna Sastmatanza spóschuweje Gjekanzj. A nydom
 tež hižom: cji Sadni Rubadka rastarskich Tesakow sa-
 czuwachu. Kždj chysche Skól hnacj, hale to schaf
 nendjische; lej woni so na Hasach hacjachu a tkóczachu,
 so móhli so samjasz. Tawshyntj s zylej Schiju woła-
 chu: My smy pscheradzjeni! To je helska Wischerada!—
 Styski a Skoby Lud pschewjachu. Cji Prijenschi han-
 jachu po dalschich Hasach a wołachu do Bitwy, dru-
 sy cjerjachu po Bróju a drusy na Turmach do Bit-
 wy skonjachu. To bje Sobotu po=połnju tšjoch.

Rak nestajne Bjedjenje! Krótki Wojazy s dobrej
 Brónju na Lud sprósnymaj Rukomaj. A tola dyrbesche
 so pokasacj, so je Lud wjazj dyžli Wojazy. —

Raž by tšylil, tak rucjie by Wjestyr na tawshynt
 Blakach rostorhany. s Tymi Kamenemi hacjachu Ha-
 sy a se wschjem, sčtož so k temu hodbjesche. A k čjomu
 to tajke Saracjenje Hasow wele Kochczi wóšofe? So
 bychj so sady nich čjim liepe Wojakam wobróli a
 jim bale nedali. Zyni na tajkich Hasach zylje kniczom
 nebjechu, lej tajkim djerawym Pucju fej jich Konje

Nohi skamowachu. A to by bórsky zyly Barlin na
 niualje wschjich Gafach tak saraczeny. Zylu Dzielbu
 Tragunarjow s Kamenem s jeneho Raczenja wetbichu.
 Pod jnym Raczenjom sady wulkimi pschikulanymi Esu-
 dami czepjo wojerstich Wóschich satsylowachu. Dzež
 bychu Wojazy Raczenjo dobyli, tam widjichu saso
 jene bes tym nowe natwarene psched sobu, a wótre
 Kameniska, wot Džeczi a samo tež Knenjow Schur-
 zuchach a Korbach na Tšjehi noschene, sabiwachu wele
 Wojakow. — Na 7 Blafach je byla Bitwa najšuro-
 wscha. — Jnym Blaku wołachu Mjeschczenjo: Mje-
 tšylejmy, wy niz a my tež niz! Wojakow Major
 nechasche wo-tym Nicžo wedžicž a duž sleczi pschetšy-
 leny s Konja, tak tež druhi a tež potom tšeczi Wóšchi.
 — Bjedzenjo sbywasche pschezo saskašwische. — Mjesch-
 czenjo, Schtudenczi a Gantwerszy kónzowachu se Eše-
 kerami, Motykami, Žerdžemi, Tešakami a Tšylbu kaž
 najšjepschi Wojazy. Ščtyrjo mjeschcžanszy Tšylžojo
 tyrolstich Klobukach šej pornjo šebi Wóschich tak wu-
 berachu a kóžda Kulka by jeneho czjšla. Jedyn Polak
 wuleczi sady Raczenja won a roššcžjepi jenom' Wó-
 schemu Lowu. Wojazy ho franicu, hale spšchekotej
 Kuku hišcže 2 Wojakow škónzowa a potom šo s roš-
 raženym Nopom pschewali. Jedyn tšyleny Mjeschcžan
 šuže šo s Raczenja delje na Wojakow Bók. „Štejeje
 Kšwilku, šarewi jeho Šuššob, paš Was na Čzasje
 rošrubamy. Ša woni tež šawješje na Wokomtknenje
 wofastachu. Hale kaž bje ho šrabnył a na šwój Bók
 ščajnył, počachu saso kónzowacž. — Nichtón nebjesche
 Kšróblischi, hacž Ščtudenczi. Tež Žony šu tšylake.

Gisheče himor nebjesche Wutupenja dosz: Pšched Wečjorom počachu Kanony rewicj, so bychu Karteczje Raczenje a Bjedzerjow wotmjette, kaž nashymny Wichor swotpadane Lishje. Hale to neby. Hacz runje Khjezje rzachu a Ludjom bjesche, kaž pšched sudnym Dnjóm, Mjeshečenje nidy neczjekachu. Na jenym Raczenuj pólsti Schtudenta sprostyimi dolhimi Wosami netrečeny wot Karteczow, kiz wokolo neho praskotachu, stejesche s Khorejcžku serawajo. — —

Tola pak fastan-my labacz na krawne Rosnoszje. Tam ma Šmerezj žadlawe Žnje na Polach sčjlowecznej Krowju nojenych. Tam so Wokanje Boloszjow a bludne Sakhadžjenja mjescheja do Rimotanja wutuperstich Šybyškow. Tam so Bratšjo kónzujaj, hóršcho hacž skážene Pšy. Tam so Nebesja czerwenja wot Płomenjow, kiz se sapalenyh Zwarenjow wuja ha swječja na pschezo wetšche Romady Sabitych. — —

(Pšchichodnje dalje.)

S b j e r k i.

Schwórtk pšched Tndzenjom bjesche we Jeschizy pola delnej Hórki wulki Wohen. Zyla Wesi je so do Popjeka pšchewobrocžika a jenož njekotre Khjezje su so sčeržake. Pšchi tym spali so tež we jenym Zwarenju jara welše Wozow. Kaž so pojda, je tutón satraschny Wohen pšches Sateženje nastak. M. č.

N a w i e s c h t.

Nowinkar wulhadžaj kóždy Tndzen a poweda te najwajnišche Podawki nashcho Čžasa we šerbstkej Mjezi. Kóždu Šsobotu wudawa so jene Listno a je tesame k dostacju sa $\frac{1}{2}$ Ršl. pola Reichela,

Kniškupža we Budyšhini.

Gishečjane pola C. G. Gieki we Budyšhini.

Serbſki Nowinar.

Lydzenski Gzafopis̄
wot tych najwaźniſchich Podawkow njetsiſcheho
Gzaſa.

3. Liſtno. Redaktor a Safojer:
F. A. Reichel we Budynſhini. 1848.

Schto ſo Sſwjeczi podawa!
(Dalewedženje.)

Laj Nozy cjanu pſches krawe Łuzje a krawjate
Gziela, nimo tych, kiž na Gaſach Wołoj ſchrijeja,
Kulki lija, Lebije kowaju, nimo tych cjanu czeſni wu-
berni Mužoj i Kralej i nahimi Łowami, jeho proſhyč,
ſo by Kónz Gzertowanju cžinił. Ga wón refne: Jenož
Próſtwu čžu wuſklyſheč. i Mozu ſej nebam Nicžo
wotnuſowacj! Ga wóni cjanu ſaſo domoj, podarmo
i Ludu rycjo.

Na Ranje Lud trochu pſched Wojakow Tſylenjom
nochowafche, dofelž mjejeſche mało wjazy i Tſylenju.
Zylicžku Nóz pak Stony na Turmach wołachu a
nefaſtachu Nedželu Rano, dyž bje tedy tola Wojowanje
wofaſtało. Pſchihotowanja pak i nowemu hórſchemu
Mordowanju ſo cžinjachu. Kral dyrbeſche ſpóſnacj,

so dyrbja jeho Wojazy pscheracj. Ha dyž Bože jasne Słonečko Nedzelu do-połna na saskich Esuownikow a roshubene Gjeła a s Krvju wopluskane Kbieže swieczesche, popajechu Mjeszczjenjo General Möllendorfa. Tón dyrbesche jim Pišmo podpisać, so dyrbja so Wojazy s Mjesta cjanycj. A Nedzelu pschipołnju cjenichu woni precj. —

Šhto je potom było, to chzemy njetto jenož s Krótka wobladač, so bychmy sa druge wazne Podawki tež njeschto Kuma sšhowali.

Kral bje so Ludej czišje podał a jemu Wšcho šlubik, šhtož chzysche Lud mjecz. — Hale šhtoha njete franenymi, pschebitymi ha Esabiwanymi? Wojakow bje 707 morlich a bes nimi 132 Wšchich. To žane male Romady nebychu na Sasach ležate. Hale Nozy bychu wojerszy Spadani njekotrych Gzelmach po Šhprejti ha njekotrych Wosach po Dróšy do Pótsdama delje weseni ha tu sšhowani, so Barlini Nichtón jara sšonił neby, tak wulzy wele jich bje. Šehodla tež bychu posdžišcho Barlini jenož 14 Wojazy štanje ha cješnje rebani. Franenych je do Lazaretow na 1000 Muži pschisšlo. Šhtož nas šobu jara šrubji, je to, so je pecja bes spadanyimi Wojakami wele Ššerbow s nowej' Bramborskej' bylo. — Bóh trošchtuj jich bohich nastrojanych a šrupnych Štarschich. — Mjeszczjanow bjesche na poltšecja Šta spadało, ha ni-malje tak wele bje franenych. Tež jich tožto je czišcho rebanych. Sa najwjazy pak morenych Mjeszczjanow šu mjeli Poreb, kaž je jich mało. We 187 Kaschczach šu jich s Nowu wesli pschewodženy wot Lawšyntow

a saso Lawšyntow plakatnych Pšchewodžerjow na wulke Porebnišcjo, laj wschitke 187 Kaschje su do Zeneho Nowa rebane. Šchtóž je tajki Poreb widžik, nebydže jo wieszje nidy sabycj. — Bóh swarnuj kóždy Kraj a Mjesto psched tajkim Nowištom. Tam budže wele wošyroczjenych Džecjatow won khodžicj a frudnje žalosticj.

Wobročimy šo njet s Barlina ha rosladajmy šo hiščje trochu na Šwjecji. — Neje hiščje hinak? Je hiščje pschezo jenať rošwonedženy Šswjet? Šchto- ha Nowiny praja?

Nowiny su dženska polne nastróžatych Powestwow a nasajtra husto steji: Šchtóž sže čjera lasowali, to bjechu čjiste lute Łže. —

Jedyn Kraticjan mjejesche wóndano praj' duščne Pšchirunanje wot našchoh' Čžasa. Wón prajesche Našč Čžas je podobny na šmerez-khoreho Čłoweka. Sacjerawšchim prajachu: Snim jara šlje steji. Čžera rjekasche: Nò, wone šo praj' duščne s nim čžini! Ha Dženska reknu: Wone je gor tawšynt šlje snim. — Lej tak wele je wieste, šo hiščje nidže na žadyn Mjer podobne neje. Pólska je tak polna rušowskich Wojakow, haćž kipi, ha Polakam su wschje Tšylby ha Tšylbicžki sebrane ha kóždy Nóz, kiž je dljeschi byžli 2 Borštaj. t Polnju horje šo Nebesa kadža s pólschrowym Kurom. Laj čžjeski Ržežor ma wulki Kruch italskeho Kraja. Šeho italszy Pódanjo pak praja: My nechamy žahnoh' njemškoh Ržežora mjecz. My čžemy luczi Italszy šami ja- šo byčj! — Tak su šapoczeli njemskich Wojakow s Mjestow wubiwacj a jim šchtrjenu Šsmołu a waržazy Wolij na Šchiju lječ. Ržežorszy Wojazy

so s Mozu saperaju a na-to je so tam wulka Wójna
 sapocjaka, jenož so hiščeje Nichtón newje, sčtó budje
 tam s Knesow wostacj. Krej hižom je so tam s wul-
 kimi Nynkami Jaka. — — Po Wecjora wonfacy so
 Franzowsojo pschezo jenak do Bitwy hotuja ha nemóža
 šami swojim Krajn psches=jene pschincj. Sčtóz ma
 Rusť Samóženja, čžini so s Parisa pschindje. Hejso
 to taf dale pojndje, nesmjaja Parisu bóršy Nikoh' hacž
 lutyč Proščerjow. Ha sčtoha pon? — Njebuschi
 stary budyski Dbetst Egidi by himor rekt: Preby
 fWecjoru won hinaf nebudje, dóž neb'dja Paris sros-
 tsylecž a pokopacž a potom tam na Kolik Taslicžku
 stajicž s tym Pišmom: Tu je byl Paris.

Tak je f Ranju, Pólnju ha Wecjoru wójnste Si-
 banje, hale wone je so tež f Pólnozy delje rošwaliko.
 Danski Kral ma Schleswig-Holstein, Kruch njemstoh'
 Kraja ha by najradši Njemžam jich Njemžowstwo wsať.
 To šej cži nedadža lubicž a duž budja so s Wójakami
 swojeho Krala bicž. Ha sčtož je najdžitwniščo: cži
 barlinskzy Wójazy, kiž su swojeho Krala taf dolho wo-
 barakt, su wot teho Krala Njemžam na Pomóz psche-
 cžiwu danskemu Kralej pópłani. Hale danski Kral
 je sašo pecža dobry Pscheczel s rusowskim Ržežorom.
 Duž móže jom tón lóčžy po Morju Wójsko na Pomoz
 pópłacž. Schwedowski Kral drje wele do teho prajicž
 nebudje. Tón budje wešely, hejso so žane wjaz tajke
 Gary ha Šbjěžki šbjehacž nebudža, kajfež je tam ne-
 dakno knežerskim Mjeszi pomjek. — Po tajkim je jara
 móžno, so móžeja nam pólnózne Wjetry po malej Šhwili
 rofnu Wójn wot nesarebaných Čžielow pschinoschowacž. —

Na wele Stronach su so balofich Niemzach burszy Ludjo seshjehali a khartuja surowje se swojimi wefnemi Knežtmi. Gzi pak czejekaju psched Sabijeremi a Sava-leremi, tak khwatajo hacz jenož dje. Tež tam hischeže su wschelke kneže Prawa, kiž su pola naš dawno sajschle, wschelake Dawki na kneži Dwór a wschelaka druha Wobczejnosz. A dječ taklej jenož' knežoh' Advokatu popaneja, temu haklej so dje. To knežich Rodach Wschona-rubo swobrócjeja, Pišma a Knihy sWóknami won smetawšchi na Romady noscha a potom swulkim Wóh-njom spala. — — Tež Gzjody czejekatyh Židow, ičh Žonow a Djjeci so tam pokasuja, dokelž je Ludowy Njew tež na Židow wudyrik, kiž su žalosnje Kscheszi-janow jebali, aby jim hewak wele Wobczejnoszjow načimili. So dyrbi pschi tym wele newinowatyh Židow sobu czerpicz, to so šamo wje. — Majnzu wontach pola Rhajna je so tež nječady Lud sbramborskim Wo-jaakami pschekorik, hale czejšy Wojazy, kiž tym Mjeszi tež steja, su Ludjom pomhali, so bramborsze Wojazy pscherachu. Njet šej dawaju Majnšy Młodzenny Kosy djjekacz. Te budzeja toczene a potom na dobre Topora pschikowane. Potom nech jenož so Njechtón snimi spyta. — Bajerski Kral, kiž je Połojzy Niemzow tak dołho kwulkemu Mersanju był, je, kaž so pišche, šam se swojeje Wolje sTróna delje stupil a swojemu Šhynej Kralestwo poruczil. Njetko nech Bajerszy ladaju, Šchto smjeja. Tón Starý bje traž khjetro wučženy Kneš, ale wón dasche Klóštery twaricz, kryjesche a helcjesche Desuitow, kaž so poweda, a podczischczewasche kóždu Wjeru, kiž nebjesche rómska.

My swojim sachsćim Kraju netrebamy wjazy psched Ebjezkami prósnoh' a łódnego Łuda tak wulkeje Rosy mjecz. Regirunka je so wulzy wo Penesy staraka, so móžetaj so Želesnizy dale twaricz, ta sa Drazdžanami ha ta wot Libija do Žitawy, ha tak Želesnizarjo dljeje Łód žiwicj netrebaja. — Budyske Tachanstwo je Mjeszczanam te jara dawno žadane Prawisna na wulkej Zyrkwi dačo, so woni dljeje sami swojej Zyrkwi netradža bycj jako Podrožnizy. Tež maja kłoschtyrszy Poddani Nadžiju, so budže jim Mjeschtožkuliž bórshy spuschejene, wo-cžož so hižom dolho ryczi ha storzi.

(Pšchichodnje dalje.)

Mjeschto se starych Šerbfskich Stawisnow.

Jako Šerbjo hišcejen psches žyly njetsišchi saksónski Kraj hač do Salje a k Fichtelšćim Horam bydlaču a swojeje Šwobodnoszje dla žawošne Wójny s Frankami, swojimi stajnymi Nepscheczelemi wedžichu, knežesche na nimi jedyn móžny Wóžwoda s Menom Miliduch. Tónšamy biesche tehdom, jako Frankow Král, Korla tón Wulki pschecziwo Čzecham čahnył a pschi tym nesbožomny pobyt bje, so wot Frankow wot-tornył a swoj šerbfski Lud šwobodny scžinik. Ale Korla pschiczeže we Ljeczi 806 psches Mjeku Salu do šerbfskeho Kraja a sbi Šerbow we wulkej Bitwi pola Šwerenaselbo. Miliduch sam padže wot Nepscheczelow sabity a jeho šerbfski Kraj by wot Frankow wupuženy a jeho Podanjo, naschi šerbfszy Wótzojo, dyrbjachu so saso psched Frankami polhilecj a němóžachu sebi wot

tuteho Časfa hym swoju staru Swobodnosz saso dobyč. Miliduchowe Kralestwo rospany, ale jeho Meno je so sathowate, dokelž hjesche wón jedyn wot tych najmóznischič Kralow nasčeho stareho serbskeho Luda.

Jako posleneho serbskeho Krala menuja Stawisnarjo Pribislawa. Wot něho poweda so, so je wot Njemzow se swojeho Kralestwa wuhnaty do delnych Łuzicow czejnył a tam sebi nowe Kralestwo založik. Najsterscho je tutón Pribislaw tónsamy Kral, wot kotrehož jena stara delnojuzijska Basn poweda, so je so na malym wittowym Čolmiku po Šchpreji delje pschivest a sebi we tym Hrotzišcju pola Bórkowowowow nowy Rodžik natwarik. Wot tuteho Krala dyrbjja so hišcžen^r dženšnišči Džen Žónske Potomnižy we Kamenkach, jenej malej njetko skoro žylje pschenjemčjenej Wefžy nedaloko Błótkow (Spreewald) namyfacž a swoje kralowske Šhympschindženja wobšwjedšicž móhž.

Wot Lubina, jenej wulkej Hory pola Budestez poweda so, so su junu na tejšamej ředmjo Werchojo aby řierschtojo serbskeho Luda romadupschischli, so bychu jow we Čiščini Radu řtkadowali, kať bychu Njemzow čžeřki Špschahw nasřlepje wot so wotčžiřnyčž móhli. Wščitžy radžachu řWójni a jako bórřy potym Šserbjo jenu wótru Bitwu řNjemzami nedaloko Lubina mjeřachu, bychu tamni ředmjo Werchojo we Bitwi wot Nepsčhecželow řabicži. Řich serbsžy Bratřia porebachu řič na to na Lubini, řóždeho se řwojei řlotei Řrónu pod jedyn wulki Řamen a tudž wotpocžuja hišcžen

dženša jich Króny a czakaju na ksepſche Czasy a na
 Poſbjehnenje ſerbskeho Luda.

Najſferscho je tuta krawna Bitwa po Lubina,
 wot kotrež nam ſpómnená ſtara Baſn poweda, taſama,
 kotruž Stawisnarjo do Ljeta 805 pokasali ſu. We
 tutym Ljeczi pſchiczeže menujžy Frankow Kral, Lud wig
 tón Bobóžny ſwulkej Czródu Saffow, kotſiž ſo
 hižom jeho Nanej Korli ſe ſwojim Wójuodom Witte-
 kindom podczijſnyli bjechu, pſches Njeku Salu do
 ſerbskeho Kraja, natwari ſebt pſches Pólcznizu pola
 Kinsburka wulki Móſt, wot kotrehož je tute poſdžiſcho
 natwarene Mjeſto ſwoje Meno doſtate, a ſtejeſche predy
 hač bjechu ſo Eſerbjo dolabali ſe ſwojim Wójiſkom
 pola Budyſchina. Jow mjejachu njetko Eſerbjo a
 Frankojo mordarſku Bitwu, a hač bje runje Eſerbam
 Wittekindowy pſchichódný Nan Czech, czjeſti Wójuoda,
 ſwulkej Czródu Czechow na Pomož pſchichoł, da po-
 thili ſo tola Dobycije Frankam. Czech ſam padže
 we tutej žawoſnej Bitwi, a ſnim welje Zawſhut na-
 dobnych Eſerbow, beſ nimi bjechu tež najſferscho tamni
 ſedmjo Kralojo, kiž ſu na Lubini porebani. Frankojo
 ſakhadjachu njetko ſe Eſerbami jara ſurowje, ſpalichu
 jich Wobydlenja pſchi Schpreji, ſrunachu tón Grob jich
 ſtarych Kralow na Grodžiſku pola Židowa i Semje
 a položichu na nich žalofne Dawki. Eſerbjo džežjachu
 njetko Mjer, ale ſtajnje wobzarowachu woni to Wu-
 tupenje ſwojeje tſiſtaljetneje Dwerdžiſny a woplakowachu
 ſrudnje tón Pad taſ welje dobrych Kyczerjow. —

M. ě.

Cjiſhcjane pola C. G. Ħieki we Budyſchini.

Serbfski Nowinar.

Lydzenski Gzafopis
wot tych najwaznischich Podawkow njetsischeho
Gzafa.

4. Listno. Redaktor a Sakozer:
F. A. Reichel we Budyschini. 1848.

Serby ha wokolue Kraje.

Gzasto su czi nerozomni Njemzy naschemu serbskemu Krajej „wendische Türkei“ rjekali ha jon stym tak kaz trochu saniczowali. Huslo su nam porukowali, so smy do woschich Buknenjow nekhmany Lub, kiz Niczo nemoze, hacz Russt Kolnista. Gzasto ha husto su nam wumetowali, so so Zitwenja weselicz newjemy ha na fastarskich Powostankach wisamy. — Hale djeha maja menscheje Rusy, djeha wjaz Khleba dyzli po nas? Djeha je Serbach, so bychu Khudzi ha Kodni wo Gzastu Mjasa wot panenoh' Konja bozedla prosyli, ha tez Mjaso zykeho Konja sBrochom ha sMochom spozerali, kaz nedačno Hojbenju, Njemzach? Djeha je Serbach, djez by Bur Rozy swoju na symny Bohem sklinenu Kosu hluboko do Semje sarebak, so by potom na Ranje widzil, kak je wot

Łódneho Luda wurebana ha sjeđjena, kaž wóndano jenej hórstej Wšy, Njemzach? — Khwalcje mi Eserby! —

Nech da teŝ Eserbjo beš nami žanych žylych Molerjow, sKamenja Wurubowarjow ha tehorunja nimamy, kaž Njemzy, djeha masch Eserbach teŝko łódnych Remesnikow, kaž Njemzach? Njemzy sčak maju teŝ Pola ha dobrych Katarjow, hale ja jenož wot tych rycju, kiž su šo sažpiwšči Burstwo do Remesništwa dali. Gji nech šo khwala wulkeje Wuschiknosze ha jich Wuczeni wulkej knihowskej Mudroszje, wot teju šo Nichtón nenajje, jako wot serbskeho Khlieba, napłodzenoh' wot spróžniwých rólničich Eserbow. Haj, haj wulkič Ukalzow ha hewak na wschelku Džjelanku wuschiknych Ludži Njemzy maju, hale to jim žanoh' wješto Khlieba nedawa. Ščtoha, byž Anes njekajkej Fabrike šwojim Džjelaczerjam rekne: Ja nedam Nikomu wjaz' džjelacj. Mi moje Pšchedawanki Nichtón wotkupecj neča ha nemóže? Kak to čjint, budže bóršy šnadž teŝ nješčto Eserbow šobu šhonicj. Lipčanski wulki paperowy Pščekupj, kotromž dotal Židowski ha Dobruschanski Pajernik Pajery dodžjelacj nemóžesčtaj, je pišak: Džjelacje njetko tak mašo hačž móžno.

My hewak husto sažpiwani wešni Eserbjo budžemy najblije wótracj porno wschjem pochwalerskim Njemzam. Rasche Rolje dawaju Khlieb, haj wješty Khlieb. — Duž khwalcje mi Eserby!! —

My Eserbjo šo Žiwenja wešelicj newedžili? To ma šwoje, šo tak niž, kaž na wele Stronach njemškeho Kraja šo wešela Reflernjach, Ĥudžernjach ha winowych — Žlofarnach.

My Sserbjo jara na Starym wifamy? Czola newifacj na fdobnych Waschnjach czejzenych Wótzow? Naschi Wótzojo bjechu smjerny nespecjowarski Lud. Je da to Hajnba, jim runecza bycj? Djeha czahaju Lawfynthy Sserbow franjo ha rubjo ha sapalnjo ha kónzowajo wokóło, kaj njeiko wulzyschne Romady Njemzow? Sserbach to nimašč.

Haby dje fu Sserbjo fLawfentami pschischli Fabriki wutupecj ha jich Wobararjow kónzowacj, kaj je so tam sa Draždjanami rudnych Horach (Erzgebirge) wóndano cziniko? Komu ha fu Sserbjo tak czinilt, kaj sandjeny Tydjen Waldenburszy swojemu Fjerschcjt Rod spalichu ha f druhimi Twarenemi sahubichu ha jemu na Pomoz pschindjonych Wojakow wotbichu? Djeha Sserbach so Stutki stanu, kaj Hanawi, Geshynsfej wonkach, dzej fu fej słómjane Scherenje wudziejali, kiz dyrbesche na bramborskoj' Krala podomne bycj? Na njejakie Koleša fu potom krunwazu Rožu položili ha sapschanyli do Kolešow dweju Wóšłow. Predy neju fu schli njeakosi Bubnarjo jara bubnowajo, sa nimi Wóšlaj fKolešami ha fkoždoh' Boka SSwecjecza Muž fnojnymi Widkami słómjane Scherenje djeržo, so neby wotpanyło. Wele Stów Ludzi pak je kóstkajo ha hawtowajo tajku Reklju pschewodžalo, hacj fu potom fredi Mješta na Torhoschcju zyle Drechmo spalili spjewajo ha swulfej Haru. Schtóha wo Tajkim Sserbach wje? Haby myšlicje fej, so by nasch smjerny serbski Lud so sadował pschi Poczinkach, kich bjechu runje tedy wyrtemberskim kralowskim Mjeszi Schtutgarczi? Romada mlodych Ludzi je fej dača na drejanu Schajbu

Šwecjo bramborskoh' Krala snamenicj, kaž Draſzi bramborskej Gardy. Potom su molowanemu Šwecjeczju njekat Šchryk wokolo Šchije ſjaſawſchi noſelnu Šchibenzu rucyje natwarili ha pojšli na-nju to Šwecjo. Satom su ſo dake Czjrodziſka Ladarijow do ropotnoh' Czahanja po zylym Mjeſzi, ſpiwajo ha wołajo, preby nich na Šchibenzu Snamjo bramborskoh' Krala, hač ſu po dołhim Czaju Wſcho do Wóhinja ejišli ha napoſledku do Woby ſmetali pſcht Pſchiladowanju 10,000 Ludji. — Wlaſn był, ſchtož chyzł ſmjerzym Šserbam Tajkeho porukowacj. —

Šchtoha chze nam Poruk dacj, ſo bychmy krawnych Specjowarijow mjeli haby neſwjerni byli jadyn ſwojemu Kralej? Duž khwalcze, haj khwalcze mi Šserby ha Šserbach bydlazy Lud!!! — — —

My Šserbjo pať dzakujmy ſo Bohu ſa naſche Šserby. Lej Šchtoha je ſnebeſkej Pomozu te Sta ha Lawſynty njemſkich Proſcherjow kónſchej Drohoczi bóle žiwik, hač Šserbjo? Ha tola ſmy ſo ſami tež pſchezo naſjedli. My ſchať ſmy tež wele ſpytali, hale ſchto je to porno temu, ſchtož ſu tu ha tam druhich Krajach ſhonili? Ladajcje na hornu Šchleſynſku, Ššmercj=hłodny Lud je tam padať ha mrjet, kaž dyž Wichor smerſnene Liſzje Šchtomam ſwotcjaſe. Haj do pſchekłodzjenych Ludji je pſchiſchoť Mór, wele, wele Lawſynt Ludji do Rowow metazy Mór. Ha do kajlich Rowow? Šchtoha chyzł tam rebacj, djež tu ha tam zykej Weſzy ſkoro Nichtón wjaz' nedycha? —

Te bohe Ššyroty, nahe hłódne Ššyroty, chore

Esyrotu, kiž nimaju žaneho Nana, žaneje Maczeriel Starschich je Mór jim sebral, Djieczi je sferje pschepuschczjowal. — Jedyn Grosa bje dač do jenej Khjeze 400 wopuschczjennyh Esyrotow nabracž. Te pak tu hubenje wotladane ladajo mrjejachu. Sa Tydžen bje jich hščeje 100 žiwych. — Hale tón Mór šo tam neje narubik. Wón je nimo nas psches Hory krocil do Krajiny, dječ su tež dolhe Ljeta s Hłodom šo bje-
 džili, tam dječ jene Čžoko rudnych Horow do Čžiesteje nuts ha jene do Saffsteje delje lada. Tam hižom wón na čžestim Boku počmi lasy ha pschipołnju kónžnje ha tež sakhadža hižom na sakskim Boku tak šurawje, so maju wetschich Wšach sa Džen najbóle 10 Čžielow. Sčtóha čže tam Khorych ladacž ha Čžieta mlócž ha rebacž. Sčtóho čže tam živy wostacž, dyž Mór s Ženoh' na Druhoh' lasy? — — —

To šmy Sserbjo nebestim Kraju. Esylsy sčat tež pola nas Liza maczeja ha horze na Semju kapaju. Nech jenož na teho tajkeho boheho žornofowskeho Muža spómnimy, kiž je šo jom', bes tym so je wón precžkach na Djeli, Nozy Khježta se Žonu spalika ha Esyn tak wopalik, so je dyrbjal se spalnych Kanow Duchu spusczjeć. Tón bohi Muž je šo nemało stróžil, dyž je jemu tajka Powesž pschischla. Bóh daj jemu Trošcht. — Bóh daj pak tež wschittim Hłódnym ha na Mór Khorym bohatu Mjeru Trošhta ha Wumóženja. —

To je Wšcho tajke šrudžaje. Neje da Nicžo, sčtož móhlo nam weschchnu Myšl plóžicž? — Za bych newedžil, sčto móhlo nam džensniščim Čžasu jara

na Wefelle hiež, hač jenicžy Ladanje do Boželjo Stwo-
renja paradisojtyh Maljecju. Boža Prawiza fzele kōž-
de Ranje Žohnowanje na Semju ha wona dawa
fwotewrenoh' Alina bohate, bohate Dary. Płódné
Defchejje Khodzja ha módre Nebefa ladaju fmjewajo na
pyschnu Semju jako na lubofnu Newestu. — Byli
jenož Rudzo hinajšchi, potom by šo Wščón Kščiz
lōžo nošyl. —

Wini fu Jefuitow woibili. Gzi fu do Žonskeje
Drafty fwoblefani haby na druge Wašchnicžka wulkim
Pufam šo wulekli ha fjenej Zyrkwje zyfej školej ha
šljebornej Pyschi šobu kafali, po tajkim Meno zyrk-
winskich Paduchow ša šobu wostajiwšchi. — Kaž zyfej
Khežorškej tak šo najbóle Wini brónja, šo počahnu
šwojim Wojakam na Pomož, kiž njekotrych horno-
italškich Twerdžisnach wot Italškich wobleneni steja, ha
šo bychu šej potom zyku hornu Italšku šašo dobyli,
džež šu wot ryčlych Italškich nimalje do-čyjšta šwu-
honeni. — Wulka Šywa winskich Młodženzow chze
še šwojej' Wolje šobu czahnyč jako wošebita Džielba
Wójška. Jenož šo jim tak nefejščło, kaž runje tajkej
Gžjódži, kiž 1797 pšhecziwo Napoleonej do tehošameho
Kraja pšhindže. Stary Wojwoda Wurmser bje Twer-
džisni Mantua wot Napoleona dolho wobleneny šo
holeršy wobarał. Eš jem' na Pomož pšhicžehnene
Wójška bje Napoleon šahubil. Ša t šchwórtom' njet
Wojwoda Alwinzi 80,000 horliwych Bitwarjow na
Napoleona wedžišče, beš nimi tež winskich beš Ka-
fanja šobu czehnjatyh Młodženzow š Khorowju, kiž bje

jim Rbežorka sama se swojej Nuku wuschirwala. Hale Napoleon so na nich wali kaž mőzny Šakraholz do nestranych Libjatorow. f Mantuy mőzachu Rbežoršy pschiladowacj, kaž dyrbjachu jich Pomoznišy ha beš-nimi winska Młodjšisna pschod Franzowsami swoje Brónje pokhilecj. — Nemóhlo so njetišchim runje tak sejnčj?

Šewak, djačowne Bohu, je pač wőjnšči Strach na Rchwilku trochu f Ludži, hačj runje newjemy na-čjo so na Ljewižy Nufa, na Prawižy Franzowša hotujetaj, ha ščto budja sady naš delkach Danojo se swojimi Njemzami wucziničj. Ja hiščycje junu praju: Djačowne Bohu, so je Bojosz pschod Wőjnu njeschto menšča! — Ha tola su tež tajšy, kotrychž meryšy, so nam Wőjna na Mesach nesteji, kotrymž je so stoty Časf šłobkeho Mjera woštudžik. Hale to jenož su wscho tajšy nestravi židžy Čłowekojo, kiž bychu pschod prijenej kšosakškej Piku jychali, so móhli šej Rohi hačj do Kolen wotbježecj. Šaby to su tež čji, kiž bychu rad nedžekalk, hale rady franyli ha rubili, džež bychu so dowalili. Tajkim šlepym Bledžakam haby newuschnym Nedocžinkam by hinač bylo, dyž bychu, džež njetko Boži Wjetšik mlode Žita potula ha džež šej wešete Štowrončži potajne Nježka twarja, dyž bychu tam nepšchecželjšy Žyšni hłóдне Konje pašli, našč Škót pač nam be wschoh' Praschenja rjesali ha kőngowali. Šim by hinač bylo, dyž nebychu krawe Łužje wot jenoh' Dnja f druhom wuškke tam džež njetko nowa Žiwnoš rošje. Šim by hinač bylo, dyž bychu so tu šchirjate Wőjška honike, so bychu, džež njet Pašyrjo wešete

Stableščka pašu, Doly Stróželach wule, Hórki s Bo-
 jofzju rzale ha Hory se Strachotami tšhepetale. Šim
 bylo hinaf, dyž bychu nam cžekate Wóšfka nafše po-
 nižne Bydka, džež njeft Gžifčina ha Pokoj bydli, Doby-
 warjam f lubu sapalake ha Bohafchowariow sabiwake,
 fo neby niczeja Ruka Wóhnju wobaraka, fo bychu
 hčódne Plómenja cžlošfte Zwary spóžerate. Šim bylo
 hinaf, dyrbjakeli nafše lube Bože Domy Lazarety bycž
 a tam na Mješt Božeho Sčłowa khori ha bjedni
 Wojazy wšchellich Rycžach fakrowali. Šim bylo hinaf,
 bychuli Stony s Turmow storchali a s tych lubofnje
 rycžaznych mordaršfe Kanony keli. Šim bylo sawjernje
 hinaf, dyž bychu potom cžjewowe Sšmerdženja Loft
 pšhepelnike ha wot neho šjedojczeni tež šyni Mušzy
 padali jako fkušani wot jdydžtych Ješhejerjow. —
 Šim bylo hinaf! — —

N a w j e s č t k.

Schwórty Djen Zutrow budže šo na Winizy pola
 Budyščina wulka šerbška Šromadžifna djeržecž, na
 kotrež budža šo Naležnošje Macžizy šerbškeje,
 to je Towarštna ša Wudawanje dobrych šerbških Ani-
 how rjadowacž. Wšchitzy Pšhečželjo šerbškeho Luda
 a šerbškeje Rycžje dyrbeli tutu Šromadžifnu wopytačž,
 dokelž je jenicžy Pofbjehnenja šerbškeje Rycžje a šerb-
 škeho Luda dla šo postajila. Daj Bóh, fo bychmy
 praj welje Pšhečželow nafšeje Narodnošje na tej ša-
 mej namykali. M. č.

Gžifšhečane pola G. G. Šieki we Budyščini.

Tež dženska labaju nerachnowane Eta Wocjow na khwalene ha falliwane Romy. Njetkolzy Bamž je fej tak krasne Meno dobył, kaž žadyn jeho Predomnych. Bamž Pius IX. je tak wele skutkował, so jeho Meno sabyte nebudže. Hale tajki Muž je wele Stam newuschnych Prósnikow ha popowoffich Słošnikow na Pucju. Duž su so Duschni dawno wo jeho Žiwenje bojeli. Hale Böh je ho dotal sdžeržak, so by so tež Pobjansstwo s duchomnych Putow wubjedžiko. Hale te śwjetne Powróczenja naschich Dnjow ha jich Rimoty ha Wobotanja su teho wobstar Muža khoroh' sčjznite. Wele, jara Wele by so spowrócžalo, byli wón swojeje Woczi sanknył. — Jeho Rómszy nechadža dacž, so by so po jeho Šmerczi žadyn Bamž wjazny wušwolik. Woni sa Republiku łobja. — Po Romach ezahate Grijody hižno spjewaju: „Wumreli Mastai, budjemy bes Bamža“. —

Bes Džiwa, dyž by so njetščich Dnjach kóždy krajny Werch šmercž wustróžak. —

Delnej Italskej je fašo Duch Harow ha Sibawanjow pusščjeny. Tam tež s žykei Šchizu wo Republiku wołaju. Hale wo kajfu Republiku? So móhł kóždy Nedocžink čjnicž, na čož by jemu šchlo. —

Gornej Italskej je tež hacž Džen da hórje. Italszy kryduja pschezo wjaz pomhane, hale Ržežorszy tež. Byly Tyrol čže swojim Ržežorskim na Pomoz. — Wščje Konje su Italskej do Wójnny sebrane. Nichtón tam na Polach nedžjeta, Nichtón tam nespyje. Duž tež tam nebudža žaneho Kłóška žneč. —

Nichtón pak so Horno — Italskim dla jich Esuro-
 wofzje na Rhejorskich nedziwa, sctóž wse, kak su tam
 Rhejorszy Polzajozo s Jesuwitowi psches jene na Lubji
 djerzeli ha jich Prawa poteptowalk. — Wo jich Ros-
 sehnaczu je so jich Papsjerach List jenoh' Jesuitny nam-
 kak, kiž tež pokaze, kajstich schwarnych Ptaczkow Kraj
 ma, kiž Jesuitow helczi. Tym Listi steji: „Wóndano
 na Rejzi kaj Njepóp sdraszeny sym wjesteho Toskano
 psnať, kiž ma so wot Polzajow najtwerdšjo wobla-
 dowacž. Wón ryczi sa Lub ha ludzaje Prawo, ha to
 s dobrej Lowu ha sladkimi Słowami. Ja sym, na-
 praschowawšchi so sa nim jara, shtonik, so je khudy
 Wuczer na alestrandriškim Uniwersiteczi. Teho móhli s Be-
 nesami na rhejorski ha jesuitiski Ból s czahnycz. Kraš-
 nje, dyž mjeli bes naschimi najhórschimi Nepshecze-
 lemi tajkoh' potajnoh' Psheczejela. Chzejcželi, wosmu
 na so, jeho s Benesami pschekócž!“ Njet Italszy wulke
 Woczi wuwalujo haklej sa tym pschindu, kak je móhlo
 wele jich predawšchich Psheczejelow jich wopuschcžiwšchi
 na rhejorsku Stronu stupicž. —

Majlandške nakhwilne Kneštvo je do Belgiskej na
 pólskeho Wojwodu Dwernizkeho pišalo, so by jich naj-
 wóšchi Wejwoda buť ha jich Wójsko na Rhejorskich
 wedł. Hale wón je wotmolwli, so ma swój wótzny Kraj
 s Rečjasow swutorhacž ha so jeho Krej do pošleneje
 Krepellki jenož bohim Polakam sluscha. Bóršy na to
 je do Parisa schoť, ha tam pschezo wetschu Rusu Po-
 lakow sforžit. Ha tamne Kneštvo je pecža na bram-
 borške Kneštvo List pošlalo, so nedyhija Bramboršy
 Polakow Swobodži hacžicž. Ha tež na njemške naj-

wóšče Radzicjelstwo je list schoł, prošywšchi wo to, so by 500,000 Franzowsam psches Njemzy t Polakam cjahnyč dake. Polazy pak su nawšcho hotowi. Wopjo su jich melcžo khowane Brónje zohnowali, ha duž woni pónbjeja do Wóhnja sweskelej Radziju ha saz-piwšchi Kulow Newedro. — —

Danszy su Ketomaš Njemzow sbilt, frošpróschili ha jimali. Hale bóršy po tym su pecja sašo wot Njemzow pobicji. —

Njemzach pak je žablawy Nepokoj. Za necham wot teho rycjeć, so Bramborškim ha Hanoverskim drusy Njemzy jara wjericž ha so na nich jara spusch-cjeć nechadja. Za jenož chzu spómnicž, kak so pokonschich Njemzach, Badnskej, Wyrtemberskej a t. d. wadža. Młodzi ha rychti ha spjeschni Ludjo chzedja wschjeh Kralow ha Knežich swotšadžanych mjecz, chzedja mjecz Republiku psches žyke Njemzy. Mjernišchi ha rosomnišchi Mužoj pak rycža sa dotalnych Knežerjow. Tak je tam harowate Žiwenje, ha Ehtóž jenož móže šej njekajtu Brónicžku kupicž, nošy so skónzowarskim Gratom. —

Tež naschej Saksonskej chze Knestwo, so bychmy so bronili ha dawa, spóšnawšchi Biki sa najljepšchu Brón ludžazu, Nozy ha wodnjo Biki djekacj. Tón aby Tamny bdje rez: „Gjomu ha to? Ehtoha wefšny Lud s brónškim Wuknenjom pschesžehacž?“ Ja praju: Budja wokolne Ludy, kiž bychu rad Kruchi wot Njemzow torhake, slyšhecj, so je pola nas Muž ha Muž dó Brónjow hotowy, budja jim rubežne Wyšlje najšferscho šajncj.

Za žno sým husto prajik, so sým Saksionstej sbo-
žomnym Kraju. To so tež na tym sšewi, so naschich
rudnych Horach Wór nemóže tajse Romady Ludži do
Nowow metacj, kaž hornej Schlesijskej. Wo nas je
bóršy wscho hinajšcha Pomož pyтана, hacj njedžežku-
lij drudže. Lej pola nas so krajna Wóšchnosj wo
tajse Njeschto jara do Dróbná stara ha Pomož dawa
džež wie ha móže. — Gžohodla je Šmerez hornej
Schlesijskej tak frudnje wulke Žnje mjela, to je Kn.
Domaschka tydženskej Nowini jara duschnje na Dobre
rosprajik. Šchtóž móže, kow sej te 16. Gžišlo. Za
mam sa to, so budže sej potom te pschichodne Gžiška
tež kupowacj. Nascha tydženska Nowina počina wele
redlišcha bycj — —

So pak bychu so Njemzach sašo šjednali ha spo-
sojili, dyrbja sfoždeho njemškeho Kraja Mužojó Frank-
fureczi romadže pschindžiwšchi wuradžowacj, šchto bylo
sa njemški Lud dobre.

Saksionsta ma 24 tajkich Mužow pósklacj ha tež
Šerbjo móžemy pomhacj, tych Mužow wuswolecj.
Jenoz sej roššwjetlennyh a tež sprawnnych, sprawnnych
Mužow wuswolili! !

Potom budže hischeje tu ha tam Neprawo spanycj.
Potom nebudže žadyn Knes krawne Dawki šhudnych
Podanow na džiwe Wefela s rošmetowacj. Potom
budža Njemzy šylny ha šhwaleny Lud. — —

Potom tež nam Šerbam ničžo nebudže. Lej Njemzy
budža tež prawy Lud, nas Šerbow nesanicjowaty,
nas cješjaty Lud. Ha pod tajkimi Njemzami čže
koždy dobry Šerb što-štroč radši štacj, hacj pod

Arjudom ha Epschatom na-pót djiwich Rusow. Něk
tež su Rusojo naschi Bratšjo tak jara hač chzedža.
Byli bes nami byl, Eštož chyl pod Rusu bucj, teho
dyrbjate nasche Kneſtvo iſnycj niž do Jaſtwa hale
do Hojernje, dječ Błudnych hoja. — — Wy Eſerbjo
ſmy Eſyroty, ſo nimamy ſerbſkeho Krala. Hale
ſchtoha chyl nam Eſerbam Kral, kiž je naſ jenož
taika Horſka? Ha naſch njeſiſchi Kral je tač duſchny,
ſo ni dy duſchniſchoh' nemóhli mjecz, ha duſchniſchoh'
po zlym Eſwjecji nimaja. Duž ſu to hłupe Rycyje,
dyž nam nje kotry Njemz wometuje: Wy chjecze k
Ruſam.

Tajkoh' Wuja, po kotrehož dyrbeli ſej ſuchi Khljeb
ſe Eſylſami ſelicj ha ſwufchwifanej Krju ſwoje Łoža
macjecj, tajkeho Wuja pomhajmy do jeho Kieſow ha
Puſzinom honicz, chzywli pſchicjahnyč do naſchoh'
rjaneho Kraja!! — —

Eštož pač chyl ſ naſchoh' ropotnoh' Eſwjeta cje-
tnycj do noweho Eſwjeta, pſchelafuj ſej hiſchje tolej:

„16. wulkoh' Róžka 1848 ſo Łódž ſ Zendjelſtej do
Ameriki weſeſche ha mjejeſche 345 Ludzi, ha to 315
tajkich, kiž na-wjecjne won cjenichu, Žonſte ha Muſ-
kich, Eſhjedžiwzow ha Djiecjatka. Sa 2 Nedžli po-
paže jich na Morju Wichor ha roſſhartowa jim tač
Łódž ſo dyrbjachu ſo po woczichnnych Wichori wot
Žolnow dacj tam ha jow kolebacj. Na wulke Ebožje
ſetka jich ta Łódž, Awrora. Be-wſchoh' Proſhenja
dowefy ſo k nim ha beriſche jich na ſo. Eto ha iſ-
accjoch Ežlowekow bjechu Łódžnižy do Awrory pſche-
weſſi. Duž nowy tórny Wichor pſchilecziwſchi wobei

Łódźt rósno torje ha Gzól m f 5 Muzemi so jim psched Wocžomaj podnuri. Awrora swojich Wumóženych do Ameriki dowesy. Hale 70 je jich do Morja smetanych, kiž su psches Stróželje ha Rasymnenje ha Hubenstwo po Puczu semrjeli ha wele bje Khowych. Ha schtoha Gzi, kiž na roslamanej Łódži wostachu? Gzi Bofy po njekotrych pschežalofženych Dnjach ha se Nženjom pschepłakanych Nozach druhu Łódž wuladachu, kotrež Meno bje Barbara. Na tej turskowsku Pšchenzu wesechu. Teje njeschto do Morja smetachu, so móhli bohich Nestožomnych f sebi sebradž. Khwatajo jich Łódžiczkach f sebi pschewožowachu. Hale ljeby bje poldra Sta Ludži pschewesene ha 2 Esudy f Wodu, torje tež tu sašo nowy Wjetr wobej Łódži rósno. — Tola pak je bóršy sa tym jena druga Łódž tych 35 Pošlenich Hubenych ha na = pól Morwych na so wsaka. — — Sa žanych pak hórje hacž sa tych na Łódž Barbaru Pšchewesenych. Tu mjejachu žno hewak mačo Wody f Picju, dokelž mačo Ludži. Niet bje jich teško ha Woda by bóršy do pošlenej Kreški wupita. Ženu druhu Łódž setkawschi preschachu wo Esud Wody, hale jim by prajene: „Schaf je tamlej Kraj, dječ je došž Wody!“ Hale možno nebje, so f Krajej schiwesž, dož Wjetr wot Kraja dujesche. Kajsa Nusa! Kajski Styš! Kajsa Žakofš! —! — Ha žylm Horju frabny jich nowy Wichorowy Stork ha cžišny jich wo Brjohowu Skaku, so Łódž na Kruchi roslecji. —

Pól Sta je so jich po skalnym Bjšošy horje sdrapako Wele wot nich je hiščeje tam semrjelo dla Łodu ha

Symy. Sto ha pjatnacije Ludži pak je Morjo spóže-
rało. — —

S b j e r t i.

We blischim Czasu budze so we Mjeszi Frankfurczi wulki Szejm aby krajna Cromadzisna dzeržecj. K tu-
tej Cromadzisni dyrba so se wschjeh Stronow niem-
skeho Kraja Eastuperjo póslacj, a to tak, so budza
sebi kóžde 50,000 Duschow jeneho Muža wuswolicj
a tuteho na tón Szejm wotpóslacj. Kóždy Gospo-
dar ma to Prawo wuswolicj a so tež wuswolicj dacj.
Saksonska šama smjeje na tutym Szejmi 24 Eastu-
perjow. Tež Sserbjo, kiž s Niemzami tefame Knejs-
stwo, tefame Dawki a tehodla tež tefame Prawo
maju, budza pomhacj wuswolecj a dokelž je tola
Sserbow wjazy, hacž 50,000 Duschow, da budza
sebi, kaž so slyšchi a kaž to tola hinaf bycz nemóže,
tež jeneho Wotpóslanza se swojeho Luda wuswolicj,
kiž by so sa Naležnosyje a Žadanje serbskeho Luda
we runej Mjeri, kaž Niemzy sa te swojeho Luda, sta-
rał. Ehtu by bes Sserbami i Wotpóslanzej naj-
šhmanišchi a Wuswoleňa najšodnišchi byl, to rošpu-
džicj, nemóže nam cježko panycj, schaf mamy tak
welje doštojných Rycnikow, Duchomnych a Wucjerjow
nascheho Luda, kiž šu so hacž dotal sa naschu Narod-
nosj starali a wot kotrychž móžemy pschewjedzeni bycz,
so budza naš tež we Frankfurczi po Móžnoszi fastu-
powacj.

M. ě.

Czišhecjane pola C. G. Sieki we Budyšhini.

Serbfski Nowinar.

Lydzenski Czafopis
wot tych najwaznischich Podawkow njetsischeho
Czasa.

G. Listno.

 Redaktor a Sakozer:
F. M. Reichel we Budyschini.

1848.

f Bliska ha f Daloka.

Senom' Židowczanej bjesche tamny Lydžen Djiecjo wumrjelo. Kóždy pak dyrbi ja Nowowe Mjesto na Borebnischeju Nórt sapkacizj. Dokelž bje tón Muž trochu bes Benes, nechasche wón teho Nórta dacj. Wón pschindje k staršemu Mužej ha refny: Ja Kroschka nedam! Njet mamy Pressfrejotu! — Tak bje šej wón knihicizschejensku Swobodu wukladowak, so Nichtón khudšich Ludži wjaz „prašowacj“ nesimje wo žadyn Dawk. — Starški Muž ho k Šudnikej wedžische. Hale tež tam tón Muž wo piwne Blido dyri hacj Šklenzy sfakachu ha prajesche: To chzu ja tola woladacj, hacj mam ja tón Nórt dacj. Pšhecjo je swobodny Czischcž? — Ha nespuschcizje mi tón Nort, da wosmu swoje Djiecjo ha czisnu je do Šchpreje. k Czězi Židowstich pak dyrbi šo prajicj, so wón žadyn robjeny Židowczan neje. —

Dyž šo Wšcho hiba, hibaju šo tež našci budyšchinszy Wojazy. Jedyn je Pišmo wudzielak, drusy šu šo podpisałi ha potom je won to Pišmo Oberstej dak. Tón je jo pscheladak ha rekl: Moji Mujojo, shtož možu, budu wam raby czinicj! — Njet maju mene tajkoh' netrebawšchi-Wufnenja, Wóšchi jim wjazy „Ty“ nepraja hale „Wy“. Tež maju šo wjazy Aljeba ha wetscheje Sdy nadjecj. — Lipsčanskim Tšylzam je šo hinaf sejšchto. Gzi na prjenju Proštwu Nicžo nekrydjechu hacj to Prajenje: Wy šo netrebacje saso spytacj, s tejšo Podpišmami wo Njeschto prošycj! — Hale tola šo nadžlja, šo budje tež sa nich liepe.

Ha to tež dyrbi bycj. Dyž je Wojak podlócžowanj ha kódnj ha sa Nicžo mjety, nebudje wón weselje sa Kraj, Krala ha Gješ šwoje Žiwenje sastajicj. Sa Nikoh' spokojne Myšije nusnišche nejšu dyžli sa Wojaka, dyž dyrbi sahuberskim Repscheczjelam sa nas napšhecjiwo hicj. —

Lipstu bjechu šo nedačno služomne Holzy do wulkej Rejwarnje skasake, tam wuradžowacj, kak mohło sa-ne liepe bycj. Prawym Gžasju psched Wecjerom sšhadžowachu šo jich tam wulke Esyly. Hale schibali Muszy bjechu to sastapali ha kłócjachu šo šobu nuts. Jena wutrobita Džowka bjelej Fali stupi šo na Blido ha rycješche fhjetru Rycj, šo maju šu Lipstu Eskušomne tu ha tam slje. So je Sda maka ha Jydz hubena ha tak dale. — Po nej tež drube rycjachu, šo mõžesche šo widjicj, kak maju šo našche burške Holzy dješacj Ras liepe hacj tam Džówki. Pej dyž tam drudy Khane Butry zyly. Toler placjt, da potom Gjeledži

Pomastki toľsko nemasaja! — Bredy pať hacj sčezje tje so Niesčto wuradjilo, sawoľa jedyn Schibal s tych Łubjow, dzej Muszy smjejo pschipoľsluchowachu, so so muske Łubje łamaju! Kajli by to Howk ha Kschil! s Duremi ha s Wofnami won, dzej mōžesche žana do-
lećcij, lietachu won. — Bohe Holzy! —

Kaž so pschezo sčezpta, budzjeja snadž budyschinszy Wojazy precj dyrbecj. Potom budze najšferscho rjekacj: Wy Ludjo na Wřach, bronćeje so ha wufcje Bron noshycj! Niz so dyrbjaka so Meduschnikam Bron dacj. Eji bychu ju boršy na Kōždeho stajeli, kiž ma Toler Mōschni. Ha Duschni pať so netrebaju Bron-No-
schenja jako noweje Roboty bojeć. Lej to je iich Džepsche, dyž mōža so potom rubežnym Gyrjodam wo-
brōcj. Ha tajke wulke wobczejne Wufnenje sčaf to tež nebudze. Kiž smjeja P.ki, nebudzjeja Niczo wufnycj hacj Ruřł Gžahanja do sady, do Prjedka, do Bofow ha kať ma so Pika do Kafanja trebacj. Sčtōž smjeje Třylbu, nawufne tež to Ruřł Gžahanja ha Třylenja ha duž je dobre. Duž nemudry byl, sčtōž chyl so so Wōschnosji stajicj, dyž budze Bronenje wschječ duschnych wefnych Muži wot 20 — 50 Ljet kafane.

Ea Drazdžanami sčōnbursklich Kneřtwach sbjeha so nowa Hōrkosž ha řurowa Myřł. Njetko dyž je tam saksonřka Moz řařo s Kneřsom, sbjehaju newufchni Pšcheradnizy ha sčkōdni Sčezptafojo řwoje Łowy. Mjeřtku Lichtenstein, tamnych Kneřtwach, řtorža, so je tōžto Duschnych beř Winy jimanych. Ženom' Pšezkupzej řu pschēd Kneřič chafali. Won je řchol. Tam řu jeha pecža beř Prawa na Kschiz řesantali, na

Wós czišnyli ha do zuseho Zastwa wesi lódného ha Synu mrjeateho. Njekotši Wojazy su Wós pschewodželi. Sa swoje Benesy nekrydže Horncžk Piwa, ha nebydžišče jemu Bohomž Rusł Kljeba dať ha joh' sa swojim Kwicžom wodžiel, bydžišče najšferscho s nim na Pól Konz bylo. — Jedyn Njemž piša, so žadyn Njemž Kosakow ha Bischtirow dljeje sazpiwacž nemóže, byž so hisčnje Njemzach tajke "Nesfutki cjinja. —

Naschich Horach budže skoro tak wulka Nusa narosž, so nebudže wjazy pschibywacž móž. Tydžen do Sutow bjesče da Kraticžanskim Dwori starški Muž s Cibawy pola Žitawy po Bjerny. Tón powedasče, so jeho Wšy psches 300 tkalstich Stokow stejt, so žadyn Tkalz Nicžo djelacž wjaz nekrydne. —

Reč jedyn Stok jenož tšjom Hubam suchi Kljeb dawa, da mamy to 900 lódných Hubow bes suchoh' Kljeba. Ha to jenož je jena jenicžka Wesi! — —

Wofoko Kumburka ha Zwančnowa, wósche naschich Horow kupuja njekotši Njesnizy wschje sedrjene Konje, kiž su na Dračzinu hotowe. Te rjesaja ha pschedawaju Bunt Mjasa sa Polak. Hale to schje newotbydu, dokelž su tam Sta Ludži, kiž sei to nemóža kupicž. Čzrewa sabitych Konjow su tam póžerali. Kóžda Horška Wotrubow je precž. Kóčki a Pšy sei tam žadyn Žiwnostar wnkhowacž nemóže. Tam Khuboba ha Pód Wutroby rosdrijewa ha róšno torha. —

Wele Tawšynt strachliwych Duschow woczakuje, fajka budža Lipsku Sutowna Masha wójnecž. Nimalje Kóždy so boji, so smjeje wona srudžizy Kónž. Potom budže šnadž njekotryžkultž Fabricknes wele, wele Dje-

faczerjow puschcziej dyrbecz. Shto ha pon Gzi? Jedyn Scharfensteinski Esukolnik je mjenik, so mjeje po Maszy na 300 Ludzi wösche. Wón by rad se Žouu ha Djieczimy cjeknył, hale jeho Djekawy Ludjom' pecza precz neda. Biskopski Hartmann ha budyschinski Mörbiza tež nesmiejetaj najsterscho sa swojich Ludzi dosz Djela — Wón každy hermanski ha smjesczanski Pshedawar skorzi, so Nichtón Niczo wjazy nefupi. Wone žane wjaze Djelo necha h'icž hacž wešne ha tych Rowarjow, kiž wójnsku Brón djekaju.

Žyke Njemzy šo hotuja na wulki Szejm. sKoždeho jich Krajow ha Krajatkow dyrbja Wotpóšłani do Frankfurta hiež ha tam dyrbi šo potom Ljepšche žylych Njemzow wuradzowacj. Budyschini staj šo dwaj Prawisnikaj k temu poskicžakaj, so chžylaj tam hiež, Schenk II., ha Gžyrnar. Schenku Nowinkar sa jara sprawnoh' Muža snaje. Dyž bje jom' jedyn newušchny Bohacžk šwoje Akty póšłak, so by joh' Schenk saryczowak, je tón prajik: Ton nech czerpi, shtož je šej sašlužik. Tajkich Gžloweka ja nidy saryczowacj nebudu.

Zenož šej Njemzy lutyh Tajkich wubrali, kiž maja dobre Šwjedomnje ha dobru Łowu, špeknej Rycžu, bórniz klemjateho Gubista nemjeli!

Zenož pak tež šo Njemzy na wulkim Szejmi neswadžili! Zenož šej wujednali, shtož by jich Njemzy k najdušchnišcom' Krajaj scžinicž mohšo!

Bojecž šo móhli, so žyła Njemška Jednota na Kacžkach steji. Lei Njemzach k krótkom' Wecžoru šo šylnje wo Republiku wycži. Njekotrych Stronach šu žyłe Wšy chžywšči haby nochžywšči do Bronje stu-

pike, ha bija so wo Republiku s Wojakami swojich Knežich. Tola so sda, so chzyli Republikanszy pscherawacj. — —

Tam Schlesiwskej delkach Wschitto dje po snatym njemsttim Waschnju pomaku, pomakku. To do Niczoh' nidje žadyn Sapoczatk. — Wjerno je, so su se wschjeh Kónzow Pomoznikow dostali, so žanych wjazy trebacj nemóžeja. Hale dyž tam Nikoho nimaja, kiž by so do Prjedka stupik ha rell: Mužoj! Samnu!! Wubijmy Njemzow!!! — Wjazy ha wschity jich Pomozni pocznaju ryczczj, so su pscheradzjeni. —

Kaž rjeka, dyrbi so Prinz wot Bramborskeje do jich Prjedka stupiczj. Hale budzeli jim sBarlina rosfasowane, da to srudnje pomaku pondže. Pomozni su tež prajili, so pod Tym nidy stacz nebudžeja. —

Hanoberskej su wschity Burjo Prawo dostali, so móžeja Džiwinu tšylacj tak jara hač chzedža. To žadyn mały Praskot neje tych Rjefach, džež so predy nesmjedzišche žadyn Bur sFlintu pokasacj. Zeleny ha Esorny ha džiwje Eswinje padaju pod burškimi Kulkami na tych Honach, džež su predy Buram mlóдне Esyny wotejrate ha Bola kónzowale. Tam džež mjejachu predy jenož Kneža te Prawo, Buram po Polach hanecz ha teptaczj.

Sich Kral je prajik: Hejsoli budže wjazy wotemne žadane, hač chzu ja dacj, da ja wostajšchi Wscheho precj poczanu! — Za newjem, hač by jom žadyn Głowet Pucz saskafował. Wele Lawšynt Njemzow by rell: Gjen božme!

Gornjej Italiskej so hisčnje pschezo Krej rosliva Rhejorszy nechadja Italisku puschcizij. Zyli Tyrolszy su so febrali Rhejorskim na Pomoz. Woni praja: My chzemy sami snimi hotowi bycj! My netrebamy Niczo hacj Pulfer ha Kljeb! Szelcje nam woboje! Wscho druhe jo nascha Wjez! s Westha Wuerskej chzysche Regiment Zysnych Rhejorskim na Pomoz. Hale Ludjo jim s Mjesta nedachu, dokelz nechachu, so bychu jich Esynojo zuse Kraje netrebawšči se swojej Arwju nobili. Zysni chzychu so psches Lud pscherubacj. To nendjische. Woni dyrbjachu domach wostacj.

Nowiny rycja, kat Posynskej roščhepereny pólški Lud tu ha tam s Njemzami ha se Židami helšzy sakhadja. Jenym Mjeszi su Njekotrym Žimy pscherjesali. Žonam su Prjedki wotrijesowali. Ha sčto su hewak njekotrym Žonškim cjinili, to je Hajba powedacj. Na Tajke Lud pschindje, dyž je psches dolhe Drienje ha Pscheszjehanje skadženy. Hejso pak to s dobowom Konza nesnjeje, budjeja Bramborszy s Kanonami snimi rycjecj.

Bajerskej pschedawaju wulzy Knežo swoje najrensche Konje. Kotrehoz sej Tydjenja 300 Utr. djerzachu, wostaja dzenša sa 100 Utr. Hale Nichton je nekupi. Wont puschcjeja swojich Sslužomnych se Sslužbow, jeli njefak možno ha jich blyhcjate Rhorejty su na Pól darmo na Pschedan.

S Budyschina. Psched njekotrymi Metami wobstejesche na naschim Seminariju serbske Towarstwo bes tymi Młodzjenzami, kotsiž serbskeho Naroda bjechu.

Kak krasne Włody je tute Towarstwo pschinesko, wi-
 dzimy na tymi czeszychodnymi Mużemi, kotstż k tutemu
 Towarstwu pschistuschachu a njetko jako Wuczerjo serb-
 skeho Luda tu a tam so pilnje sa serbsku Rycz a
 Narodnosz staraja. Tute Towarstwo pak bje, Bohu
 zel, psched njetotrym Czachom sajschto. Czohodla czt
 serbszy Młodzenzojo kiz tehdom na Seminariju bjechu,
 su tosame sajnecz dali, wopravdži newjemy. Czisami
 su pak tež hacz dotal wot Luboszje k Serbowstwu mačo
 slyschecz dali. S Wutrobnym Weselom smy tehodla
 njetko slyscheli, so chzedza sebi po Zutrach serbszy
 Seminaristojso jaszo serbske Towarstwo sakozicz. Naj-
 wetsche Ebozje pschejemy Wam, lubi serbszy Młodzen-
 zojo, k tutemu Waschemu Prjotkwsacju a bychmy Wam
 lubosnje radzili, so byscheje sebi Wasche Towarstwo
 tež wot Wascheje Woschnoszje wobtwerdzicz dali a
 spjeschni na to djelali, so neby tak smolom jaszo sajs-
 schto, kaz to predawsche. M. č.

Saudženu Sredu mjejsche Towarstwo Macizy
 serbskeje na Winizy psched Budyshinom swoju liet-
 schu powschittomnu Cromadżisnu. Psches 60 Mużow,
 Duchomnych, Prawisnikow, Wuczerjow, Studentow,
 Burow a t. d. bje tam pschithadżalo. Tež 3 serbszy
 Wożazy bjechu tam pschitomni. Echtož je so tam we
 Naleznoszjach tuteho Towarstwa rycżalo a wuradżiko,
 budže pschichodne Czislo tydzenskeje Nowiny powedacz.

— š.

Czischczane pola C. G. Siki we Budyshini.

Serbfski Nowinkar.

Lydzenski Gzafopis
wot tych najwaznischich Podawkow njetsfischeho
Gzafa.

7. Listno.

Redaktor a Saksjer:
F. A. Heichel we Budyschini.

1848.

Sedyu Kuficzan so sNowinkarjom wuryczuje.

Kuficzan: Hy tu macje njet te krasne Płody noweje Swobody! Tsfkrocjne dawki dyrbinym na nobo dacj. Naschi Wojazy dyrbja precj! Wsfhjecz Kózfach luty Kopot! sBlakami furowa Wójna! — To sym predy prajik, so wot zylej hary niczo nesmjemy, hacj lutu Wsfheszjeczu. Dy bychu tola tych frejotnych Sawtowarjom do djercw smetali!

Nowinkar. Lutuj Dycha, Kuficzano! — So so czejke Gzafy na nas mjerja, to žane Płody noweje Swobody nejsu. Te Płody su hifchjeje najskerje daloko. — Gale lej, dyrbjali Płody rosž ha frawicj, dyrbja tež Deschjeje, Wjetry ha Rewedra Khabjicz, ha niz jenož slóncjne Swjecjenje. — Ha potom tež tola nchtou Mudry nerekne, so je to Płód noweje Swobody, dyž Nedoczinkojo mjenja, so je Swoboda to Prawo, so prosny walecj ha Samo-

žityn Móschnje wuflufacj. — Kotre Płody se Swobody narostu, chzu czi sa Tydzen rosprajicj. Dzensa jenož fej mjerkuj, so dyrbeli so tych wschellkich Nebo-
cjinow dla rosomni Mužoj so musse Wutroby mjecj, sami krajne Sakonje tak swjate djerzecj, kaž te 10 Kasnje, ha pomhacj sa Łosy bracj, kiž so netrebawšči s Wóschnosjju sadžeraju.

K. Haj. Hale cžola nam Wóschnosj naschich Wojakow bere? Somy jich sa to žiwili, so njet do Swjeta cžahnu, ha bychu šnadž domach bóršy dožj wobaracj mjeli?

N. Čži runje tehadlo precj cžahnu, so bychu Ne-
pschecželej k nam nedali. Lej, Franzowsojo šu lešny Lud ha kwataty Lud, bóle dylzi Njemzy. — Tajkich ma franzowste Semja pschedoš, kiž Nicžo Łówi nenosča hacj luty Nemjer ha Łóšcht na Russt Wóžny. Tych bychu rady do Njemzow póštali, so jich wotbydu. Njemzy pať so nechadja dacj tak psche-
nicžo ha wo-
nicžo žušym Próšnikam wuzyzacj. Duž so Njemzach wschjech Wóžny na Nohi hotuja. Budželi nusne, da móža beš Njemzami ha Franzowstej na Mesach bóršy se wschjech njemškich Stronow wulke Wójško romadu scžahnyč, so Franzowsoje do Njemzow nemóhli.

K. Hale netrebamy da na k Ranju - Mesach Wójška, kiž bychu Pucj fastupili, chžychli Ruska nas swóšljefacj pschincj?

N. Kucicžano, ty so wele praschecj. — Njemzy su pomatu, hale myšla fej, so pola Rusy hiščicje pomakšcho dže. Ženož so neschekali. Ruska so wjeszje

na-wšho hotuje. So jenož f Rušowſkej žadyn Liſt nepschindže, kiž by rušowſke Brónenje pscheradžik. Na Poſtach wſchje Liſty woczineja ha te khowaja, kiž njeſhto powedaja. — Ženož wot njeſotrych Rejžomnych wjemy, ſo je Ruſa tež wſchjem ſtarym Wojaſam do Brónjow kaſak. Tón žane maſe-Wójska feſtajecj nebudže.

K. Ščak tola njeſotſi bramborſzy Nowinkarjo Nowinach piſaja, ſo Rušowſkej ničžo na žanu Wójnu podomne nej!

N. Woni-pak tež njeſotſi druſy Nowinkarjo piſaja, ſo cjiſej Nowiny-Piſarjo taſke Poweſyje f rušowſtimi Benefami droho ſaplacžene krydnu. Šudaj, cžoho dla?

K. Ruſa čže najſterje Njemžowſnepschihotowaných namyſkačj. — Hale pónžjeja da wſchitzy Ruſojo ſwojom' Ržejorej na Eſłowo do Witwy? Lej, kaſa dyž ſo jomu ſtaja, kaž ſo njet wſchjech Rutach tež Wójazy ſbjeſhaja? Ščak ſu Barlińſzy Wionirojo haby cži Wójazy, kiž Wójni ſchanžuja, do Pótsdama pokaſani, dóž ſu nepoſlučali. Ha pótsdamſzy Wójazy počža ničžo hinajſchi nejſu. No ha naſchi ſakſonſzy ſu ſo tež neſpokojni pokaſali. Kaſa dyž rušowſzy tež pócžnu?

N. Wo to Poſoj! — Rušowſki Wójak je nawučženy, kaž bity Poſ. Dyž rjeſa: Žyſ Koſmy! da jy. Potom pak tež jeho njeſhto cžjeri, ſčtož naſchich Wójakow wjazy cžjeričj nečha. To je Wjera. Žemn je prajeny: „Tvoji Nepsčecželjo f Wecjoru ſu lutherſzy ha podjańſzy. Tyč ſbje ha psčewin! Potom budže

tvoja swjata stara Wjera knežicj!“ — Ha kajse Rucyje sasktych Wojakow cžinja.

R. Nedaj Nichtón! To bylo hestke Ruski, cžyli Rusojo tež Wjery dla wojowacj. — To pak so ni lubi, so woni tak na Estlowo posluchaju. Da nech t nam pscheschedst nasch Lud tež nawucza. Potom smjejemy saso dobre mjerne Czasy, kaj Rusowskej pschezo maju.

R. Kuficžano, newóstaj do Czasa. Nech tež Rusojo pschindu, tak jara rucyje jow sknesom nebudza. bórniž nam Wschitko sHuby ha se Schije sedrjeli. Lej byž by sej haj itch Ržejor swojeho zykeho Luda wsesty byl! Wone je tam pecža wele Schtudentow ha Semjanow wdatno wojbischanyh.

R. Pschežo ha to?

R. Semenjo su na wšbelkich Režjach widžili, so Czlowek wšchudyje tajki Beš neje, kaj pola nich. Ha Schtudencji sknihow ha sWufnenja wedža, so itch Ržejor žadyn Böh tón sknes neje. Ha shonili su snadž tež njekaf psches meležo frydnene Powesžje, listy haby Nowiny, so wšchudyje Ludjo so sa swojim Prawom pytaju. Duž sej wobosi nechadža dacj dljeje swojim najwšchim Knežim ha Ržejorej po Schiji teptacž, ha duž je rjekaf: Schtryk wokolo Schije! — Tak tam je.

R. Resmjeje da to ni dy žaneho Kónža? Dyr-
bžaka tam wjecžna Robota na lupyh Ludjoch lešjecž?

R. Na wjecžne Ruša nebudže wobrecž jasnemu
Swjjetlu ludomnyh Prawow. Ha najmene psches

Wójniu sNjemzami. Pšhinduli Rušojo sem ha widžali, so ma pola naš Paduch Zastwi wjaz frejoty, dyžli pola nich najzuschnischi Ludžo, so ma pola naš kóždy Prošter wele wjaz cšlowskeho Prawa, dyžli jich mali ha šrjeni Scmeujo, widžili woni to, móhli woni duzy domoj sWójniu prajicj: Hólzy, to bje kaž Nebesach. My čzemy tola woladacj, hačj dyrbinymy runje won my dljeje tajke bite Pšy bycj!

R. Ale by da Ruša wostajšchi Pólšku sady šo do Njemzow šmjeť? Ščak šo Polazy pšchi wschjem Spocjattu teje Hary tak sabjehowachu, kaž by reťk, šo budžejaj jutšje Bramborštu, Ržežorsku ha Rušowštu spowróćecj.

R. Tak rucjje to nendže. Ššami se šwojej Mozju woni ničžo newucžinja. 1831 mjejachu Penes dofj, a šami šwoje Wóšsko, ha njetko nimaju ničžo.

R. Na dyž pak tola se wschjeh Stronow hawtuja: Pólška dyrbi sašo k preduščeje Wulkofzi ha Čžešji pšhincj, Njemzy jim sFranzowškimy na Pomož póndžejaj.

R. Móže byčj. Hale da dyrbi šo Pólškej predujara wele s pščenajenečj. Semenjo dyrbja šwoje žakofne Prawa spusčćecj, Roboczenjo dyrbja k Prawam pšhincj, Saksaklošje we prónsku Wjeru dyrbja šo šdacj, do dróbnaj dyrbja šej mudrije rostradžicj ha čžisze pščes jene dyrbja pšhincj. Ha duž potom neč šo šupja, kaž Jedyn Muž wo šwoje Prawa sBramborškim, sRušu ha sRžežorškim rycjo. Hale prawa Jednota Pólškej nidy rostla, pošna Ššwjera tam jenje bydlika neje. Nejednota ha hanibna Pščerada šej

pólskeho Godlerjo do Blóta steptaťoj. — Ha Ehtëoha nam sa to rukuje, kiž so weseliciž chzemy wožiwjazeho Godlerjo bjeleho, so tež džensa bes młodej Pólскеj Zudaschojo nejsu, kiž Kraj ha Lud sa wječnje krawjaze Penesy pscheradžicž chzyli? — Potom byla podarmo jich Kmanosž do Bitwow. Podarmo bychu jich Popjo Lud pschecziwo jeho Poteptowarjam na Krawnischcja wedžili. Podarmo by pól Eswjeta swojich Esynow skalo Kłobivanju pólskich Sahuberjow. Nje-ki rošliwanej Krvje drje bychu so pschiliwako ha snowa natwareny pólski Trón wobliwako, so móhto so nepschecželske Ludy nich stepjowacž. Hale snadž bórsky byschtaj Rychomstwo ha Neswjera wesebnych Polakow Rjeta dla pólскеho Godlerjo do dracjowskich Rutow pschedaťoj! — — —

K. Hale Polazy su tola njedy wulke Kralestwo mjeli, neje da to pschichodnje tež móžno?

R. Móžno schak je. Hale te Ewady wo krajne Mesy ja nawedžicž necham. Polazy stani zenje pravje wedžili nejsu, kak daloko Pólška dje. Dokelž su mjeli tajke ha hinajke Mesy, kóždy 10 Rjet pak Ruski dalsche haby bližšče. Pólскеj je hubenje, so ji Natura sama žanych Mesow pschipočasala nej, kaž nidže Ežieskej. Za je wotewschjeh Stronow s Brami wobmetowana. To je dusčne Kralestwo. Za je kaž zylje k temu stworena, so byla Kraj sama sa so. — — — Djeha pak tež chzyli Polazy Penes k dołhej Wójni nabracž? Dich Pomozni žanych sobu pschinesž nebudža, woni sami pak nimalje žanych nimaju, ha požycič budže jim scježka. Ehtë! Penesy su hacž Džen da žadnische.

A. Nô s'Benefami b'dža wjeźzje Bramborška naj-
 dljeje wótracj. Jent praja, so ma bramborški wojnski
 Schaz 60 Milionow Toler, ha krajny Schaz runje
 tak wele. Drusy to newjerjo mjenja, so tola 50 Mili-
 onow hotowych ležji.

N. Ha penežny Minister je wóndano sjewik, so
 maja ljeđe 10 Milionow. Ha te su tajkim Kraju kaž
 Bramborškej jara bórsy seschlapane. Dže težto by so
 wele wjaz nabralo? Tšeczinu nimalje zylych Dawkow
 je Kral kóžde ljeta do Wojakow stykal. Hacz je so
 psched njeschto ljetami jendželika Wiktorija wopntala,
 su byle 3 Miliony trebane, ha kaž wele je jich trebať,
 dyž je wón posdšišcho po neje byl? Schto su netrebawšči
 Twarenja wšchellich nenusnych Zyrkwjow ha drubich
 Domow spóžerate?

Schtoha su wšchelle kneffe Wóschnoszje cjahnyle,
 so mohli to džešacjo Ludžo jara dobre Žiwenje mjecz
 stymy Lawšyntami Tolerjow, kiž je tu Jedyn sam
 na ljeta mjek. Ha kaž wele Milionow je rošmetanych
 na wšchellich šjerschjinskich ha grošinskich Ludži, kiž su
 psches Wulzy-Gžinenje ha rošnu Nerodu hotowi po
 Proščen hiež. Gži nech psches džeja!! Hale nje! To
 nech so radši burški ha drubi džełaty Lud šmerez
 dawa, so jenož móhť pschecžinerški šjerschta sRhoda
 ljet wot ljeta 40,000 Tl. krydowacj, jedyn drubi
 šjerschta k Šapłaczenju šwojoh' Doka Eta-Lawšynty
 ha jedyn Groša runje tak wele k Nakupowanju wulkich
 lješow dostawacj. Ha schto težto by rjekalo, chywli
 khudy Khježnik Schješnať spuscheženy mjecz. Niski Lud
 nech šej Duschu sGžjela wudžjela ha wupoczi, jenož
 so móža šej wot jeho wudžjelanych ha wulutowanych
 danškich Kroschow wulzy prošcheršy Semenzo prawe
 Brjuchi nakormicj!!!! Kucicžano, nam je so drudy
 šdalo, so je štoro zyly bramborški Lud sKufez, dokelž
 je to tak pschiladowacj móhť. Niz so dyrbjak so spe-
 cžowacj. Hale te Prawo je tola krydnyč dyrbjak, so
 by so wóťšje woprašchal: Džeha te Miliony Dawkow
 wostawaju?"

A. Hale šlyščeže, njet šym toh' Resonitowanje
 šyty! Newješje hewat niežo wjaz?

N. Haj Ludjo su tež hyczi stołrócznych Pscheczje-
hanjow

K. Gwałt niczo nowoh'?

N. Nowoh' je dosz. Nowe je t.) so maju po-
konschi Niemcy pschezo welschu Haru wo Republiku, ha
žadyn Džen nesaždze bez krawnych Pukow bez Ludem
ha Wojakami pak tym pak druhim Mjezi.

Nowe je 2.) so Hamburku nimalje zyly 1000
Krawskich wot druhoh' Dnja Sutrow wjazy Wischtram
sa botalnu Edu so žanej' Jehwy nedotkne. Woni
radši prósnj wofoło Łaza.

Nowe je 3.) so je so Parisu nakwilne Kneštwo
swadžiko, ha so je sady Franzowst i Šyponskim Kraju
šurowy Rebelion.

Nowe je 4.) so je Jendželstej Džen wotednja hórje
skłodnym djelawym Ludom. Triskej Jedyn Nowinach
šjawnje wuczi, tak maju Ludjo Hašy saradžowacj, Krór,
Esmoku, Schwabl ha Štiriol na Šchwiju ljeć, dyrbeli
potom na nich jendželšy Wojazy pschiczahnyč, dyž
budza so Triskej Jendželstej Kralowej wotrez.

Nowe je 5.) so bje barlinski Lud tamny Tydžen
poczal, swojim Pólzajam pod Bazu pschimacj. Romady
czahachu šWahami po Hašach Pefarjam pschod Wóltna
ha wazachu Kljeb. Džez bje nypolna Waha, tam se-
brachu wšchón ha pschibichu jenu Pokrotu na Turje
ha uopisachu: Tónlej Paduch ma pschelochki Kljeb.—
To je krasnje pomhako. Nasajtra mjejachu wšchityy
Pefarjo Wahu kaž byčy dyrbi.

Nowe je 6.) so su Šleskwistej te zuse pomozne
Czjody šbramborskim Wojakami danških wubiwšchi
sa njemste Brónje Czješ dobyli. — —

Wele druhoh' sčezje je nowoh'. Ładaž do tydžen-
stej Nowiny. Za budže cji Wschitko do dróbna ros-
prajicj. Hač do sa-Tydženja smjeju tež sašo wele
nowoh'. Potom čyju cji dale powedacj. Božme, Kuficžano!

Eserbfski Nowinkar.

Lydzenski Gzafopis
wot tych najwaznischich Podawkow njetsischeho
Gzafa.

S. Listno. Redaktor a Saksjer:
F. A. Reichel we Budyschini. 1848.

Nowinkarjowy List na Kuficzana.

Luby Kuficzano,
sa czerawschim Twój List dostach, Ty pischesch, kak
nejshy doczakacj móht, so by somnu poruczak. Ty by
fej prijeli ha po dolhosji myslit, schto móhke te Wlody
noweje Swobody bycj. — Hale, mój Kuficzano, Bóh
swarnuj nas psched tajnimi Wlodami, kak by fej je
Ty wumyslil. — Ty mjenisch, so žani wjazy Wojazy,
Wólzajajo ha Knežo nebudzeja. Ty mjenisch, so potom
tes Dawkow póndže. Ty mjenisch, so budje Kóždy
móz czinicj, na cžož jemu póndže. Ty mjenisch, so
budzeja so po zylych Krajach do wscheho Samoženja
do runa srozdžielecž, ha duž Jedyn tak wele smjeje
kak Druhi. —

To bylo wscho jara pjekuje. Hale scžin Ty naj-
predy so ha druhich k lutom Zandželam.

Potom žadyn Nepscheczjel nebył, duž byli Wojazy

wóšče. Potom žadyn Paduch, Kubežnik ha Sapaler nebył, duž žane Sanki po Turjow ha žanych Polžajow Kraju netrebali. Potom žadyn Haner, Zebak, Pšcheszjehak, Hanibnik nebył, duž byli po zylej Semi niž jedyn Šudnik netrebany.

Raž dołho pak czlojssku Naturu sšhowamy, dai šej Ty se šwejejei Frejotu byč, hejso žanej hinajščeje nefnajšče. — Ty budješč reknucj: „Nó ščto da težto budže nam nowa Frejota pšhineš, dyž te Dynki nebudžesa pšhincj, kiž šej ja myšlach? Na to móht cji jara wele wotmolwicj ha šym tež Tydženja šlubik, so čžu Čži to trochu rošpojdacj, ščto wot nowej Frejoty smjejemy. Dož pak je teho wele, čžu Čži dženska jenoj Ženu Wjež rošprajicj. Ja čžu Čži pokafacj, tak budže šo pola Wojerštwa šporedžecj.

Taj najyš smjeje šo koždy Wojak pšchichodnje nadoš. Tajte wšhelke netrebawšče Wuknenje wjazy nebudže, ha pšči Wucženju dyrbi Šakrowanje ha Pšcheszjehanje fastacj. Wukupicj šo žadyn wjazy nebudže móž, hale Koždy budže dyrbecj šam Wojerštwo wuknucj. Koždy Wóšči budže dyrbecj wot Małoty šlucicj, tak šo budže šprjodka tež dyrbecj gmejn Wojak byč. Tak budže móž koždy nišči ha khudy Šólz, t Wóščištwu pšhincj, budželi do teho šymany. Tak Wojerštwo dljeje robotna Čywila nebudže, hale bdže wešela Šlužba. Tak nebudže žana wjazy Macž hórke Šyšly plakacj, dyž jeje Ššyn do Wojakow pšndže, hale budže šo šradowacj. Ha tak budže potom tež se dožiwensskimi Benefami (šPanžijonom) hinał. Dotal na jich dawanju žanej wulkeje Prawdy newi

djachmy. Laj ja staroh' Wojaka snaju, kiz je wele W6jnach hobu byk. W6n je krawnych Bitwach sraneny, w6n je na dalokich Morschach Franzowskej swoju Strowotu sdepschisadjowak. Duž je hubene Gijeto swojerstej Eskužby pschinešt ha je so njetk tsjeczi Ljet spschekonzowanym Gijetom bjedzil ha šej sčezjim Dziejom ltedy swoj suchi Klieb warbowacj m6hšt. Ha njetko na stary Djen dyrbjak Łoda wumrecj, nebychuli job' smilne Ruki žiwile. — Ha laj, ja pak tež wojerstich W6schich snaju, kiz šnadž dołho to wschitko spytali nejšu. Hale dokelž su to wulzy Ludžo, Semenjo, kryduja woni taklej nekodry Eta haby Lawsent, haby p6ldra Lawsyna Toler na Ljeto. Ha maja šnanje šami tak wele, so mjeli kneske Žiwenje tež bes tychlej Penes. To je hanibna Neprawda. Hale s tym budže šo tež pschemjenicz. Ščtož budže h6dny ha p6trebny Dožwinja, temu nebudže pschichodnje treba, se swojimi starymi wojerstimi Stawami po Broschen khodžicz. — — Nebudžejja to rjane Włody noweje Eswoobody? —

Ty šo we swojim Liszi h6rschisch, so šym Gje na tydžensku Nowinu po'asak, ha tam te wječžene Nowinki namkak nejšy. Hale neje tam Nowinkow došž? W6rniž šylycho Eswjeta romadžje sešbjerane nebyke! Wone su se Šerbow. Ha to je šdobnje, so najpredy šhonič, ščto twojim Esušostwi cjinja. Potom haklej tyk Łowu do wulkoh' Eswjeta won! — Duž jenož šej psčežo saš tu nowu Nowinu kup. Ščtož ja newjem, to mašč tam. Šo pak by namne nekforžik, šym wele nowych Powešžjow napisak. Šady mojoh' Lista steja. — Ša Tydžen pak budže Gji wjazy Nowoh' powedacj.

Tvoj

Nowinkar.

P s c h i d a w k.

1) Se Schleswiskej. — Sapłata dyr-
bi wetscha bycz, dyżli djjera. Predy hacj bjechu so
Njemzy srjadowali, by jich jena Gzjoda pscheradzjena
ha jich tożto sabimych, wele wjazy pak jatych. — Se
Subami lsbipjo su jich Towaršchojo woczakofali, tak
möhli to Danškim sapłaciej. Ha njetko, dyż su jich
pobili, honja jich, so to njeschto rjeka. Danšich nje-
tre Gzjody su rošprošćene ha ljeħaja psches jene
smjeschani, kaž Wowzy pschod Welkami: Tragunarjo
pjeschi; Pjeschzy na Konjach bes Šećka, bes Wudy;
bes Brónjow, bes Tornisterow, bes Wobocza, wostaj-
šchi swojich Khorych, Šranenych a Morwych.

2) Neprawda. Pšchi Mjeszi Schleswiku su 134
wojerškich Gzjekow rebali. Bes Rebanymi bje 13 Wö-
šchich. Gzi su Kaschczach rebani. Sa wschich drubich
pak bjechu wulke Jamy uarli. Do nich kladzichu njeschto
Gzjekow, ha na nje Kalk, duż saš Gziela ha šWercha
Kalk, dož nebychu wschizy Morwi šchowani, — My
so praschamy: Šchtoha bjechu težto tych Wöšchich Gziela
redlišche hacj wschjedch drubich Wojakow? Neje šnadž
njetotry gmejn Wojak wjaz winojty byt, dyżli tajši
Wöšchi? Ha neje so wón šnanje liepe bjedžit, dyżli
tajši Kaschczu Rebany? —

3) Š Lipska. Wola naš je so Towarštwo Mu-
żow štowaršchito, kiž so jara hóršchi, pschecjo do Ba-
dynskej se wschellich Njemzow Wozazy sa Wojakami
czahnu ha badynški lud pod Klaklu czischcja. Won,
te Towarštwo praji, hešoli šej najwjazy Badynškich
Republiku žadaju, nima žana Wöž šyšeje Semje to

Pravo, se swojimi Wojakami Badyńskim do Republiki wobarać.

4) Sedyn Niemz, na kotrehož Rycyje Franzowšy tšjetro ledžbujaj, je wóndano Wišmo Parisu cjiščćecj dať, we kotrymž tež telej Słowa steja: Franzowsojo! Ładajće šo, so wam Zusnizy šašo Republiku newosmu djerćće schudźje s Tymi, kiž šo wo Republiku bjedźa. — Badyńskej je wele Republikanškich. Duž rekeje wschjem Wercham, so šu Badyńšy waschi najwetšich Pschecjeljo! Sćincje s Badyńskimi Republikanškimi Sslub! Potom bdje šo pekafacj, hacj šylej Badyńskej Republika nebudźe! — Franzowsojo dyrbeli tajkom' Niemzei bes Woczi plec, kž tak šwój wotzny Kraj pscheradži.

5) Se Siziliskej. Naschi šu šo neapellskom Kralaj wotrelli ha šej, kž Franzojo, Republiku sćinili. Nas je tak wele, so budžemy Koždeho skrawej Lowu domoj pošlacj, kiž čyž nas swojersej Mozu šašo pod Krala sćisćecj.

6) S Čječ. Pola nas je jačošne Žiwenje! Nieto hačlej widžimy Włody preduschoj' Kneženja! Sčtož by šo predy troščku hibnył haby wóšse poršnył, teho bychu šdobom hrabli, ha potom móhł schješnatowacj, dož neby nahi ha prošny štať. Kajšich šašaklych ha štaženych Ludži to cžini, to njetko se Nženjom widžimy. Zow kneže Lješy pusćecjeja, wschu Šwjerinu kónzujaj, Twarenja šapaluja: ha bjeda Tomu, kiž by jim blisko pschischol ha šakasowacj čyž! — Zow šo Nichton žaneje Wóšchnošje neboji. S Blakami pocžinaju Słóšnizy s Knesom byč. — Wono je jačošnje, so je šo tež Škazenje s Keczafow wudrjelo, tedy hacj Šowoboda šwoje Puty rošlemi.

7. Tež s Čech. Jedyn druge List pisše: Bes Djiwa, dyž so pola naš ludžaje Stoby na Knežich mjerja ha na nich wubiwaju. Smimy jenož Jedyn Podawf s Reichenberka nješto do Zutrow. Ton derje pokaje, tak je to bes Djiwa. Zow bje Jedyn 80 Schješnakow Dawka winoſty, ha nemožesche je rucije doš saplacijč, dokelž mjejesche wulki Dohf ha pozcjene Niczo nekudže. Sšto czinesche khejorſki Saſtojnič? Wón dasche ſej 100 Pieškow ha 50 Dymych pſchincj. Čži dyrbiachu Dólžnikej tak dokho na Schiji ſejdžicj ha jeho wužrawacj, dōž ſaplacjik neby. — Čži Wo- jazy pſchicjezechu Weczor f Mjeſtu, woſtachu pak pſched Mjeſtom pſches Rōž. Mjeſtu te ſhoniwſchi ſbjehnu ſo Pól Mjeſczjanow ſRemdroſzju ha pōſtachu Muža f nim, kiž dyrbeſche rez: „Hejſo nechacje ſeſabiwant byč, da djicje, djež ſje jow pſchiſchli!“ — Ha čži ſej neiſu dali dwōjzy kaſacj dali. — — Neje pak to ja- koſne Saſhadjenje ſkhubymi Podanami? —

8. Saſo f Čzech. Jedyn tſecji Liſt praji: Na- ſche pſchichodne Čjaſy chzedja byč hacj Džen ha hōr- ſche. Bes naſchich Čzechow ha Njemzow ſo džen wo- tednja bóle kſchivjate Nepschecjelſtowo lieha. Tež na Židow ſo Skazjenje, hotuje ha je ſo tež hižom na njekotrych waliko. — Čzechowo woſaju: Naſ je wjazy, dyžli Njemzow ha Kraj je po Prawom naſch. Zow ſmy my Knežo. Nam Njemzy ničjo roſkaſowacj ni- maja. Nech ſo Bohu džakujaj, ſo jich ſKraja newu- metamy! To budže ſo pokafacj, hacj nam Khejor- czjeſte Kneſtowo dacj nedyrbi!!

9) S Wina. Naſchi ſo pečzinaju pſchez bóle hōrſchicj, pſchecjo Wamž ſwojim Ludžom newobara do

hornej Italskej naschim Pscherzitiwnikam na Pomoz cza-
hacj. Nebudželi wón počinacj f Mjeraj radžicj ha f
Možu na Mjer dželacj, budže šo šnadž nascha Rhe-
žorska tak Bamžej wotrez, šo nebudže šmjecj naschich
žlych Žyrkwinskich Wjezach ničjo wjaz roskafowacj.
Naschich je wele na neho mersazych, čzomu won Ludej
tak poljekuje ha Šawobodu dawa.

10) Druhi List f Wina, 2. Meje. Nasche
njetkolne Žiwenje žylej Rhežorskej mohle jara šmješčne
rjekacj, nebykoli wone tak šurowje trasčne. Džej
poladašč, je žadkawe Mješčenje, tórna Wolanza, tra-
ščate Mucjenje. Metternich ha jeho Lud šu Rhežorski
Etól do Wlota šaščleprowali ha čžumpatym Bahni
tšjaz wafstajili. Nichtón šej tu žanej' Raby newje ha
nascha Regirunka je runa pianom' Mužej, kiž šo na
Pucju wala, džej jom' Džecziška Wloto ha Kamenje
do Łowy čžifkaja. — Ludžo šo škysniwje prasčeja:
Ščto čže šnasčej Rhežorskej bycj? Šale žadyn Čžlo-
wek neje, kiž by ščto wotmolwicj móhł. — Nasčej
Italskej drje naschi Wojazy počinaju dobywacj ha
Rhežorska Rhoraj tam weščelscha serawa. Šale neje šo
Specjowanie žno do polonsčej Tyrolsčej pschedrjetó?
Necha šo tej Italskej Wójna šbjehacj, na kotruž budže
žyła Ajropiška labacj, ha džej moža šo šnadž Wojazy
šžlych ajropiščich Krajow setkowacj? — Nascha Čžje-
ška pač čže to ša naš šbywacj (wordowacj), ščtož
Pofmanska ša Bramborstu je. Ščtoha wje, kač bóršy
čžješte Hona čžerwena budža wot rošliwanej Krwje?
Nasčej Galizisčej je, kač džž horžym Čžasju na žnjach
Nichtón wjaz žanoh' Dycha krydnyčj nemóže, ha Kóždy
na Nebesja labawšchi refne: My budžemy šurowe Re-

webro khydnycj. Tam wschitzy Ludjo praja: Niz wo-
 jerskej Wóiny so bojimy hale, burskej. Dokelž je
 tón Kraj tež njedy pólski byl ha ma swecza pólskich
 Wobndlerjow, chzedja jón pólšy Semenjo wot Rhe-
 žorskej tochnuschi k nowej Pólškej mjecz. Hale tamni
 Burjo to dosz dorosemiej nemójeja. Woni chzedja pod
 Rhežorskej wostacj, dokelž wedzi, nech je jich Knes
 schtój chze, dawacj dyrba tola kózdemu. Duž su so czi
 pólšy Semenjo studnje shebali, kiz so nadzachu, my
 jenož trebamy pschincj, da budže zyka Galiziska snami. —
 Wele Lawšynt Zypow, nćjnych Widlow ha Kofow
 steji hotowych. Nech jenož žadyn Semjan Hubu woteži-
 ni, so chyz tych Polakow wot Rhežorskeje precj wabicz,
 teho na Kruchi rosmecja ha rosrubaju. Tak mobli
 lóchzy Ludjo tym Semjanam saptacizj sa to, so su
 predy njedy Lud na Krej ha na Kofje drjeli. Ha
 chychli tež njekotři Burjo na Semjanow rjane Lubenja
 pošluchawšchi so sbehnucj ha wo Pólšku wojowacj, bychu
 jich drusy Bratisjo pschecziwo nim postanuli. Duž byla
 burska Wóina hotowa. — S zyka duž wiržisch, so
 Gziestej ha Galiziskej, wobimaj Krajomaj, Gžert wocz-
 tuje, kak budže Ludži do Mordowanja naschecjuwacj. —
 Sady wobej Krajow steji pak lesny Ruša na Kafanzy,
 jedyn Wak Dřewa po druhim do Wóhnja metajo.
 „Jenož swadzje so, jenož wukrawcje so, potom budu
 ja, wasch Esusod, swami rycžecj, hač me sa Knesa
 nerodzicje.“ Runje kaž tamny Nubežnik, kiz jenom'
 Knesej wotry Mecj na Kyrk stajiwšchi ha scžejnšchi
 Klobuk prajesche: „Bycžje proschenny!“ —

Gzišcžjane pola E. G. Gieki we Budyšchini.

Serbſki Nowinar.

Trydenski Gzaſopis

wot tych najwaſniſchich Podawkow njetiſſcheho
Gzaſa.

9. Liſtno.

Redaktor a Saſoſer:

F. A. Reichel we Budyſchini.

1848.

f Daloka ha ſbliſka.

f Ameriki. Wono na tym doſz neje, ſo ſo ſta-
rym Szwjeczji Ludjo kónzuja. Tež nowym Szwjeczji
je mordowate Nepscheczjeſtwo wudyrilo. Ejenocjene
Kraje półnožneje Ameriki meſuja t Pólnju f tej Repu-
bliku Mejiko. Tu je hiſchje wele Džiwich, kiž ſwo-
jich ljeſach ha Horach bydla ha ſo žiwja wot ljeſ-
nych Włodow ha nahonenej Džiwiny. Woni nemóžeja
ſabycž, ſo ſu te najreſche Strony teho Kraja jich Wót-
zow ſebrane. Woni ſej pſchezo hiſchje beſ ſobu powe-
daju, kaſ ſu ſaſtarſtu cži Bjeli f jich Wótžami ſakha-
dželi. Ha Nan pola nich rycži Ssynej, ſo dyrbi ſo
to Bjelým hiſchje Wſchitko ſeſaplacžowacž. Ha Ssyn
to ſaſo ſwojemu Ssynej poweda. Tak ſo tamni
Bjeli nidy žaneho Pſcheczjeſtwa wot Gžerwených nadžecž
nimaja. Tajki Gžerweny'ſwojom Nepscheczjelej newoda,
bórníž dyrbjal Gžaſ Žiwjenja kaſacž, kaſ by Rſchiwdu

saplacjik. Ha jich neje malo. Wono je tola bes ni-
mi na 70,000 Mussich, kiz mozeja Bron nosycaj. —
Wulke Romady surowych Czernonych su lietsa s Uje-
sow wudyrile na Runiny, kiz so s rjanymi Mjestami
hordza ha s bohatymi Wskami pisanja, jow su na
bjelnych Ludzi dyrili kaz Czerczi. Tawsyny Bjelnych
je sesabiranych, ha na Puczach, Honach ha Polach
waleja so Sabiczi. Wulke Ssyly Luda su wot nich
do Morja shonene so stepjowale. Na Wskach ha Mje-
stach wschityz Bjeli psched nimi rzja ha tschepetaju.
Lej woni do kola wokolo Bydlischca wobtracuju,
kaz rosstobene Echerschenje mlode Erjebjo brunczo wob-
ljetuja. — Duž su Bjeli do wschich Stronow listy
skali, kiz Boze dla wo Pomoz proscha. Ha s pólnoz-
nej Ameriki budzeja tez wjeszje Pomoz krydnycaj. Hale
do tych Bitwow, kiz to burza, sej Zadyń nezada.
Tam so bicz Bahnach, kawatych Szinach, hustych Uje-
sach, dziez wjazy Wojakow wot jydcoitej' Wacziny, ku-
fatej' Swjeriny spada, dyzli wot nepschecjelskich Kul-
tow, tam so bicz je zalosne Dziejko. To je zalosne
Dziejko tez teho dla, dofelz czi Zadyń Czerneny na
Runini nestej, hale Huszinach czejo na tebe laka.
Jow dyrbitaj potom Muž ha Muž na so hicj. Ha
to Djiwi najhuzisicho dobydže. Tak pluwacj, kasycaj,
tšylec, skakacj ha tez nekotry Džen bes Jydzje bycaj,
nemoze Zadyń, kaz tajfi Djiwi.

s Moldawскеj. Runje glyschimy, so na nasche
knejercke Mjesto wokolo 14 Tawsynow Turkow czejne.
To schyce smy trebali, so by tez Turka wotzucjecj po-
czak. Neje tak wschudže luty Ropot ha Holt? Může

być, so su Scheptakojso naschom' Sultanej do Buschow móstowali, so chyli so my zykej Moldawskiej jeho Kne-
stwu wotrez. Hale to su łupe Rycyje. Szami sa so
tola nemóhli wobstacj. A temu nasch Kraj ha Łud
wulki došz neje. Duž kaž bychmy so Turkam wulekli,
by nasch narabny ha wjeźnje łodny Knes Szusob
Ruša rełk: „posłuchajcje schak, ja chzu was pschecjtwo
wschitkim weźim Łudam wobaracj.“ My bychmy
dyrbeli „Gaj“ prajicj ha byli cžineni Rušojso. To
pak by s Błota do Bahna jaljesli, ha duž runje psche-
zo pod Turku wostanemy. — Teho dla teź pola nas
jara žalosjja, pschecjo khjetro ruške Wójsko na naschich
Mesach steji.

s Badyńskiej. Te republikanske Cžjody Badyń-
skej su spobiwane ha roshonene. Pšched njekotrymi
Dnjami stejachu tam Muszy pschi Dróhach, ha łóždoh'
Cžjostka, kiž by pschichot, so wo Nowinki naprascho-
wachu. Storo Wschitzy bjechu dziełacj sałtali. Schtóž
pschi Dróhshy neležjesche, šejdžišche Korcžmi. Tu kurjachu,
dijachu, Nowiny lasowachu, so wurycžowachu ha teź
drudy nabichu, dyž bjechu Łowy polne Wina.

Njetko pschi Dróhach Žónske placjo steja ha laba-
ja, hač jich Mužojso haby Brattšjo haby Nawoženjo
so s Bitwow rócžja, haby hač su wot Wojakow je-
czi, haby hač su franeni haby stónžowani.

Tola nemyšl šej Nichtón, so su kaž republikansky
Bitwarjo pobiczi, tak teź republikanske Myšije wufore-
nene. Strachliwym drje je Dyba šrejena, hale schtóž
króblischi je, ton rełne: Pšhindžmy sašo trochu t Mo-
žam, rošwucžujmy wschjich Bratrow wot Republiky,

dajmy juſym Wojakam, kiž nam stare Knezerſtvo pſchitwungowachu, ſ Kraja wuczahnycj. To by derje nebyte, ſo dyrbeli my krajnoh' Wercha czerpicj, dyž wo njoh' nerodžimy. — — Jedyn jich Wodžerjow. Prawiſnik Hecker, jenym Liſzi taſlej praji: Sa Kneſtvo Deneho Muža je ſo teſko Krwje pſchelalo. Taſ wjeſze paſ, kaž ſ Jadreſchka Schtom pſchindže, budže ſ tej Krwje Republika naroš.

Š Wóſnanſkej. Na Polakow ſu Njemzy wječzuje thali. Duž tež jim dženſa nemóžemy Wſchitko wjericj, ſchtož wot Polakow rycja. To kóždy Džen njemſte Nowiny piſajaju wot helſkich Neſtutkow, kiž je pólski Lud cžinił. Hale kaſ wele je pſchithane, to žana Nowina nepſchitaji. Ha to tež žana nepoweda, kaſ póhanſzy tam njemſzy Wojazy ſ Polakami ſaſhadžeja. Kóždy Džen tež taſte Nowiny jara do Dróbná roſpoſduja, kaſ wele je jich na žanym Boku ſpadało. Ha to ſu drudy taſ piſhotne Łjie, ſo móže je kóždy Šſlepy namaſacj. To je taſlej himor wele Štów Polakow ſpadanych ha wot bramborſkich Wojakow paſ jedyn haby póldra.

Rajwecža Cžróda Polakow je ſbita ha jich najwecža Móž ſkamana. Bramborſhy! Wojazy bjehu jich taſ wobſtupili, ſo jenož mjejachu iſi Bucjje. Paſ dyrbjachu ſo podacj, paſ dybjachu ſo ſ Bramborſkimi bicj, paſ dyrbjachu Knanju won cžeknycj. Š Bramborſkimi ſo bicj, to ſo jim necha'che, dokelž bjehu ſkabschi ha duž dyrbeli pſcheracj. Š Knanju won nechaču cžiekacj. Łaj tam byču ruſkemu Wójſku do Ruſow pſchibježeli. Duž ſo radſi podachu. — Hale ſtym ſchje žadyu prawy Mjer pſchicžahnył neje. Njedžežkuliz ſo nowe

Romadki ha Czjodki s Kofami ha s Widlami romadzja. — Bramborske Knezerstwo je wusbudziko, so dyrbi ton Kruch Pósnanskej sam sa so byc, dzej jenož luczi Polazy bydla. Dzej pak je Polozja Niemzow rachnowac, bór-
 niz Kraj hewak pólski byl. — To budzeja sej Polazy sejezka lubicz dac, ha Niemzy budzeja te Polakam swo-
 torhane Kruchi dyrkec s wulkimi Łuzemi njemsteje Krwe
 Niemzam pschiljepec. Ha potom schje budze so pschezo
 praschec, hac budze tajki Mjer dolho dzerzec.

S Romow. Dyž so wschje Tróny sacjumpyja,
 da so tež Bamzowy Stól kable. Jeho Podanjo su
 nembri, pscheczo necha czjeskom' Khežorej Wóiny pschi-
 pejdzić. Won pak so na to wurječuje, so zyrkwiny
 Wotz swojim zyrkwinskim Ssynam Khežorskej žanej'
 Wóiny pschipojdzić nemóže. Ssnauje so boji, so móhli
 so jem Khežorszy wotrez. Duž by sej jich rad neroš-
 njewak. Hale to je saš jeho Ludej wopak. — Harowate
 Czahanja so Romach sbjezechu ha Ministeri, widziwshi
 pschibywaty N.pokej, wustupachu se swojich Sskuzbow.
 Mjeszczanski Gardy pak s wobstupachu wschje Rota,
 so by žadyn Wulki s Mjesta nemóhł, tež niz žadyn
 Kardinal, haj samo tež Bamž niz. S teho su nejko
 nejotrych Nowinach nakhali, so je Bamž se swojimi
 Kardinalemi wot rošcheperenoh' Luda do Zastwa czisnemy.
 To hižom so tola lochzy žadyn rómsti Człowek spytal
 neby. Hale to chze so sferje wjericz, schtož drusy pišaja.
 Nebudželi Bamž swojom Ludej po Myšlach czinic, da
 je najdljeje swjetny Knes byl. — Tola pak sej tam
 Nichtón nemyšli, so dyrbjako so jom' tež zyrkwinske
 Knestwo wsac.

f Parisa. „Dječ našča Franzowſka ſhornej Italſkej meſuje, ſczahuja ſo khjetro wulle Wójſka. Naſch Kraj ma 600,000 derje wuhotowanych Wojakow, kiž bychu djenska radſi hač jutiſje do Wóhinja ſchli ha naſche Brónernje ſu polne wscheho, ſchtož ſo do Wójnja treba. My njetko woczakujemy, na kajti Ból budzeja ſo Horno-Italſkej Dobywanja wobrocjeć. Dyrbeli Italſzy dobyć, ha potom ſnadž jim ičh najweczi Pomoznik, ſardinſki Kral, roſkaſowacž chyt, budžemy jemu to ſakaſacž. Dyrbeli pač woni wscho pſcherawacž, da nech ſo na naſ ſpuſchćeja. My budžemy potom ſkhežorſkimi rycjeć!“ — Tak daloko tón franžowſki Liſt. My pač móžemy hiſchćeje ſami njeſchto pſchiſtając. Dyrbeli Franžowſojo ſwulkimi Wójſkami ſo do Italſkej walicž, ſchtoha wje, hač ſej potom khežor Ruſu na Pomoz newuproſy. Ha ſa teho tam to ſmerez daloko neje pſches Wujerſtu (Ungerſtu). Tak móhli ſo njetiſki Franžowſojo ha Ruſojo na tychſamych Stronach kónzowacž, dječ ſo 1799 ičh Nanojo jedyn ſdruhimi bjeđachu. Tedy hižom ſu Franžowſojo Móz ruſkich Pjaſjow ſpóſnali. Stary ſchjedziwy Suworof Rymniſki, kiž je wokolo 60 Bitwow dobył, tu ſe ſwojimi ſazpiwanymi Ruſami Franžowſow honſche kaž Sajazy Pola Mjeſta Cassano jim wón tedy 8000 Muži ha 100 Kanonow ſahubi. Ha tola tu Franžowſojo pod Wojvodu (Generolom) Moreau ſte-
jachu, kiž bje runje tak dobry Wojak, kaž Napoleon. Bychuli Ruſojo ſaſ tajkoh' Suworof Rymniſkeho mjeli, da mohli ſo Franžowſojo derje ſedlacž.

Se Schponſkej. Madridži ſo ſaſo Ruſk Re-

belliona pomjeli. Tam je tola Ruſſk kraſnoh' Žiwjenja. To nimalje žadyn Tydžen neſajndje, ſo tam nebychu ujeſajſki Ebjeſt pomjeli. Njetlej poſleni mól ſu na Haſach Echeſjdjeſacjo ſpadali paſ pſcheraneni paſ ſejaſſyleni. Specijivi Mjeſeženjo pſcherachu, kaſ to najhuſziſcho je. Ha njet je jich wele jatyč do Dje-
row ſmetanyč.

Se Schleſwika. Danſzy hač Džen ha bölje pſched Njemzami zoſaja. My jow newjemy, ſcho ſej danſki Kral myſli, ſo je ſNjemzami tajſu lupu Woj-
nu ſapocjaſ. To je móhł drje ſej predy myſlicj, ſo ſe ſwojimi njekotrymi Lawſyntami ničjo ſNjemzami wučzinič nebudje. Neč tež jomu ſchwediſki Kral jen haby dwazecji Lawſyntow na Pomož poſzele, to pſchezo ničjo neje, pornio tym Njemzam, kiž bychu nam potom tež na Pomož pſchiſchli. Ha na jendželſtu Wiktorihu haby ruſkeho Miklawſcha ſo netreba ſpuſhčjecj. Tej mataj domah čzinič doſj. — Njet dyž ſej hinaſ pom-
hač newje, dawa ſwojim ſylniſchim Łódjam wſchje po Morju jydſjate bramborſke haby druge njemſke Łódjje jojicj ha precj bracj. Neje to čzineny Paduch?

ſWratkawy (Breſlau). Eſredu po Miſerikor-
dias Domini móžachmy naſchim Mjeſzi žadlawe Rón-
zowanje ſkoro naſhonicj. — Njekotre Sta dźekawych
Ludji ſrjadowanych kaſ Wojazy čzehnicu pſched radnu
Khežu. Woni chychn ſo jow na rjeſniſkich Wotrocj-
kow wobčežowacj, ſ kotrymiž bjechu Bondželu Wecjor
Puſki mjeli, ha ſej wot nich krawjate Łowy domoj
neſli. — Njeſniſzy paſ bjechu to njekaf ſaſłapali, ſo
ſo Eſredu cji Džekarjo najpredy ſRadzi hotuja ha

budža potom najšferscho tež jich wopytač. Duž so nimalje wschitzy wulkej mjesczanskej Mjesarni (Schlachthof) se wschellkej Woboru (Waffe) sendžechu ha saraczichu wschje delne Wofna ha Durje. Kij mjiejachu Tsylyby, hornych Wótnach stejachu. Drusy pak bjechu šej toczene Ššefery na dolhe Topora špschivjasali ha wótre Nožiska na Žerdze špschiczineli. Tež su pecža wulku Šsykawu (Ššpryžu) polnu Kropa stejo mjeli, so bychu tak kóždeho šwarjazej Wodu witali. — Džakowane Bohu, šo tam Nichtón na nich necjehnische. Ero-madženi Džjelaczerjo bjechu šej rošomnym Rycznikam ryczej dali, haby tež šo naštróželi Wofakow ha wobronenych Mjesczanow, kiž šo nedaloko do wulkich Rjadow rjadowachu.

f Barlina. Pola nas šej ščeptaja, šo staj šej cješti Ržežor šruškim šlubilaj, twerdžje na to djerjecž, šo žadyn netrebaš niž Kroczel šwojich dotalnych Krašow pušchycžicž. Ha pecža staj našchoh' bramborštokh' Krala wabilaj, šo by šo šnimaj štowarschil. Hale pola nas šu njetko nawuknyli, šo Ludy wjazy žane Štadla Škotu neššu. Šo njet žani Werchožo wjaz nemoža romadžje pschischedši reknucž: Lej tebi je tónlej Metomaš Ludži. Ha tamlej pak cži steja, kiž šej jich ja wošmu.

To wjazy nendže. — Ludy njet wocziniwšchi Wocži wolaju: „Wy chzemy do waschich Rycžow tež Ššlowcžo porycjecž!“ Ha tolej ludžaze Ššlowcžko klineži, kaž dwazecži nebestich Nimanjow. Ha nemožali cži nepošlušni ha roššlobent Werchožo na ludžaze Ššlowa šniecim wotmolwicž, dylži š Bajonetami ha Kanonami, da je šo šnimi štalo.

Gžiščejane pola C. G. Šieki we Budyšhini.

Serbfski Nowinar.

Trydzenski Gzafopis
wot tych najwaznischich Podawkow njetssischeho
Gzafa.

10. Listno. Redaktor a Salozjer: 1848.
F. A. Reichel we Budyschini.

Wele Nowoh'. Malo dobroh'.

Luby Lasowarjo Nowinkarja!

Za chy Gji djenja najpredy Basniczku bacj. —
Ty budzesh rez: „Dyž Kralow honja, dyž Rhejoroso
czekaja, hdyž dotal wostajene krajne Werchi sei Djen
hako Djen na Krónu masaju, hacž hischeje maja ju na
Kowi stejo, dyž samo mjerny Bur so Brónje pschima
ha Stotawsynth bojasnych Duschow wo Mier sdyhuja:
schto ha chjedja mi Basnje tajkinaj Gzafu?“ —
Psheczelo! Djiwny je Gzaf ha malo jich je, kiz móza
jon rosymicz. Ha ja so teho krobise nekwalu, so bych
jón rosymik. Tola, schtož je mi snate, chy rady Gji
rosprajicj ha sapocznu swoje basnisne Pshirunanje tak:

Mjedy bje jedyn Welk. Tón bjesche najweschji bes
Welkami ha bjesche jich Kral. — Wbdjwsci, fak so
Lischki na spochi bes sobu wadja, da so wón do nich
ha pschemoh je s móznymi Pasorami. Wone bychy

jeho ha wón by jich Král. — Džiwé Šwínje bjěchu njekal bes Krála. Doladawšči šo na to, tež nad nimi doby Knešwo šej Welk. — Hale Ljěfu tež tu ha tam Medžwedže bydlachu. Wone šej bes šobu najšěpšče nebjechu ha mjejachu kóždej šwojej Štalóbi druheho Kneša. — Duž šo Welkow Najwěšči se šwojimi Welkami ha Lěškami ha druhej Šwjerinu na njekotre Štadla Medžwedžow smužizy jich štuša ha pšchemóh. — Tak mje Welk ščtworake Štworenja pob šobu ha wone mu pokornje šlužachu. Byli šo šnanje drudy ha drudy jenemu Štadlu sečzylo, Welka nepošlucháč, by wón druheje Šwjeriny Štadliška pěšlak ha nemjerne šakufáč dák. — Dolhe Ljeta šu Lěšči ha Šwínje ha Medžwedže pščed kralowatym Welkom ha kušatymi Welkami rzake. — Njětk šu šo doladake, šo Welk ščjedžiwicž póčjne ha Šubišta šhubjuje. — Došz mjel njětko na šwojich Welkach. Haj te šo na neho hóršča ha jemu roža. Ha Lěšči ščejowkotaju: „My čžemy šame ša šo byčž!“ Ha Šwínje šej rečtaju: „Něč nož nam Welk něchal roškasowáčž!“ Ha Medžwedže, doladawšči šo na šwoje wulke Štadliška, dopytawšči šo šwojeje Možy, mórcža ha gronja: „My šmy šynišči, Welko, hacž ty ha twoja Welčžina.“ — Lěšči žno do Welkow kušaju. Šwínje nebudža pošlenje. Medžwedže šwoje Wašory šwucžuju. Něč Welk š Welkami pščindže, hejšoli čžyšli š nim hčič. Wón by krawy š nimi krawymi dom ščol. —

To je ta Wašn. Ščto čže ta prajicž?

Šej Welčžina š Kralom Welkom je njěmska Khejžorška se šwojim Khejžorowym Domom. Ša prajach,

so je mjeł Well ſchworake Swjerjata. Rhejzor ma Welli, ſwojich Njemzow; Liſchki ſu Horno-Italky, Eswinje ſu Madjarjo Wuherskej (Hungerſkej), ha ſchtó ha te Medjwedje ſu? Daloko ſchjeroko po wulfej Rhejzorskej bydli wele Ludow, kiž ſ nami Eſerbami do jenej' Schlachty, do jenoh' Naroda ſluſcheja, kiž maju ſ nami Eſerbami jenu Krej ha nimalje jenajku Rycž. Te Ludy bydla Galicžu, Gzechach, Morawſkej, Eſkawonskej, Ilirſkej, Dalmatyſkej, Rhorwatyſkej, Bukofinach, pſchi adriatyſkim Morju ha daloko na čornych Horach. Te wſchitke Ludy riekaju Eſklowenjo. Eſklowenjo ſimy tež my Eſerbjo. — Medjwedje Eſklowenjo ſu ſo dolabali, kaſ je jich wulyschnje wele wjaz zylfej Rhejzorskej, dylži Njemzow. Ha duž ſo pocžinaju ſwojich Prawow pſchimač. Ha kóždeho roſſſwjetlenoh' Eſerba Woko budje ſwjeru ladacž, kaſ ſo tam t Pótnju won ſ naſchimi po Kwi Bratrami t ljepſchim Nadobiſnam pſchemjenja. — So chyla jim Rhejzorska Njemčina Pucyje ſaſuwacž, teho ſo neboja. — Bóh taſ wje, ſchtó dyrbi ſ zylfeje Rhejzorskej ſbwyacž, (wordowacž).

Rhejzor je Póndželu po Jubilate, 15. Mej, ſe Žonu ha Djecžimi ſ Wina cjeſnuł. Ha čžoho dla? Wulfeje Rewoluzyje dla, kiž bje ſo tam ſaſo ſebrała. Semenjo ha druhi ſchelli wóſſoki Lud, wſcho je ſpowalane. Lud je tam ſ Kneſom, ha Eſobotu po tej Póndželi hiſchje žadyn Głowet Wtni'newedžiſche, dje Rhejzor pſchebywa. Tola nemyſł ſej Nichtón, ſo chylł ſej Winſy njeł Republiku ſołožicž. Nje, ſweſcha Wſchitžy chzedža Rhejzorstwo ſchowacž, jenož wſchitke knejerſke ha wóſſoke Solužby nedyrbja tajlich ha hewajlich ſemjanſlich Ru-

łach być. Wlazł shtë mōje ha duschnišchi wón je, cjm sferšcho dyrbi do cześnych Rjadow stupacj moz, bōrnij Broscherjowy Ssyn był. —

Ha khejzorszy Słowenjo wołaju nawščitkich Stro-
nach: Dotal sje nad nami teptali, Rjemzy! to nepon-
dje dljehe. My kasamy šej swami rune Prawo.

Wšcho pak, kať je šo šzylej Rewoluzyju mjelo,
budu pschichodnje do drōbna pišacj. Djenša mam
hišćicje sdrubich Krajow wele powedacj, ha dyrbu šćicje
junu na našchich Wšheczelow spōmnicj, kiť maju snami
jenu Krej ha Rycj. —

Dyť šćicje bjech mały, šlyšchach drudy wot swo-
joh' staroh' Djieda, so pola turkowskoh' Rkejzora šerbski
rycja. To šo mi nečasće wjericj. Njet wjerju ha
wjem, so je wjerno. — Dzej šo kwatate Rjetisko Dunaj
(Donawa) s Wuherskej wala psches turkowske Mešy, tam
šo mōzne Woby do Dunaja wuliwaju, so bychu šo
snim do czoneho Morja żołmike. Tam na tych Me-
sach ha wokolo tych Rjekow našchi prawi Bratšja bydla,
teť Šserbjo. Ha to šu do czišta Ludjo kať my. Na
nas šu podobni do Wocźow. Rycj maju našchu ha
wschelake Waschnja šo runaju.

Gale cjiť maju tam ljepschi Kraj, šu šylnišchi,
špjeshnišchi Lud wot tuneho Wina, wot wschjedneho
Mjaša. Ha tať je ićh wele! Pod Turku ićh nimalje
Millijon steji, pōť Millijona ićh Wuherskej bydli. Cjiť
pak pod Turku nešfu pod Krjudom, runecja Wšam.
Nje, šami maju swojeho Knesa ha Konstytuzyju,
so jenoť turkowski Rkejzor ićh werschny Knesj rjeka ha
Matinku Dawkow bere. — Duť je ićh wschjech skoro

taf wele, kaž naš wšchjeh Ludzi sakskim Kralestwu, ha móhli fej rady Kralestwo sakojicj. — Hale nebudjali mudriſchi, dyžli ſo njett pokafuja, budže ruſki Dub młodu Zabłojnku połonſchob' Eſerbowſtwa poduſhycj. — Lej do Beſtha je ta Njemzow ſatraſchowata Powjeſ pſchiſchta, ſo je 60,000 Eſerbow ſe 50 Kanonami ſTurkowſkeho do Khejzorſkich Eſerbow pſchiſchło, ſo ſu Khejzorſke ſerbske Mjeſto Semlin dobyli ha ſo Khejzorowi Eſerbjo ſnimi djerža. Grabowſki, jedyn Khejzorſki woſſoki Kneſ ha wojerſki Koſkaſowar je Schyijonow ſlak, ha cji powedaja, ſo ſo na wele Stronach wobroneni Eſerbjo pokafuja, ſo jich Mjady džen wotednja na Wulkofzi roſtu, ſo maju 100,000 Flintow ha njeſchto Buchawow (Kanonow). — To ſchaf by nicjo newadžiko, bychuli fej dunajſzy Eſerbjo kzejcjade Eſerbſtvo natarili: Njemzy ſo netſali bojecj, ſo bychmy ſnadj potom tam won czahnuli. Nam je jow derje ha ljepe ſchje nam budže, dyj budže pſches zſke Njemzy njedy ſaſo polniſchi Mjer ha renſcha Mjadomnoſj.

Hale ja ſo boju, ſo budže Eſerbam ramenity Ruſa Schiju ſeſlamowacj, haby jich nablaſnicj, ſo pod jeho Pažu ſtupja. Ha duj budža ſhubeni.

K r ó t k e R u ſ k i.

Zyganjo ſu ſo nam nawalili. Wóndano bjechu ſo beſ Porſchizami ha Budyſchinkom do Naho-ty ſwufliekali, ſwoje neſchwarne Klunkery Njezy trochu wutunkali ha na Kerki ſpojiſcheli. Potom

so ta nehajnbita Banda naha pschi Schejeshy walesche.

Sakske Burrowstwo na Rmanoszi pschibywa. Semskej drugej Komori Drazdjanach wele Semjanow wo to prosy, so bychu so wselke stare Ryterkublerste Prawisna sahnake ha kóždy wešny Muž pschi Hojnwi na Wodach, po zrtwinskih Wjezow ha tak dale jenajke Práw omjel skóždym najwóšchim semjanskim Kublerjom.

Franzowske Knestwo schje pschezo na Raczkach steji. Nedawno pomjechu Parisu wulku Haru ha spowróczachu nimalje njefolne Knestwo. Boh wie, schto wot nich budze. Jedyn Ministr hej 3 Millijony Frankow wot Knestwa žada, so móhl 115,000 lodnym Djekacjerjam na Khwilu spomhacj.

Njemzow Jednota nekzjeje. Frankfurczi da su so njef sejhli sewschjeh Njemzow. Hale swadzili žno su so prjeni Džen. Boh dač, so Kosom wužiwali, ha njeschto kmane wuradzili. Hejjo niz, móža so Njemzy ha snimi my Serbjo žadlawych Czafow bojecj

Hornej Italskej so kabka. Rhejzorszy ha Italszy heja kóždy wot swojich Dobywanjow, so móhla so Pamera hóršdicj, kiž dyrbi jich Łjie do Sawjeta noshej. Tola chje so sdacj, so Rhejzorszy sterje dobywaju hacj niz.

Badynske Republikanstwo neje sabity. Heđer ha Struva staj Schwajcarskej ha wabjataj nowe Czjódby, so dyrbsja snimi Badynskej Republiku na-

twaricj, tak rucyje hacj budza zuse pomozne Wjista f Badynskej wuczahnycj.

Mordarjo. Schyonskej su pecja njetkotsi speciji Mužojo sjawnym Mordarjom Penesy podawali, so dyrbja najwetschich Knezich skonzowacj. Tajkilej helski Lud bydli pod schyonskim Nebjom, kiž krasne na paradisijsku Schyonsku delje laba.

Shto težto Jesuitojo cjinja. Wschubdje su swubiwane. Hale shto wje, dje jich Czert wokolo nosy. Gji budza so tola wjeszje saso njedze pschilisch-czicj. Shto ha wje, hacj so snadz na nowu Pólsku neseperaju? Najsterje, so bychu do teje saljesli, ha Pólsku doberdali. Wón Nichtón tak krawneje Winy na pólskim Hubenstwi nima, hacj pólszy njeduschí Jesuitojo.

Barlinska najnowscha Pschekora. Dys ha dys je Barlini njetajki Sbjekt. Wulzy Knežo ha njeschto druhich Ludji bychu rady wsali, so by so bramborstom Prynzej f Zendzelskej dom dało. Drusy Ludžo pak wolaju: „Tón nech tam pschezo wostane! Bes teho póndje. Sa te Penesy, kiž nasch Kral krydne, b'dje soj jich wjazy namyfacj, so móžemy sej po jeho Smerczi wuberacj, kohož czemy!“ — Zenož f tajkom' Wuryczowanju dale Zasyka Nicžo netrebali.

Ruski wot staroh' Suworof Riminiskeho, ruskeho njeduschoh' najwoschoh' Wojwody.

Suworof nekuresche, hale smalej stotej Dyzki by sej drudy Szepjo Rudhacja (Schnuptobaka) wsak ha

mjenik, so so mu Lowy=Bojenje psches to pomenscha. Hale wot Kurenja by rell: „Móžesch njeschto kupische mjecj byjli Kurenje? To sei nječajku Trubku pod Nób tyfnuschi so se smjerdžatym Selom wobladžisch, so po pylaj Rhejži smjerdži!“

We ljeci 1799 stejachu Ružojo hornej Italskej pschecziwo Franzowsam, cjeskim Rhejžorskim na nich pomhajo. Jow Suworof njedy pola jenej' Kuenje Kwor-tiri stejese, fktorej sei wschjednje 90 letny Schjedziwz po Almožinu khodzese. Wón junu tak trechi, so Suworof stóžto Knezimi sa Blidom sejdžische. Eso stwi-nych Durjach na nich doladawschi ha so jara nastóžizy so wón duzy roczi. Hale Hjeršča Suworof bje ho pytnul. Sa nim skocjwšchi ha sawšchi ho sa Ruku wolasche na njo: „Stupaj, stupaj Nanko! Stupaj sa Blido!“ Ha kaž bje ho bojasnoh' sa Blido šadžit, nakladje jom' Romadu Iydzije. Nato Schliczku sawšchi sei pola jenoh' Woschoh' njeschto Slotych počzi, dokelž sam zenje žanych Venes pschi sebi nenoschesche. Ha duž počzene Sloty na Schliczku položiwšchi khodzese wot jenoh' Knesa f druhom'. Gji pak žno we-džichu, schto ma to bycj. Ružojo su darniwi. fPolne Horscheju Slotych djese Schjedziwz ha fdžakowatymi Sbulfami wotfal.

Gjischejane pola C. G. Sieki we Budyščini.

Serbfski Nowinar.

Lydzenski Gzafopis̃
wot tych najwaznisich Podawkow njetsischeho
Gzafa.

11. Listno. Redaktor a Sakozer: 1848.
F. A. Reichel we Budyschini.

Krotke Poweszje szylch' Swjeta.

Gzieske Rhezorstwo. Lydzjenja slubich, so chyzl dzensa drobnischo srofestejecz, kak je so sdruhej Resoluzyju Wini mjelo. Hale bes tym je tam czim wetscha pobyla. Ha wot tej' chzu powedacz. Rhezor bje wostajski Wscho melczo czeknul ha jadyh Gzlowek newedzische, na kotru Stronu bje su winul. Haklej sa njekotre Dny sluschachu Winszy, so je do tyrolskoh' Mjesta Innsbruka pschischedsi wot Innsbruczjanow krasnje ha Rhezorszy witany. Wini so jara napraschowachu: Gzola teztu je nam Rhezor wujyl? Schaf jom' Nichton do Losow nechasche! Schaf smy jom' dobri! Schaf wo Republiku nerodziwshi smy tu Gorsku naschich Republikanskich sdušyli! Schaf jenož chychmy jom' naschu Betzhyju podacz? Gzola je czeknul? — Ha natajke Praschenja sluschachu wotmolwicz: „Semenzo, Knezo, semjanszy Rhezorowi Radziczelo, wulzy

Semenjo su to načjinili. Woni su psches Raschcjuwanje Rhezora sWina wuhnali. Woni su swoje neznicjomne, lub poteptowazy Prawa wschje spscherawali. Zich Móz je stamana. Duž chychu Ludej Rhezora wotwesj ha pozeraty Wohen skajerskej Wóimny bes Brattami sapalicj. Tak chychu so wecjicj na Rossomej wotzuczowatym Ludu. Tak chychu wotczajncj, hacj bychu so Ludo bes sobu spóžerali, ha woni potom cjim sterscho preduschu Wóšokofsz krydli. Woni tež su po tajsim wulkeje Wóšokofszje hódni, haj hódni, so by jich na wóšofe Schibenzy spoischal. Lei, schat su pecja Rhezorej Listy pisali, kiž by rekt, so su wotnistich Ludoj pisane. We tych je stalo, tak chjedza Mjeszenjo sjeho Domom tak ha hinaf sakhadjecj.“ — Wintzy žadaju sej njet Rhezora saš domoj. Wón tež je jim slubik, so budje bórny Dom pschincj. Hale bu bje wón pschincj?

Kajtež njetkolej Wini maju, nebudjeso žanom' žiwom' Čžlojkej k nim chycj.

Lei to je wscho derje, so je Djašomy Wuj Metternich dawno wubity ha wotbity. Hale nowe Ministerstwo jenož wele redliške nej', ha by ludjaze Prawa najradši dokol' wokol' spschitšihalo. To pak so neschlachcji. Ludy su ljejsche Wocji krydle ha wuwaleja wulke Nepachi na wschjedh Knežich, kiž bychu rady te wobrjesowali.

Wini bjechu najbóle Schtudencji, kiž nedachu nabohyte Prawa schiwodjecj. To pak tež nišy Ludoj spóšnawachu ha lubowachu Schtudentow jara. Hale wulzy semjanszy Ministerjo ha drusy radni Knežo to

też se Eubami kšhijjo widjachu ha chyzchu Schtudentam Dybu sdrjecz. Tak so swobedju Stronow Włómeschka mischtrjachu. Nicjoh' nebje treba, byżł Rus Wjetra, ha wulki Woheu by wudyrik. Ha tón Wjetr pschindje. Lej Schtudentam by kasane, so nesmjedja blijeje šami sa so wojerška Czjoda bycz ha so dyrbja na Blaku swoje Brónje swotedawacz. To bje Schtwórk po Redzeli Kantate. — Sahe Kano pak šfhodjowachu so wobroneni Schtudenczi s Czjódami na swojej Sromadjowarni, ha pokasowachu na swojich Wobleczach, so su na wišo hotowi. Bórsy dopólnja pak tež so nedaloko schtudentskej Sromadjowarnje wojerške Ksady rjadowachu, haj tež hotowe Kanony po Kamenjach refkotajo jysdijachu Wojakam na Pomoz. Wjeszczenjo pak bjechu smjerom. Jenož Wojošz wo Schtudentow ha Strach, so móhło tola njeschto Krowje bjejecz, bjeschtej Ludjom do Stawow pschischkej. —

Hale Wojakow so pschezo wjazy pokasowasche. Duż tež Ludjo pschezo wjaz Wojošzje krydowachu. — Taklej pò Djeszaczych wokoło Zidnaczych sebra so Bjehanža. Ludjo kwatachu s Torhoschczjow domoj, bjechachu s Hasow nuts ha saczinjachu Durje ha Wofenzy twerdje. Na wulke Nesbože chyzsche jedyn Draschler nimo Wojakow, kiž mjejachu Bajonety natykneny. Broschyschí, so bychu joh' tola nimo puszczjili, ha so pecza wo jenu Buschkej doiknuschi, by potsyleny kaž skazeny Pof. Hale na to shoberškim Łošom so sawola: „Barikady!“ ha Tausynthj Ortow trubjachu: „Barikady! Barikady!“ Ha po wylim Wjeszi so daloko schjeroko pschelinasche te jene Wolanje: „Barikady!“ Ha kaž

by nakusłak, tak nastachu Raczenja sady ha preby. Židjanych ha rubjanych Esufnjach, perschej: njojte ha prosherste Kuki noschachu na Rowadu, sčtož mójachu bje precj krydnycj. Wješte by rostorhany, so mjeli Kamenjow doš, Raczenja wobmetacj ha šej horje doštrwow nanosyčj Ksabiwarškom' Delječjiškaniu. Wokoło sčtudentsej Sromadžowarnje bje, kaž by Kynki małych Ewerdžišnow natwarik. Bubony ha Buboniska, Trompety ha Truby ha wsčitke Swony wołachu mjesczanske Gardy do Brónjow. Korby Zaktow, Wina ha Piwa stejachu pod Raczenjami, so móhl šo kóždy Wustawaty ha Mucžny darmo wošchewicj. Se wschoh' šo widži, so šu mjeli wjeszje žno dawno wotryčane, kať maju sapoczečj, byli pola nich Kopot wuprašnył. —

Se wschječj Bołow bjechachu nišy džielawi Ludžo sMotokami, Žerdžemi, Kettlemi, Kihilopami, Hamorami, Kopaczemi, Hejemi, Tešakami, Buschkwjemi na Pomoz. Lej Nichtón žylim Wini Sčtudentam tak jara dobry neje, kaž tón niški Lud ha won by na wscho ščoł, byli mu Sčtudencji kasali.

Popoťnju bje nawschječj Kóžkach pschipojdane, so sčtudentiškom Towarštwu Nicžo nebudje.

Hale to šo Ludžom nečasche wjericj. Naschčuwarjo bjechu šo beš Ludži namjescheli. „Čakajče,“ sččuwachu woni, „blisko steja 3 Regimenty Wojakow. Čži budja šo na Želesnizu seshydawšchi bóršy naschim Wojakam na Pomoz pschincj!“ Kaž Wichor šo na tajke Słowa Mróczele džielawych Ludži se wschellim Gratom sMjesta wuwaliwšchi na Želesnizu kwatachu, so bychu ju rostorhali ha želesne Kolljy šwutorhali. —

Beš tym by Wečor. Wojazy wot Stejenja muczni žadachu šej Wotpocžint, widžachu tež, so s kóždeho Woka na nich Etajenje šapa. — Nóz pschindje ha snei čjim hřešči Strach, dōž je nōzne Kōnzowanje dwōjzy žakofne. — ŠBožej Pomozu pač je Nóz smjerom nimo schla. Jenōž Wečor wokolo Džefacijch sebra šo njedje Džylenje. Hale Boh da, so šo rucžje saš lenu. — — —

Ščto je dale bylo, powedam sa Džyjen.

Rošladajmy šo njet hiščeje druhich khezorskich Krajach. —

Rajnowšche Nowiny pišaju, so to społonschimi Šerbami tak šlje neje. Na Wōjnu dre šu hotowi. Hale hač dotal šu wschječ druhich Ludži na Pokoj woštajili. — Šornej Italškej Lud na khezorskich Wojakach pscherawa. Šač budje dopšheracij haby tola Khezorskich šwubiwačž budje šo pokasacij.

Bramborska. Barlini je Džen wotednja Ruš Šary. Tola šo na Krej nebija. Wōndano bje Parada mjescžanskej' Šardy 20,000 Muži šylna. — Ša težto bđža bramborškom Prynzej domoj dačž? Ša hejšoli jom' dadžža, ha težto šo potom nebdžje nowy Rebelion sebracij?!

Majnzju šu šo bramboršžy Wojazy s Mjescžjanami bili. Na wobimaj Wokomaj mjejachu wele Šranenych ha njekotrnych Škōnzowanych.

Frankšurcži šo jednaju ha wurycžuja, ščtož Žasylki djerža. Naschi Šakžy Wotpōšklani šej wulku Kwalbu dobywaju.

Franzowſka. Franzowſojo ſo nechadja wjaz pólſteje Wjezy tak pſchimacj, kaj ſwopriedka. Eſu ſnadź ſo doladali, kak wele Krwje dyrbeli puſhczejc, bychuli Polakam dopomhacj chyli? Haby wotečakuja ſnadź, ſo dyrbja ſo Niemzy beſ ſobu pſchecoricj ha ſo chzedja woni potom ſ lóhſchej Prózu nowu Pólſku natwaricj? Njetko weni wſchjeh Polakow do italskej Wóiny napſhecziwo Rhejorſtim ſzelu. — Nedawno ſu jenyh parifiſkich Rotach 6 Eſudow Pólſyra ha 44 Kaſhcjow ſ Flintami precj wſali. Sa Koh' ſu te było, ſhcje dženſa Nichton newje. — Kruch hubenoh' Žiwjenja dyrbja tam mjecj. Kajſe je mi to Kneſtwo, kiž 64,000 Wojakow ſpochi ha ſpochi treba, ſo bychu Tawſynty parifiſkich Nedoczinkow pak Niczo neſerale? Nadſi na Droſy Kamuſchki klepacj, hacj žadyn Knežer bycj tajkim Mjeſzi, kiž ſo ſ tajkej nedoczinkarſkej Koſu merwi.

Zendželſka. Tam tež žane žandželſke Žiwjenje nej. Žedyn Bohacj ma Wſcho, ha dwazecjo ſ Kodom Kutach ležo nimalje mjeja. Nam ſo džiwno ſda, dyž ſkſchimy, ſo može njekotry Žendželſki ſa Džen 50 Toler pſhecžinicj, ha tola pſchi tym bohaty woſtačj. Nam pak tež ſo ſ Wolofju wſchje Žiwy napinaju, dyž ſkſchimy, kaſkim Hubenſtwi tam wele Tawſynt khubych Ludži ſejdži. — Tam pak tež wulzy Knežo wedja, kak maju ludžaje pótne Kroſchki ſpſhecžinec. 19. Meje Kralowa wulke Reje wuhotowala. Bramborſki Brynz, žyła Komada druhich zuſych Brynzow, wotpóſłani Semenjo ſyžkoh Eſwjeta ha pſches Tawſynt druhej tajkaj Schlachty tam bjechu. Wecjor Djeſacjich, dyž mudri Ludžo lencj djeja, ſo te Weſelje ſapocžinaſche. —

Kak wele Lawšynt smerež Lódných by šo wot teho najyšlo, ščož je jow netrebawšči rošmetane?

Rušowska. Je šnanje ruški khežorski Stól tež počal čjerwy byč? We Mjeſzi Riga pšchihotuja Koby ſa Khežorowy Dom. Ščo ha to rjeka? — Herwat Ničo pščeš Nowiny ſRuškej nešhonimy. Jenož to šo ſtradju poweda, ſo šo Rušojo Wójny neboja hale šo na nju wešela ha čžedja ſa ſwojoh' Khežora, ſa ſwoju Wjeru Kulam ha Meczam rad napsčeczimo hič.

Šwajcarska. Teho Kraja njeotre Strony bječu ščeje loni hadjaze Njeſda. Łaj tu šo Splaw najčertowšchich Ljudži helčješče. To rjeka, tu mjejachu Deſuitojo ſwoje Šydlá. Šwójich jara rjaných ha wošebných Wuczernjach mjejachu kneſte Džerči ſbliſkich ha dalokich Krajow. Wjerno je, ſo byču mlódych Knežich jara wele nawučžili. Hale mašo. Młodženzow je šo wot nich ſStaršchimaj rócžiko, ſo nemjeli Wutrobu ſraženu. — Tyč helſkich Šmijow ſu loni wotbili. Ha njetko krajne Kneſtwa wšhelke ſanerodžene Kutý redja. Duž tež Klóščtery ſahaneja. Hale to čže kžetro pomaku hič. Łej Tyč mašo nej, kiž ſu pščeš Klóščtery ſwoju wječžnu Kermuſču mjeli. Ha wele tamnych podjanskich Popow Ljudjom rycži, ſo dyrbi Wjera ſtym ſajnej, dyž Klóščtery ſajndu. Łak naſčezuwany ha ſakupeny Lud šo te-
hobla Knežim ſtaja ha neda ſKlóščtyrami krótki Kónž čžinicž.

Polſka. Žana žiwa Duſča ničžo Žylo ſWólſkej nepiſče. Wone je runje tak derje. Ničo Šwešelaze piſacž nimaju, duž neč radſi nepiſaju. —

Šebdym Nowinkarju steji, so je pólski Lub sakli wo prónsku Wjeru. To je wopaf czišćejane ha dyrbi rjekacj, so su wo rómskn Wjeru jara sakli. Pšes tu Saksakosj su šej žno starych Gzaksach nesahojemu Šchodu nacjinili. Hale pšezjo ščeje su mało mudrišči. Dena jich Hjeršćejina, Gzartoriška, jenom' protestantystkom' Semjanej reknu: „Luther je ton Pšement, kiž je niskom' Ludej Wecji swotčiniak, so šej njetko ničjo wjaz' wot Kralow ha Knejich lubicj neda!“

Neapelskej je bylo njetkolej hórje dyžli pšči žylm barlinskim Rebelioni. Wot tych helškich Reskutkow čju sa Tydžen powedacj.

Saksa. Tydjenja bje šo fryčjako, so je Lipsku krawna Hara, so maju tež Draždjanach nowy Kopot. Ludjo kjeia, so mohli šej Hubu rósdriecj. Lipsku pobu tajki Rušicjč Šibancjka. Njekajzy Ššjepzy tam pjent na Gasy njekajke šlepe Macjenje stajichu. Sa to su tym Paschkorozam darmo Hospodu, šuchi Kljeb ha Wodu dali. Neč šo Zastwi s Pawkami bjeđa! — Draždjanach bje šo wokolo jenoh Pólzaja Ludji najšchlo, kiž njekajkoh' Remesnika precj wedjische. To bje ta žyla Hara.

Czišćejane pola C. G. Šieki we Budyschini.

Cserbski Nowinar.

Lydzenski Gzafopis
wot tych najwaznisich Podawkow njetisicheho
Gzasa.

12. Listno.

Redaktor a Salozjer:

F. A. Reichel we Budyschini.

1848.

Frankfurta. Hacz dotal bjechu so tam Sa-
posklanzy snjemskich Krajow pschezo pschisporeli, duz
tez sebi nebjechu zaneho Wodzerja swojich Wuradjo-
wanjow na wobstajne a twerdjie wuswolicz moki;
njetko pak je so to stalo, a je ktemu wuswoleny He-
sychski Minister Gagern, kotryz mjejesche nimale zylu
Schromadzisnu sa so. Sprawne Nucze jeho Wutroby,
kajkehoz dla mोजesche ljedom swoj Dzak sa tajke Do-
wjerenje wuprajicj, swjedzi nam, so je saczut swojeho
Powolanja wulku Wajnosz a so je neje jenož Gjesje
dla a tez niz slohkej Myslu nastupik. Sapomnik tez
je, so je Hesychski Minister byl, ale wjazy neje. Nad
nim je njetko wjazy lezane, hacz na zanyh druhim
Gzloweku snjemsteho Luda. Jednotu chze a Mjer wob-
stajny a Eboze Ludow nehablaze. Boh baj, so by
so jemu wscho derje radzilo. Tez Sakskeho Bluma,
dobrego Ryczerja, su Njetkosi sa Wodzerja mjecz chyli;

ale tón je fhjetro nefajernejše Krnje a trochu Čješje lafomny, duž je ljepe, so je newufwoleny woftak. Gagernej a njeotremu žkuliž druhemu dre budže hufto wótru Ššekerku napshecjo funyčj.

Wo fwoju Narodnoš jako Ššerbjo fo bojecj ne-
trebamy, pſchetož tamne ſakožene Towarſtvo je ſjawnje
a nutyrnje wuprajiko: — ſo polne Prawo pſchizpi
wſchitkim niž njemſtim Ludam we njemſtim Kraju; —
ſo ſimje Lud kóždeho Naroda po ſwojim Waſchnju fo
wutwarjowacj we Wjedomnoſzi a Nawufownoſzi (hač
dotal je to pola naſ ſ Džjelom fhjetro pomaku ſchto,
dali Bóh, ſo bychmy fo njetko ſpjefchniſcho wo to ſta-
racj počjeti); — a ſo je kóždemu dowolene, ſwoju
Rycj nałożowacj, kaž na Žyrkwjach a Wucjernjach, tak
tež we Piſimowſtwi a pſchod Ššubom. Nawſchjem,
ſchtož budžejia tam Ludej kſjepſchemu wuradjecj a wu-
ſtajicj, ſlubja nam Džjelomnoſz a chzedja nam ſwoju
pomoznu Ruku ſſicjecj, tak hufto hač budžemy teho
njeſak trjebni.

Win. Miniſtyrjo ſu pſchirali. To tež žadyn
Džiw neje, pſchetož ſchto je tajka Gorſka Muži porno
žykemu Ludej. Haj hdy bychu ſhcje Wojazy byli,
kaž hewak; ale cji ſu ſpóſnali, ſo ſu tež Ludjo, duž
fo tak praje wjaz na Ludji ſhcjuwacj nebadja. Stu-
dentam je dowolene, ſo móžja wobrónceni woſtacj. Je-
nož k Šſlužbi trjebni Wojazy woſtanu Wini, druſy
dyrbja wſchitzy wurumowacj. Miniſterſtvo chje Rhe-
žora nutyrnje proſyčj, ſo by tola kórsy ſaſ dom pſchi-
ſchol aby tola jeneho Prynza ſa ſwojeho Namjeſtnika
poſtak. Studentojo ſu fo pſchi tym Kopočji jara

pieknje sadžerželi a Džekaczerjo niz menje. Nikajti Winzinger pschindje t Džekaczerjam, a chysche jim 27000 Skotych dacj, jeli so chysli Studentow wopuschćicj, ale „Slijepzo!“ su knemu prajili, „pój jow, my chzemy cji Pucj pokasowacj,“ a duž su jeho sa te 27000 Skotych t Studentam dowedli.

Barikady su hacj do njetotrych wotnoschene. Džekaczerjo, kotřiz pschi Plestrowanju rostorkanych Hasow trjebni nejsu, su nutskomne Mjesto wopuschćili, a wschitzy su! skrajnej Kaszy dwaj Dny dobre cžinene krydli, sa to, so su sebi pschi tym Ebjezku wele Gjasza sfomdžili. Studentojo a Mjeschćenjo maju njetko zyle Knestwo Rukach. Zich Wuberk, kiž wot janeje Wschynosjje newotwisuje, steji sa Mjer a Pokoj.

S Prahi. Dofelž je mjeka khezorska Regjeronta we poslenich Dnjach s Winom dosj cžinicj, tak so neje we swonkomnych Krajach a Krajinach wele regjerowacj mohla, dha su sebi Cžeschi hnydom sami swoju Regjerontku sežinili, a nechadja wo Winskej nicjo wjaz wedjicj. Hlowa teje sameje je Grofa Leo Thun. Khezor we Inspruku je to hijom sa dobre sposnak. Wón schak by rady po swojej Hlowi knežik a mjeni, so dre bychu sebi to Cžeschi sfere lubicj dali, hacj Njemzy. Jeho jedyn Brynz je hijom prajik, so je poprawym cžieski Brynz.

Belgiska. Tudy žno je System dweju Komorow puschćenj, wo cžož so we tej burškej Betizyit tež prošy. Žadyn kralowski Sastojnik so tam nesmie wjaz na Szejm (Landtag) woswolecj.

S Danseje. We danških Rowinach hišćeje

nihdže žana Rycj neje wot Wujednanja aby Wobfant-
 njenja Mjera. Bramborſki General Wrangel chje ſo
 puſtynj ſMjewom, dokeſj je Depeſchu doſtaſ, ſo dyrbi
 ſo pſche Schju a wo Schju wróćij, a Bramborſy
 ſo do Schje nuts hanibuja. Ruſa je Termin poſtaſiſ,
 haćj do kotrehoj dyrbi Zütland wurumowany byćj,
 hejſoli wón nedyrbi Wóju pſchpowedzicj.

Œ Parifa. Lamartinej, najwóſchemu Muzej we
 Franzowſkej, Repopſchakojo wele wumetuja. Nó kóždy
 ma ſwojich Repſcheczelow.

Napolejonowych Sawoſtajenych chzedza ſaſo dom
 połowacj; haćj doſtał neſmjedzichu we Franzowſkej bydlicj.

Dzjelaczerjow chzedza do Schtraſburka na Zele-
 ſnizu wuhnacj, mjeſto do Pólskeje.

Starej Miniſtyraj Dumon a Hebert ſtaj hižom
 njeſotre Gjaſy we Parifu a nihtón jimaj nicjo nećjini.
 Hebertowy Eſlužomnik pſchindje telej Dny k njetiſchemu
 Polizajpraſetkej a praji knemu, ſo chje jemu powedzicj,
 hdje jeho Kneſ bydli, jeli ſo praje Wele ſa to krydne.
 „Ljes mi ſwoćjow, Maſucho!“ praji Cauſſidieres, „paſ
 napisaſ mojemu Kneſej, kaſki ſy Eſljepz.“ „Laj,
 hdy byſchje jeho Adreſſu wedzili“, wotmolwi tamny
 króblj. Eſlówecjo wjaz neprajiwſchji napisa G. „Bór-
 garjo Heberto, wuczerće ſwojeho Eſlužomnika prećj,
 wón je waſ pſcheradzil.“ Teho Eſljepza paſ cjiſnus-
 taj dwaj republikanſkej Wojaſtaj ſ Duremi won.

Pólska. Pſchekupzy, kiž ſPólskej ſem pſchindu,
 powedaja, ſo je tam wſcho ſmjerom, a ſo tam 150,000
 ruſowſkich Wojaſkow ležj. Boſy Polakojo! tejkole próſ-
 nych Zraeczkow dyrba to žiwicj.

Bramborška. Barlini sta šo wóndano na jenej Gafy wulki Nefot. Taj pschelodowany Wós bje šo tam roswalik a sjeho wulkich Brjuchow bječu šo lute Flinty wuwalike. „Bowskorjeno!“ kowachu Lubjo tohlej widziwšči, „to pał budjeja praje do naš tšylecž a na-
posledku prajicž, šo je šo s Medorosemenja stako.“ Tež šu šo dohladali, šo po Schpreji melcžo wele Brónjow, wele Bóššyra, Kulow a Kulow šchlepruja. Gatesčto budje Barlini Kamen na Kamenju wostacž?

Neapel. Tudy je žakofnje sije bylo, kaž šo to wot italskeje horzeje a nahleje Kwrje hinał myšlicž neda. Šdyž šo ta rostobi, dha wo ničžo menje hačž wo Žiwenje nerodži. To bje šo hačž nanajbóle stako.

Rošhorili bječu šo Mjesčćenjo na Regjeronku, dokelž nóchyzšče dopelnicž, sčtož šebi žabachu. Regjeronka hrožesče sWojakami. Hale Mjesčćenjo twarjachu šebi Barikady a tšylachu se wsčjemi Schmarami do Wojakow, wosčebje do Bóšchich. Na Barikadach nawedowachu jich sDžielom Franzowsojo. Rosnembreni Wojazy šurowjachu sašaklje we Mjeszje sahubjo wsčitko, sčtož na Bucž jim psčindže, a rostšylachu sKartecžemi najštrašnišče Grody. Nazionalgarda dyrbesče psčjeracž, psčetož tudy Džekaczerjo jej nepomhachu, kaž we Wini, ale pomhachu Wojakam. Kral Ferdinand ma njetko sašo žyłu Móz Kufomaj a je Wojakam a Nimaššam (Prosčerjam) dowolik, šo močerja we Mjeszje rubicž a šmudžicž a sašhadžecž, kaž čžedža, sčžehož je tam žakofne Krejpsčelecžje a Nesbože nastako. Wola kohož šu nje-
kajki Kruch Beónje nadesčli, teho šu bewščeho Wórdowna sašylili, najene Dobo 400. — Stajfej Šu-

rowosjju febi Król wele Lubosjje a Dowjerensa pola Lubji nenadobycj nemóže, duž so mi sda, so je tón luby Ferdinand na runym Bucju sa Luis Philpom-Gjakajce, hacj to wjerno nebudje; Neapylska je najdljeje Kralestwo byla, bórsky budje Republika.

Stare Potkócjowanie njekotrych Klassow je so wokoło Franzowskeje runiž tak nemóžne scjiniło, kaž tam Kralestwo, sfere scjeje nemóžnišce. Tak husto, hacj budja so snowa stare Kwaki Ludej na Schiju Klasz a Pranzu na Hubu tyfacj pocjecj, tak husto budje tež snowa Resoluzija nastacj. Runiž so tehobla tajkich Kwakow a Pranzow nebojimy, bojimy so tola Ebježtow a snimi šjenocženeho Resboža.

2. Gastupenje Burow na hornolužiskim Landtagu (Szejnje) psches wišwolonych Burow.

10 Gastupowarjow su febi njekotre Gmejny žadate, a hlaj Knes s Tilaw praji, so Stawy hornolužiskeho Szejma sa nusne spósnaja, so by jich 50 bylo. To je wscheje Gjesje hódne, ale — čomu da njett, a predy niž? Njetko hdyž Burjo šyka ničjo wjaz wo hornolužiskich Szejmach wedjicj nechadja, je to trochu posdžje. 50 Burow — šjetra Rhopicžka, ale Knežich by dre tam pschegy hišcheje wjaz bylo, runiž maja Knežo wjaz hacj Pokojzu Einheitow (Jednosjow) me-
ne hacj Burjo.

3. Šjawnosž Šchromadžisnow hornolužiskeho Szejma.

Róždemu tež čzedja Pschistup dowolecj. To by tež jara pjeknje bylo, hdy by jenož posdšje nebyło.

4. Wosjewenje Nutšpschindzenja a Budawkow.

Ea kóždu Gmejnu dyrbi šo pschichódnje Rospra-
wa cjišchejecj dacy, kak šu šo hornolužiske Benesh na-
ložite. Hdy by šo to dašno hižom stało, hda by Lud
wele wjazy Dowjerenja a Lubošje k swojim Stawam
mjecj móhł.

5. Rosdzjelenje tych Benesh, kiž wósche wosta-
waja a tych, kiž šu Krajini na to date, šo dyr-
bi njetko wjazy k Sapłaczenju Sakskeho Doła
dawacj, hačž predy, bes te Gmejny, kotrymž
šluscheja.

Tež to nam nesapoweduja, ale mjenja, šo by šo
to potom, hdyž budžej a cji 50 Burjo póbla, najlipe
wuczinicj dało. — To šebi tež myšlu. Wone pak šo
prafcha, hačž budžej a cji hdy póbla. —

Njetko pak, lubi Burjo! šu moje Myšlje te, šo
by šo cješzenemu naschemu Starschemu, Knefej sTi-
law na tajše wažne Wosjewenje tola wotmolwiko.
Wotmolwenje pak móhło wopschijecj: 1) Džak, a
2) hačž šmy stym spokojeni aby niž. Tajše Wotmol-
wenje jedyn šam dacy nemóže. Najlipe by šo to
psches nasche burške Towarstwo stacy móhło. Duž da
wšchittich wo burške Naležnosje staroblirnych Mužow
pscheproschu, šo bychy teholej dla jutši sa dwje Nedže-
li, aby

25teho Junija

po Bołnjo tsóh do „cžorneho Šodlerja“, na Ra-
tečjanskej Drošy pschischli, hdyž budže šo šerbške burške

Towarstwo shromadzicj a bes druhimi tež tale Nalez-
nosj prjótksfacj.

Dzens tydzjenja hromadu sakowani sandjeku so
sandženu Nedželu, 4. Junija, 24cjo herbszy Burjo,
najbole gmejnszy Sastojnizy Kamenej pola Radworja,
so bychu tam Towarstwo sakozili, kaž bjechu sebi to
predy hijom wotryczeli. To tež je so stalo, a je na-
state Towarstwo Meno „herbske burske Towarstwo do-
stalo. Sčto da pak ma tute Towarstwo psched Wo-
čjomaj, aby sčto da wone chze? Wone chze:

**Sbože a Vjepsche herbskeho burskeho
Luda.** To pak chze pytacj: 1. psches Sedna-
nje a Powucenje we wschelakich politisfich
Wjezach.

2. psches Sahorenje we Luboszi a Dowje-
renju k krajnej Woschnoszi.

3. psches Ssobustarosj wo saksonstu Sswo-
bodu, wo jenajke Prawa a jenajke Pschisfusch-
noszje a wo bratrowske hromadu Dzerjenje we
Radzi a Sfutku.

Nakhwilny Pschedsya je M i c h a k C z j e s l a
s Radworja a Namjestnik J a n P i l k o s Wupoje.

Tseczi Džen Sswjatkow smjeje so herbski spje-
warski Sswedžen w Ssmecjkezy pola Klöschthra, kiz
so budže popoldnju 7. sapoczecj. Po tym budže Ho-
szina a Bal. —

C z j i s c h e j a n e p o l a C. G. S i e k i w e B u d y s c h i n i.

Serbfski
Nowinar.

Lydzenski Gzafopis
 wot tych najwaznischich Podawkow njetfischeho
 Gzafa.

13. Listno. Redaktor a Satozer:
 F. A. Reichel we Budyschini. 1848.

Horne Łuzizy. Pšched Lydzenjom je šo we Knihowezishezerni pšches njekajke Samolenje aby Medo-
 rofemenie wot teho, šchtož horne Łuzizy nastupasche-
 Sapoczatk precz wostajiwšchi jenož druha Položja wot-
 czišchczaka, duž dyrbu prijenju Džensa dacž, šo by Poš
 bes Hłowy newostał a dljehe po tšoch Mohach woko-
 lo bjehač netrebał.

Staršchi hornolužiskeho Markgrafinstwa, Knes s
 Tilaw, je do wschitkich Gmejnow Pišmo poštal. We
 tym Pišmi rycži šo wot wschelakich Proštwow aby
 Žabanjow, kiž su njekotre Gmejny hornolužiskim Sta-
 wam wosšewile, nastupajo:

1. Kriminalkassu. Wot teje praje Knes s Ti-
 law, šo šo neje ani spušchcizč, ani runje rošbzjetič
 ani s Krajineje Kassy dawacž móhla a cžehodla to niž.
 — Ja pak newjem, hač je Knes s Tilaw Koho žylje
 pšchewjetič, šo temu hinał neje. — Dale wosšewi nam,
 šo šo na Khywilu žana Kriminalkassa nebudže dawacž

trebacj, dokelž chędzja ju Ryterfublerjo śami na śo wfacj a śo dyž a dyž f Krajinieje Kassy fapłacjicj. — Sęto teŝ to je jich ktemu naperako? Wśhenicjo a wonicjo to ćinili nebyćku. — Wot teho pak tam neśteji, śo śu Knezo hewaf ćyśŝje śami zylu Kriminalkassu neśŝ dyrbeli, kaŝ njekotśi Burjo praja, duŝ dre teŝ tola wjerno neje. Sęto by jenoŝ to njedje ŝhonicŝ mohć. — 2. 3. 4. 5. ŝteji we tydŝensćhim Nowinkarju.

Wśheb 33. Ljetami prajesće Napoleon: Sa 50 Ljet śu njemśke Kraje pak lute Republiki, pak pod Kofakśkej Wśćhnosŝju. Jeli Sęto, da bje Napoleon kmany, tule Wjez rośudjicj. Ğa laj hiŝom njetko wiśŝy woboje na ŝidŝancj Nidzy. Nebudŝali śo Njemzy krucŝiśćho ŝienocjicj, da jich Ruśojo a druśŝy Słowenjo pŝŝru; budŝali pak teŝ śo ŝienocjicj a potom jich Werchojo ŝpośććjene Prawa a Polćepśćki pśćęzy ŝaś pśćhiśććipowacj a Lud duśŝyć chęycj, kaŝ śu hiŝom to Njekotśi ŝaś pocjeli, da śo boju, śo budje jim Lud Ğody dacj. Duŝ je Republika hotowa. Njetko śo praśća: ŝęto ŝada ŝebi ruśowśku Knutu a ŝęto Republiku. Ruśowśku Knutu ŝadaju ŝebi wśćŝizy ćji, we kotryćŝ Wocjach je kŝŝdy niśćhi Ğłoweć runy Sćwinećju, tać ŝo je derje dośŝ ŝaśtarany, dyŝ ma dowolene, śo we Włocjje walećj, kaŝ chęe, a dyŝ śo jemu wot Wśćhnosŝje jenoŝ tać wele Rośoma pśćimjeri a wotwaŝi, ŝo ŝpŝśnaje, kać ma śo formicj, ŝo by ŝebi f Kћwilemu ŝbŝćkny Ğuf wot druhich wurćesowacj dacj mohć, a ŝo neśmje kwicjeczj, haćŝ to runiŝ troćhu boli. Republiku ŝadaju pak ŝebi wśćŝizy ćji, kiŝ mjenja, ŝo neje ŝane druhe Sacoŝenje, teŝ niŝ ŝane druhe Meno

Ludam date, we kotrymž móhli sbožomni być, tiba jenož to Meno Republika.

Frankfórt. Nazijonalnska Bepada žada Mjer f Danstej. To sym sebi dawno žadał. Pšchetož to ie hellska Neprawda, so chzedza Niemzy na jenym Boku Danstemu Kralej Schleswich wotbiej a na druhim Pólstu sdufycj. Runje tak, kaž Schleswichszy po jich Myslach knim šluscheja, dokelž su Niemzy, tak Polatojo knim nešluscheja, dokelž nejsu Niemzy.

Š Prahi. K šlowjanskej narodnej Šromadžisnje hewak wele Dowjery nemjejach, dokelž we njemstich Nowinach stejesche, so budzjeja tam Semenjo šwój Šsyn rošywacj, wedjinschi, so stehošameho nidze wele Šboža sa Lud nešesthadjuje. Jeli so njemste Nowiny šo jenož pšchšłodželi nejsu, jeli so su sebi potajskim šlowjanszy Šewenjo w Prasy wuradžicj chyli, kał bychu Lud, kaž hač dotal, tež pšchichodnje dracjowacj móhli, hda je jich Kosa lista. Pšchetož šlowjanszy Šapošlani we Prasy runij tak Luda Prawo pšchecziwo Šemjanam fastupuja, kaž njemšy w Frankfórcije.

Bramborffa. Bramborfska Wóšchnoš šej f Benesami žanej Rady wjaz newje, niz tehodla, dokelž by newedžika, dže tykacj, te kiz ma, ale dokelž newje, dže šem bracj, te kiz treba. Najpredy bjješche prošyła, so by jej kóždy wot j-je 13,500,000 Bodanow pošchcijł, tał wele hač móže a lubesche 5 procent a sa 10 Šjet Šapšlacjenje. Ale kóždy prajesche: „Wotczoh' da chze Prozenty dawacj a sa 10 Šjet wupšlacijcž, byž spochi jenat wele treba?“ Duž dosta wot Prjeneho — Nicžo, wot Druhého — Nicžo, wot Šecjeho — Nicžo, a potom pra-

jesche kóždy: „dyž jej Nichtón nicžo neda, da jej ja tež pomhacj nemóžu. Haj sawjernje, ja šo necham khwalicj, šo mam wele Kredita, ale tola wjazy mam, hacj bramborska Regjeronka. — Wona pak dyrbi nufnje Benefy mjecj, hejšo kniczemu druhemu, da tola k temu, šo by wotšadženym Ministyram tak a tak wele Lawsentow Panziona dawacj móhła. Wono to pecja wele na jeneho nepšhindže, njedže 12,000 — 14,000 Tr. na ljetó jenož, pschetož jich je khjetra Czródká. Nowi Ministyrjo dyrbja tych najpredy sastaracj, dokelž newedža, kak bóršy nemóža šami Panzjon trebacj. Duž da šu njelko kručje pschifasali, šo dyrbi jim kóždy Podan po šwojim Samóženju na 10 ljet poschecjicj, a to wot Sta 5 Tr. jeli šo ma 400 — 800, 6 Tr. jeli ma 800 — 1200, 7 Tr. jeli ma 1200 — 1500, 8 Tr. jeli ma 1500 — 2,000, a 9 Tr. jeli ma 2000 — 4000 Nutspschindjenja. Schtóž pak ma wjaz hacj 4000, dawa wot Sta 10 Tr. Schtóž Šwoje na jene Dobo wottedá, dostane na ljetó 5 Prozentow, schtóž pak po Termijach dawa, jenož 3½ Prozenta. Bosy stari Ministyrjo, to šu wam cji nowi khlubu scjinili, pschetož tak wele kaž na was dre na nikoho pschindj nebudže. Ale cji nowi šu runiž tak bosy, dokelž šo jim špschifasnju runiž tak póndže, kaž predy šPróstwu, šo budža wot Prjeneho Nicžo, wot Druheho Nicžo a wot Tšesjehe tež Nicžo dostacj. Lud drje budže prasicj: We Ščasu 33 ljetneho Mjera je šo njeschto wusbótkowacj hodjilo

Paris. Tudy šu wschitke Šbježki pschi czejkej Šchtrasje šakasane.

Horna Balska — žada sebi słyka Korlu Alberta sa Krala.

Win. Telej najwetsche Mjesto we njemskim Kraju chze so k swobodnemu Mjestu sczynieć, kaž Hambórk je, to rjeka: wone chze wot Rhejorskeje Wöschnoszje woipanuwschi sebi samo sa so swoju Wöschnosz postajicj, jeli so Rhejor skoro, t. r. niz sa schtyri Medzjelje, ale sa schtyri Dny dom nepschindze, aby swojeho Brynza nepöszele.

Neapel. Kral Ferdinand je Hłowu shubik a jeho prieni Narodzeny tež. Jako psched Tydzenjom wo jeho Esurowenju pisach, prajach na Posledku, so je na runym Puczu sa Luis Philipom, wotehnatym fran-zowskim Kralom. Njetko shonju k Nowinow, so je tehosameho pschjeszenywschi, hijom k Smerczi dobje-żak, sa Ludwichom XVI.; tež njeduschim fran-zowskim Kralom, kotremuż 1793 Lud Hłowa wotšja.

S Ologawy. Tudy bjechu so na 3000 Szobu-stawow njemskiego wótzinskeho Towarstwa seischli. Po wschelakim Buradzowanju su wobsanfnyli, so chzedza frankfortsku Sromadzisnu prošycj, so by so sa Swjast k Franzowskej a k Nordameriku starała, tak so bychu sebi Niemy, Franzowojo a Nordamerikanszy slubili, so chzedza sebi hromadze pschecziwo wschitkim nepscheczelskim Ludam pomhacj a sami bes sobu wjeczny Mjer djerzecz. — Ach dy ty so tohlej tola stało! Ja so helfzy Rusow boju. To rjeka niz jeno russich Burow a Mjeschczjanow, ale ruskeho Djerana, russich Semjanow a Sastojnikow. Czi hischeje Podanow sa Pfy-fow na Neczas wjasaja, do Pluha pschahaja a wschit-

kich tych, kotrymž je Bóh tón Knes tak wele Rosoma dať, so to sa Neprawdu spósnaja, do Sybirskej sžetu. To sa nascho jenoh' ničžo bylo neby. — Njemzy sami Rusow wotdžerželi nebychu, dy bychu sebi jich njemfzy Tjeranojo, Semenjo a Sastojnizy na Pomož fWobuschenu njemškeho Luda žadali.

Brynž wot Bramborskeje — je sašo Barlinje. Temu su tam Ludjo, kotrychž Kral chze njehdy byčj, tak dobri, so na njoh' sycža, kaž Husy na Psa. Žako prjeni Ras do nazljonalškeje Gromady pschudže, bjesche tam tak, kaž by prjeni tón ljepšči nesnaty Głowek nuts stupit. Pschi jeho Wobhicju nastá Žisdanje a Sycženje. Jedyn Sekondelieutenant počza tych Žisdarjow plisowacj. Ale bowsořženo! teho nadpadžechu, kaž Głowy Bara a schleprowachu jeho po Ethodžie delje. Wjeszje jeho dženša žana Głowa wjaz boliwa neby, dy bychu jeho Studentojo newumóhli. Druhi Ras stupi tón Brynž do teje Gromady jako Wuswoleny wot Mjesta Wyršyzy. Na Prawizy chychu Njekotši jeho pschi Nutsstupi psches Postanjenje počžesicj; ale bóršy so se wschjedch Stronow lowasche: Esedjo wostacj. Wón so sa Wuswoljenje renje podžakowasche a potom pschistaji, so na Schromadžisnach dželbracj nemóže a tehodla Schromadžisnu prošy, so by jeho Namjestnika požowata. Naposledku so stymi Słowami: „S Bohom sa Krala a wótzny Kraj“ se Schromadžisnu rošžohnowa. Na Prawizy žno Njekotši Hubu woczinjachu, so chychu „broro!“ lowacj ale Sycženje a Žisdanje jich bóršy pohkuschi. Echťo da tam to na tej Prawizy su? To su swjerni Semenjo. —

To su czi, kiž budžeja tež we Nebesskim Kralestwu na Prawizy Božej stacj, sa to, so su so na Schwjeczi tak swjeru sa powščitomne Sbože žykeho Luda starali. (Hejsoli da ljedy!). Hdy bych ja Brynz wot Bramborskeje był, da bych hnydom tym Schwycjam pschypowedacj dał, so khlubu ženje jich Kral nebudu, a so mōžeja sebi po njetsišoh' Kralowej Šmerezji sa Krala wsacj, koho chzedja, čzomu su tak hrosni pschecjiwo mł.

Š Pōsnanskeje. Wot tych tam jatych pōłstich Burōw je wetschi Džiel sašo pusščezeny, niž pak Šsmjelnoszje, ale małoh' Ruma dla. Ščtož Šsmjelnosz a čzlowške Šacjuczje bramborskeje Wōšchnoszje nastupa, to nech Kōždy steho spōsnaje, so su wsčitzy pusščezeni Burjō sašo k Pōsnaczu čzorne Šnarajo do ljeweje Ruki wupalene krydli šym Groženjom, so ludža na Mjeszi šatsyleni, jeli budža dy saš s Bronju we Ruzy popazneni! — Džiwa doš, so jim nešku smolom Rošowej Džierzzy rošrjesnyli, a jene Wucho worjesnyli, kaž so to drudy Amrifanskim Ščklavam a Šybirškim Šahnatym čžini.

Š Parisa. Žako bjesče so narodna (nazijonal-šta) Šchromadžisna k prjenemn Wolej šejšča, so by šwoje Wuraređowanja šapoczala, je predawšchi Ministyr Kneš Thiers we Uniformje jako Šmejn-Nazijonalgarda psched Duremi Šchildwachy štejal. Kažka neje to šamo so Šaprcjeje!? — Hatežto by Kneš Šichhorn, kotrehož Šłowa hač Mjerza žylu Bramborsku wobknežowasche, Pōšcht mjeł, jako Nazijonalgardista psched Duremi narodneje Šchromadžisny wachowacj, so by so wušwolnemu Štawej, Knešej Uhlischej žane Berkanejščesčiwiko?!

Kunje sjonju, so we Pólskej njetko hižom 240,000 Rušow steji a 100,000 pschibližuje šo jich t Pósnanskej.

Bóh nas swarnuj! Ruša cjezne stšiomu Wojskami, sjenym sam na Win, sdrubim na Berlin a stseczim do Krakowa a na Schlesynste Měsy.

Prasy je Revoluzyja wudyrifa. Wschitko sčtož sje Strasčne wot druhich Mjěstow slyšcheli, móžecje šebi tež tudy myslíč. Pschichodnje wjaz wot teho.

Džen wotednja, tak pišche lipsčjanska Nowina, muczi šo w Hungersekej bóle a bóle. Šerbojo, kotsiž podla Hungerseje bydla, tež smjerom nejsu. Wulke Romady tšylerisko Procha leža tu hotowe, a welje Młonow djelaja jeho pschezo wjazy. Šsamo Kanony šo lija. A to wschitko stane šo, šo by šo šłowjanskim Bratram w Hungersekej pschecziwo Madžjaram, kotsiž bychu jich Narodnosz a jich Dycž poczišchycerz a najradššo sabnacž chyli, pomhacž mohło.

Wschitkim Buram, Djelodawarjam a Šmejnam šwojeje Wokolnosze, kiž Djelaczerjow trebaja, móže Podpišany psches Hamthetmanstwo we Budyschinje Djelaczerjow dopokasacž a je temušamemu poruczene, wschitko, sčtož tule Wjez nastupa, wobstaracž.

Brjesynje na 15tem Juniju 1848.

St ö d h a r d t,

Pschedšyda krajnospodaršeho Towarštwu
we Kluffchu.

Čzišchycane pola C. G. Šieki we Budyschinu.

Serbfski Nowinar.

Tydzenski Gzafopis
wot tych najwaznischich Podawkow njetsischeho
Gzafa.

14. Listno.

Redaktor a Sakozer:

F. A. Reichel we Budyshini.

1848.

Bur je wjecznje byty byt.

Njedy mjejachu Semenjo Wscho, a Burjo nemjehachu Nicjo. Haj Burjo nebjechu a niz sami swojt, ale bjechu, kaz wschodrube, Kublo Semjanow. Njeko-trych Krajach je hishcje dzenfa temu tak, wosebje slowjanskich. Tedy Semenjo jjedzichu a pijachu, na Konjach jjechachu a na Moschku wotpocjowachu. Burjo pak sa nich worachu a kopachu. Sa to wot nich dostawachu sa Dzen tsi Molje jjesz a jedyn Mol Buki, drudy tej to nawopak. So to sa Burow Jana Dobrota nebje, to Semenjo posdjischo posnachu. Swojeje Smjelnoskje wulkeje dla, duz taklej k Bohim prajachu: Lubi Ludjjo! my chjemy wam Kruch wot naschich Honorow dacj, kotryz by tak kaz wasch byt, so byschje so mohli nadnim sami zhwicz a netrebali wjaz knam do Dwora k Jjedji khodzicj. — „Zuchuchu!“ lowachu Ludjjo, to je derje!“ — „Ale to so samo wje, so wam te najlepsche Krucht dacj nemozemy“, prajachu Knejjjo,

„tamlej te Hórki a potom jowlej te Tymescheja ſej ſmicje; to ſu wulke Kruchi, hladajcje a djelajcje ſej je perje, da žno budje wam ua nich tak wele narofj, kaſ t Sežwenu trebacje. Tež chjemy wam kóždemu jenu aby por Kruciczkow, njeſhto Oratu a nuſny Wuſnyw poruczičj, ſo byſcheje ſwoje Hoſpodarſtvo ſmolom ſapoczečj móhli.“ — Kaj, kaſte nebjte tedj Weſelje! Ludjio ſrunymaj Rohomaj do Rebeſ ljetachu a ſo jedyn druhého rabajo wo Semju metachu, mjenjo, ſo je to wſchitkeje Nuſy Kónz a luteje Dobroty Specjatt. — Kaſ žane nahke Weſelje dołho netraje, tak tež tedom jich Weſelje dołho netrajefche. Knežjo jim teſamo borſy ſahubichu ſe ſwojim jorkim „Ale“. „Ale pra-
jachu Knežjo, „to ſami widjicje, ſo ſebi ſwoje Pola ſami wotdjelacj uemožemy, duž budjecje nam je kaſ hewak wobdjelowacj dyrbecj. To móže ſo wodnjo ſiacj, Rano wot 7. hač Wecjor 7. Tak wam Kſhwilje doſz wóſche woſtane t Wobdjelanju ſwojich Polow. Waſchi Ssynojo a waſche Džówki dyrbjta nam ſa Sjedz a mału Edu ſlužicj, dyž a kaſ dołho to chjemy; neſmjecje jich beſ naſcheje Wolje t nikomu druhemu pſchiſtacij, ale dyrbicje jich kóžde ljetu knam na Potafanje pſchiveſz (Geſundſchau). Tež budjecje nam wot perjoweho Skotu, kotryž wam, ſebi djeržecj, dowolamy ſa ljetu njeſhto Mało (tak wele njedje kaſ tón Skot ſyła pſchineſe) wotedawacj dyrbecj. Nech ſo Nichtón neſpyta, t Njecim ſo nam ſpecjicj!“ —

Burjo hiſcheje ſo pſchezo trochu weſelachu a Kne-
lich Radu kſwalachu. Jaſo pa kbjte ſo prjene ljetu minyle, nebjte nadnimi žane Weſelje wjaz t Widjenju,

pschetož njelko bjechu so dohladali, schtó ma wot teho
 Pshemjenenje Wužitk a schtó Schkodu. Predy bjechu
 Ludzjo sa Knežich dželali, a Knežjo bjechu jich sa to
 žiwili a bili; njelko pak Ludzjo sa Knežich dželachu
 kaž predy, a Knežjo jich sa to jeno bijachu, žiwicž dyr-
 bjachu so Ludzjo šami, a to s nōžnym Džiekom. —
 Ladafche-li šebi schtó šwoju wot Knežich jemu spoj-
 czeniu Wjez derje, tak so, ju s Nerjada wufbjenywschi,
 šam njekajki Wužitk sneje cžehnišche, da pschindžechu
 Knežjo, a džachu knemu: „Mj ty dobry a šwjerny
 Wotročko, ty šy na Małym šwjerny był, my čžemy
 cje na Wetsche postajicj. Duž jemu tu wuporedžanu
 Wjez wsachu a jeho do drugeje nekničžomneje, šanere-
 dženeje šahnachn, kotruž dyrbesche snowa poređjecj, we-
 džiwschi, so, dyž budže tak daloko do Njaba festajana,
 so by jeho Kusk ljepe žiwika, šašo dale na hubenu po-
 czene. — Schtóž pak šebi šwoju Wjez hačž nanajljepe
 nehladafche, tón bje njelko s Njedžu hubenschi, hačž pre-
 dy, jako jeho Knes žiwesche. Duž tež sforo Nichtón
 wjazwoža nu Wjez nerodžesche. Knežjo dyrbjachu Ludži
 bóršy na Neczafach do Wjezow wodžicj a s Kremenjemt
 pohanecj, nechachu-li šwoje Wjezy puste ležo mjecz-
 Kemuž pak šo jena Wjez taklej na Schiju pojšche,
 tón šebi ju wjeszje derje nehlada. To dyrbjachu Knežjo
 tež beršy se Schkodu pōšnacž. Žich Wjezy jim aniz
 jeno ničjo nenesechu ale wont dyrbjachu hiščeje šajnje
 do nich tyfacj. Pak bje temu aby tamnemu Kón pa-
 nyk, pak Ešecha dodžeržala, pak Grat na Kruči schóš
 Škam nemjesesche ani Penes, so by šebi druge Škorjo
 by nowy Grat supicj, ani Šlōmy, so by šebi

Tšjechu pschifrycǝ móhł. Duǝ dyrbjachu jemu Kneǝjo, nech chyzchu aby nechachu, sako Konja, Grat a Słómu dacz. Njekotryǝkuliǝ bje tež tak baloko delje pschifschot, s mene Žita nadǝjela, hacǝ t Ssywej trebasche. Sctoha ŝej Kneǝjo chyzchu? Najpredy drje jemu se Schtrykom Žito na Kribet mjerjachu, ale naposledku dyrbjachu jemu tola tež po Kórzach mjericǝ. To dowedje jich ktemu Pósnacǝ, so dre by ljepe byto, dy by ŝo kóǝdy na tej Žiwnosǝi wostajit, na kotrej je, jeli so ŝebi ŝam njekajku druhu neǝada. Duǝ da to spytachu. A laj po njekotrych Pjetach poczachu ŝo Žiwnosǝje poredjecǝ a sbjehacǝ. Kóǝdy Hospodar hladasche ŝebi ŝwoju Wjeǝ tak derje, hacǝ ŝo to hodjesche, wedǝjwŝchi: ljepe ju hladasch, ljepe ŝo masch. Kneǝeho Pódeperanja ŝforo Nichtón wjaz nepotrebasche. Njekotryǝkuliǝ mjejesche to a tamne napschedan a pschindje tak t Benesam. Kneǝjo, tola widǝjwŝchi, prajachu knemu: Glaj my ŝmy cǝi twoju Wjeǝ dobreje Wolje dla takle dołho wostajili; tehodla pak je hiŝchje nascha a móǝemy cje sneje wuhnacǝ, dyǝ to chzemy. Duǝ chzemy cǝi tule Radu dacz: Sapłacz nam ty tu Wjeǝ, so by zylje twoja byla a ju ŝwojim Djjecǝom wotkafacz móhł. — Sctoha ŝej Bur chyzsche, tak lubo, hacǝ tež te we Poczǝi ŝwojeho Woblecǝa saŝlužena Kroschki mjejesche, wón dyrbesche je Kneǝim dacz. Kneǝim tele Kroschki, aby burŝte pótne Krepki do Słjebora pschewobrocǝene, jara derje tyjechu. Duǝ wujndje bórŝy ta Pŝchilasnja, so dyrbi ŝebi kóǝdy kǝ chze na Žiwnosǝi wostacz, tufamu ŝalupicǝ. Runiǝ bjechu Kupje po njetsŝich Kupjach tedom jara tunje, da bjechu tola ŝa

tamny Gzaf tak wóšoko ſjenene, ſo Burej žadyn Kroschif wóšče newoſta. Niž ſpokojom, ſo mjejachu njeto ſwoje Wjezy ſaplacjene, nakladjachu Knežio na ne wſchelake Dawki a Wobcježnoszje, jako to ſu: wojerſte Penesh, wicježne Penesh, Predykup a. t. r. ſo by Bur ju k Mozy pſchincž a Nicžo ſem wužicž nemohł. We tym žyłym Gzaſu Burjo tak pſched Semjanami tſchepotachu, kaž rjeſniſte Pſhy pſched ſwojimi ſurowymi Knežimi. Gaſle we nowiſchich Gzaſach počjachu ſpóſnawacž, ſo dre ſu poprawym tež Ludžjo, a ſo nejſu jenož k Džielu ale tež mały Ruſ k Wužiwanju wot ſwojeho dobrocžiweho Wótža ſtworeni. Duž nebjachu woſetje k Robotami tak praſe wjaz ſpokojom. Knežo ſami widžichu, ſo maja wot robocžanſkeho Džielka ſtoro wjaz Schkody, hač Wužitka. Tehodla takle k Buram prajachu: My widžimy, ſo ſebi ſwoje Žiwnoſzje derje doſž wothladacž nemóžecje, dokelž dyrbicje wſchjednje knam na Robotu khodžicž; tehodla ſmy wobſantnyli, wam tule Wobcježnoſž ſe Schije wſacž. Zola tak cžiſzje darmo ſebi to wot naſ žadacž nemóžecje.“

Tón Raſ ſo Ludžjo tak neweſelachu, kaž teby, jako mjenjachu, ſo budžeja ſami ſwoje Žiwnoſzje doſtač a na nich lute dobre Dny wužicž, pſchetož woparene Kſhapon boji ſo Kropa. Dokelž tule robocžanſku Wjež tak derje, kaž ja k Džielom ſchje liepe, ſnajecje, nepraju wot neje dale Nicžo hač: Robota je ſpanyła; Nenta je naſtała. Prijene bje derje, druge pak ſije — wo- boje pak ſpoknym Prawom.

Kaž we predawſchich Gzaſach Burow Robota cžiſchicžſche, tak jara cžiſchicži jich we njetiſchich na Penesh-

sach kľubnych Časach Renta. Haj by by ta tež spa-
nyla, kaj Robota, da by Bur steho Hubenstwa, do
kotrehož je we starodawnych Časach s Mozu fastoreženy,
wumóženy byl. Hacz runiž to ja zlye nemóžne djer-
zjach, da sym tola wščitkon swój Kosom napinal k
Wumyšlenju nekajkeho Pucja, na kotrymž by so to
hodžilo. A laj, sčtóz pyta, tón namaka, ja sebi
myšlu so je mi Bóh tón prawy Pucz pokasat. Mój
Pucz je tajski, so Knezjo to Eswoje wobkhowaja, psche-
tož woni maja hřjom Robotu swetscha saplacjenu, a
so ani bursta ani krajna Kassa ničjo wjaz dawacj ne-
treba. Ja sebi wuproschu zylu jenoljetnu Rentu, jeli
so po mojim Pucju wjeski hacj k Spanenju Renty dón-
džemy. Mój Pucz je mjerny, bewšcheje Neprawdy a
po nim hodži so jenož we mjernym Časju khodžicj.
Esłubeje mi tu Rentu a ja wam ton Pucz pokasam.
Bkazi j.

S Prahi. Wojazy su dobili, Čjechojo su pschje-
rali, knajmenschemu hacj detal. Tola po swojim Esłu-
benju dyrbu Wam džensa wjaz wot tamneje Revolu-
zije powjedacj. Čjechojo dre bjechu s bi dawno žno
nekajstu Měschenju na swojich njemstich a čjestich
Knezich nawarili a jenož na sčkadnu Sčtundu k Wu-
linenju teje sameje kakali. Ja Sčtunda pschindže,
jako bjechu sebi Esobotu, 10. Junija, mnohy Prasy-
čjenje prjodkwsali, temu Feldmarschalej Windischgrätzej,
dofelž jim požadane Khanowny pschepodacj nóchyzsche.
kočju Muštku čjintčj. Čizkami čjachu wšhelke rotn.
Spjewy spjewajo po Měšči wokoko a hanjachu wosebje
psched Generalkomandem Meno Windischgrätz, we je-
nym swojim Spjewi. Wojazy pschikasowachu Mjer.
Ale Nichtón na nich neposłuchasche. Žylým Kopocji
a Muczenju tšyli so na jene Dobo s Hofzinza „Zan-
džela“ a bje wotmjerene na Wókno Windischgrätzo-
weho Wydla. Nydem pany teho sameho Aneni Man-
dželsta jazylena k Čemi delje. Wojazy walichu so do
Zandžela, a pschěłochu Prjeneho, sřž jim napschecjo
pschindže s Bodakami (s Bajonetami), a hlaj newino-
wateho. Nato stupi Windischgrätz sam delje do Luda
a rycjesche knemu tajtele Esłowa: „Moji Knezjo! jelt

wasche Zadanje, mi, dokelž hym Aristokrata, koczu Musiku pschineš, da czeheje psched mój Pałaz (Gród) a cžincje tam, sčtož so wam lubi. Ja sčce ch-u wam Wachu sobu dacz, so by wam tam Nichton wasche Befelje neschubik. Chzecjeli rak mi, jako Rhoman-danczi wot Prahi, psched tutej Rhjezu njesčto demon-strjerowacz (roskasowacz), da wam praju, so budu tajse Sakhadjenje se wschej swojej Mozu khostacz. Moja Mandjelsta leži hizom horkach satylena, a ja hisčceje s Dobrym kwam ryczu. Moje Knežjo, nečjereje me k Wótremu." — Glaj, duž srabnyščaj jeho dwaj Czeščaj a wlecjesčtaj jeho hacž k Stolpej, na kotrymž tam Latarnja wisy. Horkach hizom bjechu Schtryk pschicjinili, kotryž chychu jemu wokoło Schije sadzer-nyč. Ale hisčceje we rrawym Čzasu pschiscocžichu Wojazy spotyknenymi Bedakami a wutornychu jeho s Rukow tych Esurownikow. Nato počachu Čzeschi Hasy racziej a Wojazy skartecjemi tsylec. Wschitke Potšylowanje Hasow a Barikadow rak bje podarmo; duž wobsankny Rhomandanta Werch Windischgrätz, so s Wojakami s Mjesta won wuczahnyč a potom Mjesto swonkomnje potšylowacz. Bredy rak hacž te wuwedje, da Mjestu pschypowedacz, sčto ma priodk, a so može kóždy, sčtož chje Mjesto wopuschcziej. Čzeschi rak je- nož starych Ludži, Žony a Džeczi won puschcžichu. Wschitzy kmami Muszy rak dyrbjachu wostacz, pomhacz Mjesto wobaracz a Barikady twaricž, nech chychu aby nochychu. Popoknu 16. Junija sapocja so swon- komne Potšylowanje Mjesta. Twarenja jrja a padaja do Hromady. Jesuitska Hasa steji we Wóhnju. Raž powedachu staj Grosaj, Leo Thun, a jeho Bratr psche- woblekanej s Mjesta cžekłaj, ale to neje wjerno.

Barlin. Tudy rak su hebi tež saso na 16. Juniju Krej puschcželi. Wobróneni Mjesččenje so tam do besbronitych s Medorosemenja tsyleli a to be- wscheho Kasanja. Duž su do Zastwa šadzeni.

S Wósnansteje. Twerdžisny (Festungen) psche- cžiwo Ruskej počneja so pomalu k Wójnje pschihoto- wacz. Dokelž rušowske Wójska na pólskich Mesach se Strachom roža, budje so jene bramborste Wójsko, 40000 Muži, we hornej Schlehynskej šhromadžic. Tež je te

Wójsko we starej Bramborskej na 60,000 Muži pschi sporene. Pojedacj tež sym slyšak, so je Ruša Bramborskej Wójniu twerdje pschicwedžit.

Lipstu su so Wotpósłanzu wot dželawych Ludži slyšeje Saksionskeje shromadžili, so bychu sebi Wytanku (Petizyju) do Frankfórta wuradžili. 23 Próštwow su sebi hromadu festajeli a te nejsu hlype!

S D r e ž d j a n. Sajndženu Póndželu 19. Junija bu na naschim saksionskim Szejmje wuradžene, so by so Regjerunžu k Wobkedžbowanju pschepodało: 1. Jenož Kraj dyrbi wschitón sjawny Esud wesž, duž dyrbi Patrimonial-Esud a kolaturste Prawo spanyčj.

2. Rytirkubla dyrbja s burstimi Kublami zylje rune Pschisłuschnosje nesž, wosebje pschi zyrkwinskich a gmejnstich Naležnosjach.

3. Rytirkubla nemóža wjazy to Prawo mjecz, Konzesion wudžielecž, a jich Wobkedžerjo su we Gmejnach porno druhim Wobkedžerjam k Stajenju.

4. Tež nemóže wot žaneho wosebneho Eastupenja tych samych na Szejmach žana Rycž wjaz byčj.

R W o b k e d ž b o w a n j u.

Dokelž wele Ludži swoje Penesy saryja aby hewak pschekhowaja, tam a sem pak tute wot Paduchow kranene buchu a hewak w Ameriky Pschiprawu wunamafachu, skotrejž móža wusłjedžicž, hdže we Semi Medž (Metall) a teho dla tež Penesy tžja, dha je jara k Radženju, so by Róždy swoje Penesy w Semi nekhowak, hdžež tola žanu Dań nenesu, ale je radšcho wupožejit aby knajmenschemu do budyškeje Nalutowranizy (Spartasse) dał. Tudy jemu pschezo wjeste a neshubene wostanu, dokelž žyle Mjesto Budyšchin sžylim swojim Samóženjom sa ne rukuje.

Jedyn swjerny Šerb.

Jutše budje so „šerbste burste Towarstwo“ we čornym Hodlerju Wopolnju isjoch shromadžicž.

Gžisłhcžane pola G. G. Gieki we Budyšchini.

Serbfski Nowinar.

Tydzenski Gzafopis
wot tych najwaznischich Podawkow njetsischeho
Gzafa.

15. Listno. Redaktor a Saksjer:
F. A. Reichel we Budyschini. 1848.

Serbfske burske Towarstwo.

Sczorneho Hodlerja. Tudy bjefche so sanbjenu
Medjelu Popolnju serbfske burske Towarstwo shromadziko.
K Podložkej swojeho Wuradzowanja wsfa najpriobjy
Wufas Stawow (Stände) hornolužiskeho Markhrabin-
stwa. Tutón mjejesche sa sweselaze Schwedsenje wo
tym, so so tamni Knežjo tež wo Burow staraja a
prascheja, a wobsanjny, so jim podzakowacj. Zola
pak nemójesche Towarstwo steho Wufasa dosj nawedzicj.

Šhtož 1. Kriminalkassu nastupa, da chychu nje-
kotsi wedzicj, so njehdy robotni Burjo žanu Kriminal-
kassu djerzeli nejsu, ale so su do tejesameje jenož Frej-
Burjo a Semenjo dawali; drusy pak mjenjachu, so su
su tamni s Rówchami (dymskimi Dawkami) płacjili.
Gewak pak chje Towarstwo kralowstu saksonstu druhu
Komoru prošycj, so by na rune Rosdzjelenje Kriminal-
kassy djelaka, najšferscho dokelž newje cjeho dla dyr-

beli Knežjo, kiž maja hewaf wele menje Dawanja hač Burjo, bes neje bycz. Byli šo runiž s Krajincje Kassy (Landkreis=Casse) płacziła, na cjož šu Knežjo kaž praja, dawno hižom džiłali, da hiščje pschegy jich Ryczerkubka nebychu s burssimi runje snej wobczejene byle, dofelž ta Kassa po Snaczu Towarstwa swetscha jenož burssim Wjezam šluscha.

Schtož t 2. Sastupenje Burow na hornolužiskim wošebitym Szejmie nastupa, da šebi Towarstwo zylje wjeste nebje, hač ma tu Liczbu 50 sa wulku aby sa mału djeržecj. Šladali na to, šo jedyn Sapóšlanz na Djeń 2 Tlr. a 10 Rfl. frydne, dha je 50 burssich Sapóšlanžow pschewełe, pschetož jich Sda by to na Djeń 116 Tlr. a 20 Rfl. wucziniła. Šladali pať na Liczbu knežich Sapóšlanžow, kotraž šnani by dwójzy tať wulka a hiščje wetscha była (we tym Wukasu ta neje pomenowana), dha by 50 Burow pschemało bylo; pschetož Burjo maja na swojich Wjezach po Wosjwenju Wukasa šameho 3,308,408 Jenosjow (Einheiten) a Knežjo na swojich jenož 1,399,403. Duž tež dyrbjalo burssich Sapóšlanžow (bäuerliche Abgeordnete) t najemenschemu dwójzy tať wele bycz, kaž knežich. Byli Burow mene bylo hač Knežich, dha by to wele liepe nebyło, hač hdy bychu tam žani nesedžili, pschetož jedyn Knes šam dješacj Burow saryczi, wošebje we njemškej Ryczi. Teho dla dyrbjalo šo hornolužiskim Stawam wotmolwicj, šo šu Burjo s 50 Sastupowarjami spokojom, jeno šo Knežich wjazy bylo neby, hač 25. Towarstwo je wotšanknyło, šo Towarstwa radžinych Burow praschecj, schto chze wone we tej Wjezy cžinič

a je-li teje sameje Myšlje, je prošycj, so by so snim we tym sjenocjiko.

Schtož 3. te Benesy nastupa, kiž su so do hornich Kuzjow na to wuplaczite, so maju te same njetko wjazy k Saplaczanju saksonskeho Dokha dawacz, hacž hewak, da so Towarstwo nemóžesche steho Wukasa pschewjedzicz, so bychu wone tež Ryterkublam sluschake Ryterkubla bjechu hewak wschjeh Dawkow frej. Sa to, so dyrbja njetko porno Burej Dawki nesj, su Schkodu naranu krydnyli. Szuli te Benesy jenož tym wuplaczene, kiž maja njetko wjazy Dawkow dawacz, hacž po starym Prawom, da je sjawnje, so tym nesluscheja, kiž prebđ žanych Dawkow dawacz nemjejachu. Towarstwo je wobsanklo, sebi Wuplaczjenje tych Benes do Gmejnow žadacz.

Botom prashesche so Towarstwo, schto ma činicj, hacž ma „keine Republik,, podpisacz, aby niž? Towarstwo poprawym pschecziwo Republiky nebjje, ale we Saksonskej sebi ju hakhlej žadacz netreba, dofelž hižom tudy tak kaž wobsteji. Sakonje su a budjeja wjeszje tak wele hacž móžno republikanske. Nasch luby Kral je nam Präšidenta. Sdyž runiž wjazy koschtuje, da tola to wulle pschewaljenje tež malo koschtowało neby. Dyž je Towarstwo radžiko, so móže kóždy, schtož čže so sa „keine Republik“ podpisacz, to wo Božim Menje činicj.

Rapostledku pschepytowasche Towarstwo, hacž neby na žane Waschnje móžno bylo, so by Kenta sa Robotu a druhe wot Knežich we starych Čžasach na Burow swalene Wobčežnoszje spanycj móhke, tak so bychu njetfischí Knežjo, kiž su sebi ju spolnym Prawom žadali,

nicjo neshubili. Jedyn Bucz bu jemu pokasany a to bje tón: Kraj nadziela tak wele paperjanych Penes, kaž ta Renta wuczinja. Sa te Penesy rufuja wschitzy Robotnizy a hewaf Rentu Wobczezeni, tak so so tesame na jich Wjezy jako wjeczna nesanita Hypotheka pokoza. Tak wele budza te Wjezy tola wjecznye winojte, kaž ta Renta wuczini, tiž na nimi wotpočuje. Tón Bucz sdašče so wschitkim Šsobustawam fWurwe-
dženju. Towarstwo je wobsanfko tón Bucz dale wob-
honcej, predy hač chje na nim khodzjeć spytacj.

Šwjetne Podawki.

Dokelž so we lubej Saksjonskej dale nicjo Wažna stako neje, hač to, so su naschi Wojazy Altenburku na Wójni pobyli, dječ žanych Nepscheczelow nejsu nadeššli — a to, so su Lipsku njekotři Mjeschczenjo jenemu Muzej wobaracj chyli, so fWšchedawanjom republikanskich Kholardow žiwicj, schtož je druhich tak mersako, so su tam khjetra Haru sehnali — da wobrocju so fPótknozy a pohladam do Bramborškeje.

Tu so Čzasy pokhmureja a roža fRuskami. Šjawne je, kač so Bramborška Regjerunka psched ruskej stajnje pokhiltuje; šjawne je, kač nebohi bramborški Kral swojeho pschichodnoh' Šsyna ruskeho Khjezora se šlepej Čzesju čjesjesche; šjawne je, so bramborška Regjerunka Šamóšej ruskeje tež fŠchodži swojich Poddanow a wscho polekuj. A schto Ruska? Wón swoje Mesy stajnje pschecziwo Bramborškej sawerasche, tak so dyr-
bjachu bramborške Provinzy na ruskich Mesach wokhu-

dziej. Rusja pobepera Danstu pscheczjwo Brambor-
skej, a budze ju njetko sa Dzak najiferscho sWójnu
wobsozicj, nechli so te stane sa Krala, so by jeho,
teho po ruskej Ryczi neswobodneho, saso weswobodzil,
jemu snowa wschitku Móz do Rukow dał, a tych Bar-
linskich Nexprenzow smercjknutowal a swojbeschal, kiz
su jemu psches tu Haru 18 Mjerza staru Moz trochu
nakamali; aby nechli so stane Rubenstwo dla, so by
sebi Wósnuansku nadobyl. Druhe njemste Kraje so
najiferscho do teho njeschecj nebudza. Bramborska bu-
dze so wjeszi sama swojeje Koze wobaracj dyrbecj.
Mersaze je to, so we Wójni s Rusju zenje niczo dobycz
nemóže, ale stajnje shubi. Na rusku Semju Wójnu
pschepozicj nemóže, dokelz tam žane Wójfko Ahlje-
ba dosz nenamyka. Duž budze ua swojeje samšnei
Semi žylu Wójnu wesz a jeje Žalosz snesz dyrbecj.
Njetkolej hischeje so bramborska Regjerunka s Rusju
swakuje, nepschihotuje so tež na žane Waschnje, so by
Wójni s Rusju móznje napscheczjo stupicz móhla. To
nam swjedst, so so sama sa so wot Rusy niczoho
Steho nenadzija. Kraj snadz dyrbi so po jeje Mys-
lach trochu skrucicj. Teho dla su Mesy pscheczjwo
Ruskej tak hubenje do Wobory stajene, weczorne
Mesy pscheczjwo Franzowskej pak tak wele hacz móžno
saracžene. Pschetoz na ranschich Mesach kežije Despo-
tyja, wutrobna Žadosz Berchow, na weczornych pak
Republika, helski Strach sa Móznych.

Ahjezorka. Za ma pschego hischeje jara wele czi-
nicj. We Wallstej nima General Radezhy tak wele
Sboja, kaj Windischgráz we Czeskej. Tola hischeje

tam ničjo sšubene neje. Mantua je hiščeje khježor-
 fšich Rukach, a Napoleon sam nemožesche we Wal-
 skaj wele dokonec, dyž Mantuu dobył nebje. — Bra-
 ha je docžista pschemjenena. — Študentojo a wschit-
 zy Mjeschjenjo su Brónje wottedacj dyrbeli. Kohož
 Wojazy s Brénju nadendu, teho hnydom satšyla. To-
 la je Werch Windischgráz wosjewik, so šo nihtón bo-
 jecž netreba, so by wón chyzł Khónstytuzyju a Šwo-
 bodu psches swoje Štutkowanje sabubicj. Jenož Re-
 mjer a jadtrawe Šakhadjenje chje potlocžicj. — Khe-
 žor je s Khwilemi khorowaty!?

Š Warschawy šo pišche, so je ruski Khježor psches
 jedyn Wufas wschitšich jatych Polakow puschčizł a tež
 tych kiž bjechu do Sybirškeje sahnaczi, sašo dom do-
 wesž dak. Tak nadny wón hewak ženje pschecziwo
 Polakam był neje, jemu drje šo jich jara chje. Kaj
 šo sda, da Polakojo snowa na Postanjenje pschecziwo
 Bramborštim we Posnanskej dželajaja. Šich wele poda-
 waja šo do Barlina, so bychu tam Wodu hiščeje
 bóle samuczili, hacž hižom je. — Ladaschli na njemške
 Rowiny, da Njemzy na žane Waschnje kmani nejšu
 Revoluzyje dokonec, pschetož to šu wschudžom Polazy
 a drusy Šklowenjo byli, dyž je šo njedje nješto šbe-
 žako. Šsamo we Franzowskej, džež bje snowa sa Luis
 Napoleona Revoluzyja wudyrika, kotruž pak je provi-
 forišta Regjerunka pschewinyła, šu rušowske Penesy sa
 Luis Napoleona dželawe byčj dyrbjake.

Petersburk. Tudy tež šcheričj počnje. Me-
 to je tam šlaby Lud a neje hiščeje žane Barikady
 twaričj nawušnył. Duž by liepschi był, dy by halle

nepostawał. Njekajku Haru, kiž bje tam nastala, je Ržejor hnydom podušyl.

Bramborszy, kiž su Tydzen bes Ministrow byli, su njetko saš snowymi wobsoženi, kotrychž swutrobnej Radosjju a s Dowjerenjom powituja. Tola je jim to Towarstwo, kiž je s Wuradjenju nowych Wustawow postajene smolom pschi prjenim Žadanju napshećjo stupilo.

Keln, 21. Junija. W čjera Wečor twarijachu na jenej cjihej Gasy Wotrošeni Barikady, jako chyli šo we tym swučowacj; pschetož wšchudjom šo poweda, šo budjeja šo Republikanszy sa dwje Medželi posbjency a swoje čerwene Ržoreje po žylm niemškim Kraju rofestajecj. Tež Wojerstwo šo tam jara na to pschihotuje.

Barlin, 25. Junija. We wečerawschej Schromadžisni teho Wuberk, kotrež ma nowe krajne Wustawy wuradžicj, je šo wobšanknyło: Semjanstwo nešmje dljehe wobstacj. Rjedom bje Wuberk swoju Schromadžisnu skoncžil, da šo tež Poweš wot tuteho Podawka we žylm Mješji rošbježa a wšchudjom wešeke Powitanje (s Wumjenenjom, kaž šo šamo wje) namaka.

Wschitke Wjezy su knjecjemu dobre, bórniž tež šo hóršche byčj šdale. Tak je tež to Wurubenje Barlinskeje Brónernje (Zeughaus) dobre Plody pschinesko. Tam ležachu te tak menowane Zündnadelgewehry, Wunamakanja jeneho bramborskeho Ofizjera a jeneho Technikarja. Šhtož šo wot tychlej Tsyłbow wosjewja, po tym móžeja šame žylu Bitwu dobytu scžinicj, tak

dołho hač jich Wunamafanje potajne wošta. Snimi móže Wojak, Kholbu wobwertowajo, sa jenu aby dwje Minuciji dješacj Krócj wutšylicj. Tele Potajnstwo bje hač dotal jara hladane. Wšes 30,000 tajfich Tšylbow bje hižom hotowych. Tefame bjechu we Bró-
nernje hornych Salach w Kascheczach sšowane. Jako bjechu czi Dobywarjo Durje wobili, wedjische jich Nawedowar hnydom horje. Sa 25 Minutow bje wele tych Tšylbow precj. Štó je je precj donešt a hše, to Michion newje. Tak je to Potajnstwo sšubene. To je sšje! Niž jara sšje, pšchetož, hewak by Bramborška wščitke druhe Kraje tyranišjerowacj móhla.

W Frankfureczi su w tychhlej Dnjach šólnje wotym ryczeli, štó smjeje tak dołho hač budje frankfurtski Parlament sšromadženy, w Niemzach na to hladacj, so by šo wščitko, šštoz Frankfureczi wucžinja, tež hnydom wuwedko. Njekotš chychu, so by jenož jedyn byk, kiž by tajke Dostojnstwo fastejał a to Kral aby nječion drubi. Drusy chychu pak tšjóch mjecz. Gzi Tšjo dyrbjachu po Žadanju jencje Strony Kralojo bycj, druga Strona žadafche šebi poš, so wont Kralojo bycj nešmjedja. Kaž njek jedyn šlyšči, dha su šo tak šienocžili, so chzedja Tšóch wšacj a to sKralow a tež sdruchich Mužow. Tež poweda šo, so su hižom tajfich Tšjóch wušwolili a czi su pecja šafsonski Kral, šhježorški Brynz Jan a dotalny Präšident frankfurtšeho Parlamenta wještj Gageru. — Rajnowšča wještja Poweš; je ta, so je šo Parlament sa jehoneho wuprajik. Štó to budje, to hiščeje newjemy.

Gjišchczane pola C. G. Šicki we Budyšchini.

Serbfski Nowinkar.

Sydzenski Gzafopis
wot tych najwaznischich Podawkow njetzischeho
Gzafa.

16. Listno. Redaktor a Sakozer:
F. A. Reichel we Budyschini. 1848.

Nowinkarjowe do Borstow Hladanje.

„Sa pól Sta ljet je Ewropa pak
ksojakska pak republikanska.“

Napoleon w l. 1817.

So bychu Napoleona pschewinyli a franzowsti Lud
snowa pod rodzeneho Krala stajili, sjenozichu so we
poslenej Wójnje rusowsti a rakuski (österreichischer)
Khyezor sbramborskim Kralom. Franzowskej bjesche so
tedy narodzil Duch demokratiski. Teholej Ducha dla
nechachu so Franzowsojo wjaz rodzenemu Kralej, ste-
mu kaž dobremu, nekmanemu kaž kmanemu a jeho
Wotroczkam, tym Semjanam, wobknesowacj, potliczo-
wacj a klufacj dacj. Posleni pak na tym wobstachu.
Duz jich Franzowsojo pocjachu kójicj a jim Hłowy
cjecj; tež Kralej so to sta. S Kralom pany tam Mo-
narchija, to rjeka, Móz Zeneho a Njekotrych k Wob-
knesowanju, a k Klufanju wschjeh Druhich; a nasta
Domokrathija. Lud tam bes Knejstwa newosta; ale da

sebi naspredu vschod Mužow, k kotrymž mjejesche Dowjerenje, nowe Sakonje wuradźicj a wuswoli sebi potom sam swojich Knežich, niz pak k temu, so bychu wobknesowali a klukali, ale k temu, so bychu sakonsku Rjadomnosj sđerzeli, kiz kpowšchitkomnemu Sbožu tyje. Gzijlej Knežo pak nebjechu postajeni na Gjaš Žiwenja, ale jenož na wjeste Gjašy. Dyž bje jich Gjaš wotbježak, da woni wotstupichu, hejsoli sebi jich Lud swojeje Spokojuosyje dla snowa newuswoli. Napoleon bje jedyn taksilej Wuswoleny, a wedzische so tak do Franzowskeje saplesj, so jeho Lud wotšadźicj nemóžesche. Hacz so na Posledku runiz k franzowskemu Kbjěžorej wuswolecj da, neje wón tola ženje, kaj Ludwig XVI., prajik: „Ja sym Kraj!“ — aby „mam Lud;“ ale je stajnje wusnał: „mój Lud ma me“. Tak pak drusy Berchojo smyšleni nebjechu. „My symy Knežo a trebamy Lud, so bychmy nadnim knežicj, Kraj, so bychmy jón klukucj a Wojakow, so bychmy snimi nespojoiny Lud sdušycj móhli“. Tolej bje tež Myšl tych tšoch horkach pomenowach Berchow, kotsiz so pschecziwo franzowskej Demokracji sjenocziču, widžo, kak tak sama tež hžom we jich Krajach wokoło so žere. Jim so radži, Napoleona pschewinycj, snim franzowsku Demokraciju powalicj a tam Monarchiji saš na Nohi spomhacj. Dofelž pak nemóžachu Ludej sWutroby wutornycj demokratisku Myšl, da je so tak sama hacj do dženšnišcheho Dnja zehlika a Monarchojo ju nejsu móhli podušycj, runiz su kóžde jeje Plómesčko, hbjěž su žane wohladali, swjeru poliwali a spolizajssimi Legijonami sa nimi šljedžili. Njetotsi Monarchojo su

Bohen a Wodu — Demokraciju a Monarchiju —
 sjeđnacj chzylt, a su swojim Krajam Konstytucyju
 spojczili, kaŝ ju teŝ my we Saksonskej wot ljeta 1830
 sem mamy. Ale kaŝ Bohem a Woda so do wscheje
 Wjećnoszje sniczim nebudje wujednacj dacj, tak teŝ
 budzetej Demokracija a Monarchija seŝobu tak doŝho
 wojowacj, doŝj nebudje prjenja tu druhu zylje psche-
 winycj. So su njekotŝi Werchojo swojim Krajam
 Konstytucyju dali, to rjeka Kruch Kneŝerstwa na Sda-
 czje Ludej, poprawym pak Semjanam, swojim Sŝku-
 zomnikam, wotstupili a Kruch sebi sŝhowali, da jenoŝ
 su to woni stym Ludej Kelliju hrali a stajkej Kelliju
 Lud tak saszlepicz chzylt, so by newidŝat, kak je wscho
 pschi Starym wostalo. Lud pak, hacj so runiŝ na
 Kshwilu stym saszlepicz da, je njekto tym Kellierjam sa
 Kshouliŝy pohladaŝ, a ŝada sebi wótrischo hacj by demo-
 kratiske Kneŝerstwo, to rjeka tajke, kotrej wschemu Ludu
 jenajke Prawo pschizpi. Jenoŝ we swonkomnej Formje
 hiŝczje neje psches jene. Njekotŝi chzedja, so by jemu
 Kral, kaŝ we Sendeŝskej a Belgiskej priŝodŝ stal; Drusy
 pak ŝadaja sebi na 10 ljet wuswoleneho Pŝchedŝydu
 (Präsidentu), kaŝ jeho Nórdamerika ma. Nasch Kral
 je so wusnaŝ, so by jemu to wscho na jene byŝo, ale
 tajkeje Wyŝlje wjeszje to „ŝwjate Sjenoczenŝtvo,, ruski
 a rakuski Kŝheŝor a bramborŝtŝi Kral (die heilige Alli-
 ance) neje, pschetoz jemu to na ŝiwenje dje. Duŝ je
 wjesŝe, so wone temu prósne nepschihladuje, ale so wje-
 sŝje wschitŝe Truny napina, so by snowa Demokraciji
 wobróŝo, Lud pod swojim Szepŝtarjom wobŝhowalo a
 jemu dljehe Kónki stajecz móhŝo. Jeniczka Pomoz, na

lotruj cziłej Monarchojo Nadjiju stajeje, je Rušowſka; 1. dokełż je taſ wulka a można, 2. dokełż je ſo hačż dotal najbóle tyranifrowačż dała a 3. dokełż wo Ewropiſkich Rewoluzyjach ničżo ſhonika neje.

Što da czi tſjo pomenowanı wulzy Werchojo ſami ſa ſo cziņa? — Woni taſ, kaž pſched tſizycimi Ljetami te we franżowſkim, walſkim a njemſkim Kraju ſpowalane a nawróčjene Trony we ſławnej Wojni neſbjehaja a nerunaja, wedžo, ſo by to pſchecziwo nim zyły Ewropiſki Lud poſtanył a potom najſferscho tež jich Trony ſ Wotnami won ſmetał. Ale woni k Jeſuitam do Schulje djiechu a czi jim do Wucha ſchepnychu: „Roſdžiel, da budžeſch knežicž!“ Tolej je ſo jim we Njemzach hačż na najlijepe radžiko. Zich Pomozniży, czi Semenjō a wōſchi Eaſtoſniży, dawachu ſebi wſchitku možnu Próžu, ſo bychu tym Nedofračenym, to rjeka tym, koſſiž hiſhcze ſami newedža, na cziſm ſu, to Sadžerženje tych, kiž ſo ſewſchej Mozu wo Eſwobodu a Ebože Luda ſtaraja, jako wohidne a ſtraſchne pſched Wocži ſtažili. Ktemu ſo woni konſtituzyjonalſtu Eſulnicžku woblecžechu, hačż ſo jim runiž to lijepe lubi, djiež ma Kral ſam zyłe Kneiſtwo Ruſomaj, kaž to we Ruſkej je a we Bramborſkej hačż dotal bjieſche, ſo bychu tu hiſhcze khablatu Połojzu Luda, t. r. tu nedofračenu na ſwōj Wōł ſčajnyli a potom ſo ſnej tym, kiž maju polne Pſchewjedzenie wot teho, ſo tał dołho hačż žadyn Trōn we Kraju ſteji, Lud wjeſty neje, ſo bōrſy ſaſ potkōčżowany a kufany nebudže, napschecžo ſtupicž mōhli. Tał bu Lud

do dweju wulkeju Bokojsow rozdžjeleny, do jeneje demokratskeje a do drugeje konstytucjonalnskeje.

Druha njetko prjenju jako wscho powalazu hani a prjenja druhu hlupu swari, pak newedžo, so stej wot tych, kiž chzedza naposledku woboj sebi k Pódnožkej swojich Bohow scjinicj, hromadu naschecjuwanej. — Dale rospshjeszerachu czi stari Dracžojo, so su we tych wulkich Mjestach jenož czi, kiž su na Smeczach rodženi, tu zylu Haru hnali; aby so chzedza te wulke Mjesta njetko te mensche Mjesta a wschitke Wšy tyranišjerowacj, tak so bychu poslene we nich swojich najwetschich Nepschecjelow widžili a sebi jich Sahubenje swojerstej, zusej, rušowskej Pomozu žabali. A naposledku složichu Aristokratojo swoju Staroš hischcje na to, so bychu njemsti Lud wot Sjenocjenstwa s franzowskim a swalskim Ludom wotdžerželi. K temu woni Ludej prjedowachu: „Republika dale ničjo neje, hač lute Hubenstwo, lute Krejpscheliwanje, Rubenje a Palenje, a we nej jenož czi najhubenschi Ssljepzy Knejsstwo wedu.“ — Wšes tohlej wschitko su sebi Aristokratojo swoje Dobycje hižom wo wele položili. Wotučcje, tón Hlós was woła! —

Š Drežďjan. 29. Junija chzychu na Škejnje w II. Komori I. Komoru sahnacj. Sapóšlanž Dr. Kuncž prajesche, so su Stawy I. Komory stajnje Ludej k Šchodži byli, a šo s Nepschecjelstwom bes Lud a Krala cjischjeli. Sapóšl. Wittner pak wuručjowasche šo we dothej Rycži sa dwje Komori, dokelž šo hač dotal we žanym Kraju jena Komora dolho sđeržala neje. Tež nasch Kubasch bje sa dwje Komori, Šchjer-

ner pak nawedowasche tych, kiž bjechu sa jenu powščitkomnu Lubakomoru. Jako bjechu 46 Rycznikow postanyli, wobšankny Komora swoje Wuryčowanje stym, so so kóždy sfrótkim wusna, hač je sa jenu aby sa dwje Komori, a laj sa dwje bje jich 42 a sa jenu je-nož 31 Stawow.

Š Frankfurta. Tudy je nazynjonałska Šhromadžišna Arzywojwodu Jana sa šhromadneho Wercha wščitkich njemskich Krajow wuswolika, a ma tónšamy njetko wščitke šhromadne njemške Naležnoszje wobstaradž, tak dolho hač je ta Šhromadžišna hromadže. Na to je tam wulke Wepelje bylo. Š Wótnami su bjele Rchoroje won tykali. Še wšchjemi Šwonami su šwonili a wšchitzy Herzy su darmo piškali. Ša težto da budžeja cji drusy Kralojo, Wojwodojo, Werchojo a Grafojo rejwacj chycj, kaž budže Arzywojwoda Jan piškacj? hejoli, da ljeby. Nasch šwólniwy Kral je k temu rady hotowy, a je to hižom psches šwojeho Radjicjela, Brawna na Ššejmje wupracj dať. Rósy Lubjjo, kiž to ljepe nerošemja, praja: „to pak mamy saš jeneho wjaz žiwicj a žaneho mene.“ Nejsu tež wšchitzy cji Frankfurtszy Sapóštanzzy stym špokojom, dokelž šo tón Wuswoleny psched Nikim samolwecj ne-treba, a móže šo teho dla po Čžafu Lub šnowa potkocjo-wacj pocjecj. Tež na naschim saksjonštim Ššejmje bje-dwu a šu temu napschecjwo: Šschjernar š Budyšchina, Bogt, Helbig, Müller, Wehner a Evans, teho dla, dokelž dyrbi šo tón wuswoleny šhromadny Werch pre-dy hač šchto sapócžnje, tych wošebitych Werchow pra-schecj, šchto woni k temu mjenja.

Œ Parija. Tudy je njetko jafy Mier. Proviſorſſke Knezerſtvo je tych Nimaſchow pſchewlnylo, kiž chychu beſ Džjela wot neje Džedž a druhu nuſnu Po-trebu mjecz. Dokelž paſ widži, ſo we Pariſu ſnimi žane Gžinenje neje, a ſo jenož ič bohaczi Kriſtokra-tojo ſ Wuwedženju ſwojič Wotpohlabanjow nałożuja, da je ſebi prijedt wſaka, tych ſamych na Kupy do Morja pſchewelž. Tam neč potom Haru cžjerja taſ wulku hacž chžedža.

Œbjerti ſe ſtareho Gžafſa.

Njehdžen Œhtundu (Ghodžinu) wot Buſez leži bliſko pſchi Gžornobohowej Gori mała Weſka, ſotrejž Delany rjekaja. Taſama je wot Ljeta 1728 ſem do Buſez ſaſarowana. Wredy tuteho Gžafſa ſluſcheſche wona do Budeſtez, we tutym Ljeczi paſ by do Buſez poſaſana a to džiwneho Podawka dla. Nedželu Miſericordias ſpómneneho Ljeta paſyſche menujzy Œplóſcžanſki Wowečer Pjeter Probſt na Delanſkič Luſač Wowyž ſwojeho Mana. Pjeter Kilijan, jedyn Bur ſ Delan kžjeſche teho dla Dopotnja na neho, ſo by jecho precž-ſehnał. Wonaj ſo pſchi tym ſwadžiſčtaj a Probſt morſny Kilijana ſe ſwojim Kijom taſ pſches Łowu, ſo wón na Blaku padže. Po małej Khwili paſ ſo tola ſaſo ſebra a ſchmataſche ſo dom. Jako ſa nje-kotry Gžaf icho Žona a jecho Džowka wote-Mſchie pſchindžeſčtaj, ramykaſčtaj jecho na pól mórwoh' a ſſoro beſ Kycžje na kačlowej Ławi ležo. Smolom baſčtaj Ljekarja ſMjeſta hólwacž, kiž jecho ſawjaſa, pſchi tym paſ ſKamenemt cžabaſche a prajeſche, ſo je Kili-an ſmertnje ſraneny. A hlaj hižom na druht Džen

wokoło jidnaczkich wumre Kiltan. Nunje bjesche krósko predy Bukicjanski Duchomny pschischol, so stym Mrzejazym modlił a jeho pozohnował. Kiltan bu do Butez rebany, pschetož wot tuteho Czaka sem sakasa Eplóscjanski Knes s Ziegler Delanskim zyrkwiny Pucz do Budestez, kiž psches jeho Pola wedžische. Probstej pak bu we jenej cjuowej Komori jeho nanoweho Doma Łowa wotrubnena. —

We Budyschini stej hšchczen dženšniški Džen na jltnych Wikach pola wodoweho Korta nedalofo wot Schlemmerz Khejze kamentny Kschiz, kiž je Wam, lubi Eserbjo, wjeszje berje snaty, ale džesaty snadź newje, šhto ma tón šamy na sebi. Teho dla čhu Wam jo skrótkim Eelowami powedadž. Jako we Dječt 1508 Tezel do Budyschina pschindze, bu wón tudy swullim Wekelom a swulkej Čezju, powitany. Ewoju Bubu staji wón na tón šamy Blak, džez njeto tón kamentny Kschiz widžicze a pschpowedasche wot tuteho Blata to skote Zubelljeto, prijedomasche Wotpust aby Epuschczenje Njchow a pschewasche to šame sa tuni Venes. Tež Eserbjo thodžachu s Čzódami knemu a dawachu jemu, so bychu šwoje Dusche wot Njecha wumóhli, šchwarny Venes. Ewoprzedka šu sa Wumóženje jeneje Dusche džekadž pólskich Kroschow dawali, potom schjesz a naposljedk jedyn a pschinesechu wulku Sumu romadu. Jako pak bj.šche Tezel hižom dawno s Mjesta wusseł a Eswježo Ewargellona tež wóšche Budyschina seskhadžalo tje, stajchu na tuton Blak t Dopomneczu tamny Kschiz, kotroj móž cze hšchczen džensa wohladadž.

M..č

Čiškčjane pola K. B. Šiki we Budyschini.

Serbfski Nowinar.

Tydzenski Czasopis
wot tych najwaznischich Podawkow njetzischeho
Czasa.

17. Listno. Redaktor a Sakozer:
F. A. Reichel we Budyshini. 1848.

Jan Schczipalza a Matijez Wuj.

Jan Schczipalza ma Matijez Wujowoh' Esorsinu Djowku, je mkydy, slóschtny a srienjo samóžity Muž, bydli pschi Schuli a dyrbi, chzeli do Wšy aby na Pola psches Matijez Wujowy Dwór. Matijez Wuj je jara bohaty, wele cžeseny stary Bur a swjerny Ryhtar a gmejnfski Prjódstejer, bydli pschi knežim Dwori a kžodži rady psches njón na swoje Pola. Wón ma wele Pčjokow a nosy hnadnym Knežim, tak husto hacž je kluka, Schklje polne Medu. Sa to šo Knežjo hnadnje na njoh' smjewaja a pscheczelnje pschi nim sastawaja dyž jich Pucž dje nimo neho wedje, hewak pak jeho tež, kaž wšchjeh druhich Burow, klukaja. Jan Schczipalza čžita šWucžerjom njekotre Nowiny, bes druhimi tež serbfsku tydzensku a Matijez Wuj da šebi rady nješčto Nowoh' powedacž, dokelž je jara čžipny. Nedje-lu 9. Julija. M. W. Ščto da pak je šo Noweho štao? Jan, Nicžo hacž šo je Jeho Majestofž, Ahježor

wŝchitŝich Ruŝow, ŝwojemu Krajej Khónŝtituzyju ŝpo-
 zcził. M. Šhto to je Khónŝtituzyja? J. To je
 poprawym Pápera, na kotrejž tajŝi Knežer, kiž je hačž
 dotal lute Prawa mjel a žane Pŝchiŝluŝchnoŝjie, ŝwo-
 jemu Ludej, kiž mjejasche hačž dotal lute Pŝchiŝluŝch-
 noŝjie a žane Prawa, njekotre Prawa wotŝtupi a wje-
 ŝte Pŝchiŝluŝchnoŝjie na ŝo wofne. Khónŝtituzyja je po-
 tajŝim Šŝlub beŝ Wetčhom a Ludom; Wetč praji, te
 a te Prawa ŝej na tebi ŝŝhowam, ŝa to woŝmu te a
 te Pŝchiŝluŝchnoŝjie pŝhečžimo tebi na ŝo; Lud praji:
 te a te Pŝchiŝluŝchnoŝjie čžemy čži dopelnicž, duž tež
 dyrbiŝ nam te a te Prawa wotŝtajicž. M. Kajŝe da
 je ŝebi ruŝki Khježorowe Prawa ŝŝhowaŝ? Jan. I.
 Artikl. Khježorowe Prawa. Te ŝu pŝheŝ Božu
 Nadu wječnjne newobmeŝowane byŝe a dyrbja tež ne-
 wobmeŝowane wotŝtačž, runiž wele neŝpokojnych Pŝow,
 kiž neŝŝu we Božej Nadži, na to ŝhečžowŝa. K tymlej
 Prawam ŝluŝča woŝebje: neŝpodobnych Ludži ŝwojbe-
 ŝhečž, aby ŝmerez knutowačž, aby we Sibitzy do Si-
 birŝkeje doweŝ, ŝhtož paŝ ŝmje ŝo jenicžy we Nožy
 ŝtačž, ŝo by ŝo Ničtón ŝHanibu ŝačžerwenicž netrebaŝ.
 Wŝchitke druge Prawa ŝžehuja ŝe ŝpomenowaneho, duž
 ŝo woŝebje prajičž netrebaja. M. Ty dre paŝ ŝy mitola
 tež te najhórŝche pomenowaŝ a te ljepŝche wŝchje ŝamel-
 čžak. J. Žane druge na tym Liŝži neŝteja. M. Kajŝe
 da je Khježor Pŝchiŝluŝchnoŝjie na ŝo wŝaŝ. J. II.
 Artikl. Khježorowe Pŝchiŝluŝchnoŝjie. Te ŝu
 hačž dotal hiŝhečže na Mjeŝazu a je Póddanam, kiž
 ŝu čžipni doŝž, dowolene, do Mjeŝaza ŝo na Pucž
 podačž a tam ŝčtudowačž, ŝhtož ŝo we žyŝej Ruŝow-

skej podarmo pyta. **M.** Njetk mam bosz, bži wo Božim
 Meni a powedaj twoje Skuposzje Pastyrej a niž Rych-
 tariej. **I.** Hoj, hoj, niczo sa Slo, Wujo, ja schče
 nejšym na Kónzu. **III. Artikl.** Ludowe Prawa.
 Lud ma kóždy Gzaf Prawo, Dawki, kiž sa Kraj šo
 trebaja, dwóžy a tsifrócj dawacj. Gziščyczej móže kóždy
 dacj, schtož čže, jenož dyrbi to we otahaitiskej Ryczi
 czisčejane a pišane bycj. Rycjecj je dowolene, schtož
 schtu čže, tola jonož bes lutyimi Skuchimi. Tež Chro-
 madžowanje je swobodne, ale nižje drudže hačž we
 Dastwach. **M.** Nje bycj tu božemje, mi je šo wostu-
 džiko na twoje wumyšlene Blady pošluchacj. **I.** Je-
 nož hiščyje Khwilku — **IV. Artikl.** Ludowe Pšči-
 škluschnoszje. Te šu newobmesowane, kaž Khježo-
 rowe Prawa a bes Licžby. Žyly Lud pščeš Khježo-
 rowu Radu, dyrbi Wojerstwo wotšluzicj. Kóždy wu-
 rošženy Logan dyrbi šo Nozy pšči šlepej Gžmi škoža
 dacj scjahnycj a do Wojakow tyknycj, a to hnydom
 na Gzaf Žiwenja. Hejšo predy newumre aby pod Knu-
 tu Duschu nespusčecj, da móže šo, dyž je šo tak se-
 starik, šo šo Wojakej wjazy nehodži, na prieni ton
 lješči Šhtom we tym aby tamnym Khježorstim Lje-
 šu wojbešycj, hejšoli ma tak wele Penes, šo móht
 šebi Šhtryk ktemu kupicj, pšchetož tón nižje darmo
 nedostane. — Luda Pščiškluschnosž je, bewščeho Pra-
 ščenja pošluchacj a niž myšlicj. — Dale — pščeš
 Khježorom, džež jeho wohlada, na Kolena panycj a
 wešelje Wivat wołacj. Dale dyrbi Lud špošnacj, šo
 ja jenož sa Khježora, a šo bes Khježora žane ruske Khje-
 žorstwo bylo neby, šo ma šo teho dla sa šwoje Bycžje

jeniczyj Zarej dżakowacj. M. Stajfimi Basniczkami mi wjazy nepschindz. Ja febi khwalu ruskeho Zara. To hiszczje je mi tola Muż, kiż ma Móz Rufomaj, a psched kotrymż wscho tšchepoze. Što da pola nas masch, džež mamy wschudjom lute tajse Konstituzyje. Lud Nikoho wjazy nerejšchpektjeruje, Krala šo neboji, psched naschim Grosu fei Klobuk nežene a šamom mi tak hraya, šo móhł šo šmerezj hujewacj. Dy by ty Rusk wjaz Gjeszje pschedemnu mjeł, da febi neby swjerik, mi, staremi Muzej, takle kćacj.

S. Moja Łza je newinowata, to móže bramborške wojerske Knežerstwo hinał kćacj. Predy je po šwojim Saštojnštwi pschypowedacj dało, šo Mjerza we Barlini pschi tym Kopolczi wjaz hacj 20 Wojakow panyło neje a je jich tola knajmenschemu 999 bylo. Njetko, dyž mjejachu jich w Danskej na Wójni, pschypowedachu husto, šo šu tam tak a tak wele sabitych mjeli, a hlaj, tedy šo tam bili nebjechu. Tež jich tam nejšu hřebacj trebali, dokelž jno šu Mjerza melcjo šahrebani aby do Wody smetani. M. Ty jenož masch pschezo nješto na Knežerstwo a šy tež jedyn wot tych, kiż fei psched naschim hnadnym Knesom wjaz Mjezu nescjahujesch; praj mi radši. Je da Danski Kral njetk pschewineny? S. Nje to niz, ale na tši Mješazy je febi Brónjow Mjer wucjnik. Šendželšy a Rušojo jemu ša to rufuja. Njemšy dyrbja Šleswik, haj Holstein a wscho wopuschćicj.

Jenož mała Garnisona wostane we Altoni. Danzy pak dyrbja jako bramborške Łódže a jatych Ludzi puschćicj. M. Wot teho maja tola potajšim Njemzy

wjaz Dobytk, hacž Danszy. J. Njemzy? Gzi hišcže nihdže tak pobyli nejšu, so bychu hinkajo newotejškli, tež we Danskej niz. M. Kak to? J. Danska je mały Kraj, duž dljehe pospochi Wóynu wesž nemóžesche; te-
hodla kjesche Khwilu Wotpocjint jara trjebny, hejšo nečasche wošlabnena pschjehnacj. Tajki Wotpocjint je šebi njetko šjendželskej a ruskej Pomozu pola Njem-
zow wucjinika. So te Łódže a tych Jatych pušcžeji, to jej žana Škoda neje, pschetož wot prjenich nima žaneho Wuzitka, a drubich dyrbesche hinaf darmo ži-
wicj. A šhto Njemzy? Šhtu dha budže Šhtetinej te Miltowy narunacj, kiž šu psches to Šdzerženje šwojich Łódžow Danskej šhubili? Nichton. Šhtu budže jim to šako dacj, šchtož šu na tej Woini pschecjinili? Tež Nichtón. Šchleswit wostane Danski. To je Njem-
zow Dobytk.

Wóndželu rano. M. Šhto dha tak f Horam horje hladasch? J. Newidžicje, kak tam Kur wot Pa-
rowosa šo wije. We prjenim Wosu našch luby Kral šedži. Na pramym Boku ma Radžicjela Brawna, na ljewym f Pfortena. M. Dje da šu šo tak šahe na Bucj podali? J. Arzywojwodži Janej hacž do Lubija napschecjiwo jjedu.

Wuteru, 11. Julija 7. Š. Budyšchina. Wczera rano mjejachmy to Wesełje, Arzywojwodu Jana, wuf-
woleneho móžnarskeho Sarjadnika, kaž tydženska Nowi-
na njemste Šłowo „Reichsverweser“ pschekožuje, pola naš woladacj. Na Dwórnishcžu Selesnizy bjesche šo Rhomunalgarda festupala. Enaschim Kralom, Bjedrich Awgustom, wese šo Jan. Wšhitko jeho šwulkim We-

šelom powita. Jan stupi s Wosa a dziesche psched Rhomunalgardu tam a sem. Po Rhwili wesesche so na Kralowym Boku do Dreždjan.

S Dreždjan. Mőznarskeho Sarjadnika smy swulkej Luboszu powitali. Sewschjemi Swonami so tjehe Gjesi swonesche a Semja žrescha pod Grimansom wulkich Schukow. Na Kralowej Prawizy sedjo wesesche so we kralowstkim Wosu Arzywojwoda Jan do kralowehe Grodu. Njehdje 3 Hodziny je tudy pschebywał a potom so do Lipska podał. Tež tam je jeho nasch luby Kral pschewodjak. — To dyrbi wulki a krasny Muž bycj, so jeho saksonki Kral szylım swojim Ludom takhlej cjeszi. M. Nasch lınadny Grofa tež mjenesche so hewak žadyn wolbyr Muž byl neby, hdy by so sniskim Ludom tak netowarschik a stajkej Schlumpu so newoženik. J. J, i! Grofa by hódny byl, so by jeho niski cžesny Lud wschón wopuschcijk a sebt sam Esuknju schicj a Grije redcijk dyrbjak. Gjesnych Ludzi Khanalje menuje a s Kanaljemi, t. r. s Kurwami, so wschjednje wala. M. Echto ty tola ryczisch, hacj to shoni! J. Rech shoni, ja mam Schwjedkow dozj. Haj, haj to pak žno rady newidzi, so je so Arzywojwoda Jan wjecjnje wo Burow a jich Towarstwa starak, a je tak hnjewny, so sebi neje žanu Semjanku, ale Byrgarsku s Mandzelszy wuschwolik. M. Echto? ton wuschwoleny mőznarski Sarjadnik je so s Byrgarskej woženik? J. Haj, a to je so tak mjete: Jan njehdy po Bősi do jeneho maleho Mjestaczka pschijjedže a tam nebjje na Bősi dale nichtón doma, hacj Knesowa Džowka. Echto ma ta cžinicj? Wona sebi najpredy Konje sa-

pschenje, potom so musla swoboleka, Rožk wofele so
 a Kschud do Ruti so na pohonečowe Mjesto?šyne, kaž
 žadyn Póstithabla. Brynz Jan šyne so do Khorejny.
 Wona wofche Koni sapraška a cžeri s Janom precž
 hacž tak restkoze. Pschi Rósnodžiclanju Jan knej
 rekne: Ty šy so samne k Mustemu sezínika, ja pať
 čžu cje sa to k Žoni sezínicj, a po niekotrym Čžaku
 mjejeschtej hromadžje Kwaš. To žno je Semjanow
 tedy mersalo a mersy scheje jich, kaž widžicje dženša.
 M. Wo wullim Pschemyslenju to nešwjedzi, dyž šebi
 jedyn prjenju tu liepschu, tiž so jenemu polubi, taf-
 hlej na Echju posschne; sčtoha by ty prajik, dy by
 šebi twoj Šsyn nješdy nječajkoh? Khežkarjowu Džow-
 tu wsacž čžyl? J. Wo božim Meni, šyli jej dobry,
 byč knemu prajik, jenož so byč widžik so je cžekna,
 lešna, schikwana, pjekna, bohabojašna a so šo Džela
 neboji. Sčtož pať Jana nastupa, dha dyrbu pra-
 jicj, so wón wsčitko taf pschewidži, so šebi ničjo
 dolho pschemyslowacj netreba. Jako cži Frankfurtszy
 Wotpóšlanido Wina knemu pschindžechu a jemu pschi-
 powedachu, so je k móznarskemu Sarjadnikej zyleje
 Njemsteje wufwolent a jeho proščachu, so by tafte
 Sastojnstwo smolom nastupicj, neje šebi 99 Dnjow
 k Rosmyslenju wuprošyl, ale je jim to hnydom šlubik.
 Sčtudentam, tiž bječhu jemu Šbože pschecj wotpóš-
 lani, je prajik: „Lubi Pschecželjo, ja šym stary (66)
 rakuski, stary njemski Muž, šwoje pošlenje Dny čžu
 k Šbožu wótzneho Kraja naložicj, dobru mam Wolu:
 tiž horkach Šswjeta Podendženja wodži, budže me šu-
 džicj. Taf čžu skutkowacj, so byč bes Grosy pschod

jeho řudny Etol řtupicj mólř. Wy, moji lubi Pře-
 cjeřo na Univerřitácii, řze wele cřinili, řtutkujcje ř po-
 wřhitkonnemu Ebořu, na wař řo wořebje řpufcřjam.
 Na to je mőznarřki Sarjadnik tajkulej Proklamazyju
 dař: Njemřka narodna řhromadřřna we Frankfurcř-
 je me ř mőznarřkemu Sarjadnikuj wuřwolika a přeřeř
 Wotpőřřkannych přeřeprořřyla, tehelej cřejřne Powoľanje
 bewřeje Komudy nařtupicj. Nařuřřy! wy řnajecje
 moju nepřeřemjenitu Myřl — řa nařch řhromadny
 njemřki wőtřny Kraj. řnajecje teř moje horře Powoľa-
 danja řa jeha Eboře, Mőz a Cřeřř. Moje Powoľanja,
 to wjem, řu přeřeř jene řwařchimi řačřucjemi, duř
 řym řa řwřjatu Přeřiřřkuřnoř řpőřnař, to Dostojniřtvo
 nařtupicj, řotrej mi wařchi řapőřkannj we Frankfurcři
 a řnimi wřchitřy wařchi njemřřy Bratřřja dowjerja.
 Tajke řařtojniřtvo budje, podeperane přeřeř njemřku
 narodnu řhromadřřřnu, wobtwerdjene přeřeř řyly njem-
 řki Lud, tu Myřl na Přeřcjenorř Njemřkeje wuweřř —
 budje řřwobodři a Prawam njemřřich Ludow, řa-
 řonjam a řjadomnořři na wřchjch njemřřich řonach
 nowu Wjeřtoř přeřhineřř. a. t. d.

M. Daj Wőh Eboře, řo by řo jemu to wřchitko
 derje radřřko. J. Daj to Wőh.

Winje řu Demokratojo Miniřřtřrow wottehnali. Řipřřu
 je mőznarřki Sarjadnik nařchemu Kralej řtřmi řřlo-
 wami přeřhřpik: „řřwojemu řtaremu Přeřecjelej wa-
 řchemu Kralej byđ řřlawa! řuřř budje řo řerbřře
 burřře řowarřtvo we cřornym řodlerju řhromadřřicj.

Čřiřcřejane pola K. B. řiki we Budyřřhini.

Eserbski Nowinar.

Tydzenski Gzafopis
wot tych najwaznischich Podawkow njetzischeho
Gzasa.

18. Listno. Redaktor a Sakozer: 1848.
F. A. Reichel we Budyschini.

Jan Schcipalza a Matijez Wuj.

M. W. Shto dha pak sje wczera waschim serbskim burskim Towarstwje we czornym Hoderju mjeli?

J. Wedzili to rady byschcje, ale sobu hicj nemozeschcje hacj wam runij rycjach; haj, haj, hnadny Knes by was hewak swarek. M. To me neje wotdjerzako, ale klamar, kotremuj prajach, hacj necha sobu hicj, mjenesche, to je tam wscho tajke namjeschane, dy bychy tam lucji wulzy Burjo byli, dha nechal rez. Mle tak su tam tej Kbjczkarjo a wscho. J. Nejsu dha cji tej Ludjo? M. To dre su, ale — J. Mle ja sym penejnny Mlech a horby Duch, kotremuj bes nischimi a khudstimi Ludzimi smerdji. M. Ty sy nahly Gzlowek, stobu jane Rycjie nejsu. J. Da nemyslcje sebi, so sje njeshto wjaz hacj drusy czesni Ludjio, dokelz sy wulki Bur a bohath Muž. To je pecja Nesbozje wschitlich Gzafow bylo, so sebi Ludjio nejsu Ludjio byli.

Gzeladnik je husto mene hacj Gzlowek, njeschtó wjaz hacj Bosj; Podroznik, Khjezkar a tež menschi Žiwnoskar je khudy Eslijez aby bohi Muž. Bur je na Wschach znyh Muž, Miestach pak rjeka kłupy Bur. Popjo su Esłuzjomnizy Boži. Semenjo su wjaz hacj Ludzjo. Zandzeljo Boži bychu rady rjekali, ale jich Skulki to nepschidadja. Takhlej su Ludzjo rozdijeleni. Koždy Rjad hlada na to swoje a žadyn nehlada na to, sčtož teho drugeho je. Duž je jeneho Sbozje, drugeho wjestje Nesbozje. — Nimamy dha wsčtity jeneho Wotza? neje nas jedyn Boh stworil? cžoho dla dha jedyn drugeho sazpymy? — Dzensj Weczor je Gromada, tam chju pschod znykej Gmejnny rosfatajecz, sčto je so we naschim Towarstwie rycžalo a wuradziko. Põndželu Weczor we Gromadzi pola Matijež Wusa.

J. Lubi Bratšja, wčžera je so we herbstim burškim Towarstwie, kotrej je so hacj na 34 Esobustawow pschisporiko, wo jara wazne Wjezy jednako, duž so wešelu, so mam Skladnosj, to šamo we swojej Gmejnne siewicj.

Najpriždžy čjitasče so te Pišmo priždč, kiž je so k Wotmolstwenju na Pišmo hornolužiskich Stawow nastajalo. Towarstwo je sa prawo spõsna a napõsledku podpisa. We tym Pišmje djačuje so Towarstwo wuškim Stawam sa wschu Prozu, kiž su sebi hornolužiskich wešnych Gmejnnow dla čjiniti, a wusnaje so, so neje se wschjem psches jene, sčtož wuške Stawy sa Dobre a Wjerne djerža. Sčtož wõšebje k l. křiminalsktu Khassu nastupa, spõsnaje Towarstwo sa

Prawdu, so su Knežo tušamu saš na so wšalt, kaž su ju njehdy šami nešli a hakle we nowišchich Czachach Böh wje s kajim Prawom na Boddanow swalili; newje pak, so bychü Knežo njetko s Dawkami hewat fara wobczejeni byli kaž we tym Pišmi praja, dokelž žanu Rentu dawacž nimaja a su sato, sčtož krajnych Dawkow dawaja, preby na nimalje 9 Nowych Sarunanje dostali, a njetko tola tež wjaz hacž 8 Nowych sa Jenozž (Einheit) dawacž netrebaja, — ale nje kał Burow Dawki cjišcēja a hišcėje cjišcēja, runiž Knežo kriminalsku Khasu saš na so wošmu.

Sčtož k. 2. burškich Sapóštanžow na hornolužiski Szejm (Landtag) nastupa, dha by Towarstwo newedžilo, cžeho dla dyrbjala jich 50 byčj. So je šo cžejnym Stawam to požadliwe seřdako, kaž we jich Pišmi steji, to k temu necjjeri. Po Wšchewjedzenju Towarstwa by tam na 10 Burach došž bylo. 50 Burow a potom šnadž 100 aby Böh wje kał wele Knežich — to by jich na hornolužiskim Szejmie wjaz bylo, hacž na šhromadnosafsonskim. A kał drohe nebychu cji pšchischli? Jedyn ma na Džen 2 Tolt. a 10 Ršl. A sčtoha bychü tam sa to Wažneho a tak wele Benes Šódbneho wuradjičj mjeli? Nicžo wele. Dokelž pak hornolužiske Naležnosjje Wodzerjow potrebaja, dha je Towarstwo pšchewjedzene, so by jich na 16 derje došž bylo. Dyrbeli pak šo Knežo a Burjo wošebnje pobla saštupicž, dha móhla šo jich Licžba (Zahl) po Jenosžiacž wurunacž. Dokelž pak Knežo pšchichódbnje ničžo wjaz hacž Burjo byčj nóchjedža a nedyrbja, dha by tež tajke wošebne saštupenje po Myšli Towarstwa podarmo bylo.

Schtož t 3. Khasu hornych Łuzizow nastupa, dha so Towarstwo nemôže s Pisma cšezzenych Stawow pschewjedzicj, so bychu Ryczerfublerjo wele Džjela na nej mjeli. Te 400,880 Toler, kiž je Saksonska hornej Łuzizy sa to wuplacziła, so ma starý jeje Dól sobu placzicj, nemôžejā Knežim sľushecj, pschetoz czi su na swoje krajne Dawki hewaf sarunani a to pschi Sarunanju na swoje Hona, kiž bjechu hewaf bes Dawkow. Dwoje Sarunanje sebi tola žadacj nemôža. A potom, dofelž su tehlej Benesh wěšnym Gmejnām na to date, so maja njetto wjazy Dawkow dawacj, hač po starym Prawom, dha tež dyrbja a dyrbjachu so do Gmejnaw rosdžjelicj. Tak su jenož njekotrym Gmejnām t Kšepšchemu nakožane; a druhe neisu ničjo w nimi sħonli. S kaskim Prawom dha to? —

S tuteho budža wušofe Starý wĩdžicj, so se swojim Pismom Buraw spokožili neisu, duž jich Towarstwo naposľednu prošy, so bychu hejsoli mjenja so masu njekajse Prawo: Buram Kšepšchu Rosprawu dali a to tak ruczje hač móžno.

Matijez W. Kaf dha sej tola to Towarstwo wjerit, takhlej Knežim wotmošwicj, woni tola pišali nebychu, hdy bychu Prawo nemjeli.

3. Dha nech bychu jašnišcho pišali, hejšy maja Prawo; a cžeho dla dha dyrbjalo so Towarstwo božecj, jim swoje Mysľje sħewicj, sħaf jim sħym žaneje Šħofody na Žiwenu, na Kubli a na Cžeszi nečžini.

Werab. To žno je prawje. Czi Knežo su pozajsim tak cžinili, kaž bychu wešne Gmejny hišcže 21 Łjet stare nebyli a teho dla Formindow (Porucžni-

fo) trebali, duž su šo nam sa tajfich stajicj dali. Teho dla dyrbi šo jim prajicj, šo žno su wešne Gmejnny te najstarsche Duby šadželi, kiž woni njetko pušchczeja, a šo potajsim žanych Šörmin-dow netrebaja. — Žid. 50 Burow a kóždy 2 Etr. a 10 Ršl. na Džen, to by žno na Ežeto jenoz ša tych buriskich Sapóšklanzow 700 Etr. bycj dyrbjako, pšchetoz 6 Dnsow dre tam šedža, nalseto 3 a našymu 3. To šo nehodži. Knežjo wele wo to rodža, hdyž se šwojeje Wóšchnje ničjo k temu dawacj netrebaja.

A potom, hejšoli su Knežjo tak mi a tebi ničjo tu khriminalšku Kbašu na Boddanow položili, a hewak šami djeržecj mjeli, da tež šo jim nešnje dowolicj, šo šo š Krajinje Kbašy šarunuje, dyž ju šami djerža, pšketoz k temu te 400,880 Toler date nejšu. Šdy bychu šo tele Penesy do Gmejnnow rošdžjelike, da to na naš, kiž my nejšmy wulka Gmejna pšchazy mačo pšchischlo neby. Pšchetoz jeli šo kneže Kubka žaneho Džjela nad nimi nimaja, da by wot nich na Ženosj 36 Rv. pšchischlo, potajsim na našču Weš, kotraž ma 7026 Ženosjow 843 Etr. 3 Ršl. a 6 Rv. Te bychu nam ša Ežeto nimale 34 Etr. Danje nešli. Ša wotnajatu Šontwu mamy tež 32 Etr., ša Klamarenje a Pecženje 4 Etr. a ša Piwo a Balenz Pšchedawanje tež 4 Etr. to bychmy ša Ežeto 74 Etr. wješte mjeli, a štymi by šo nješcto šapocžecj hodžilo. Ša budu tež k temu Towarštwu pšchistupicj a potom to Pišmo na tych cžeženyh Štawow šobu podpisacj.

Š. Kóždemu bych radžil, šo by pšchistupik, pšchetoz hacj dotal hišchcze šo ničtón kaž neje, šo je pšchistupik, ale kóždy je žara špokojny šneho šchot. Tola teho Podpišanja dla ničtón pšchistupicj netreba, pšchetoz te Pišmo budže do wšchjeh Gmejnnow k Podpišanju pošlane.

Dale je šo we Towarštwje wo Rentu jednako, kotraž naš tak žara cžišchczi. Renta dawa šo ša španene Roboty a wšchelake druge Pšchischluschnošje do Renten-Banki. Wot Šta dawaju šo 4 Etr. 3 Etr. doštanu Knežjo Danje a se Šchješnakom płacji šo jim Kbašital a budže po 55letnym Płacženju šaplacženy. Njetko paš je Towarštwu teje Wyšlje, šo móhł Kraj tak wele

paperjansch Benes dacj nadzjelacj, kaj hischeje ma so Knežim Kshapitala placicj; a suimi Knežich na jene Dobo wuplacicj. Tak so jim neby žana Dañ wjaz trebala dawacj. Čzi tiž maju Rentu, bychy potom jenož Kshapital placicj mjeli. To čhyli rady čzinicj a k temu na Sto sa Kjetu dwaj Toleri dawacj. Kraj móht sa te paperjane Benesy léhko rukowacj, dokelž bychy so na Rolu jako nesanita Hypotheka položicj móhke a sa 23 aby 30 Kjet se Eslijeborom pschemjenene byte.

M. Čšto da potom ja, tiž sym swoju Rentu pur saplacjil, to bych k Ardřkom pschischol.

J. Wy swoje Benesy saš dostanecje, ale tej te nowe paperjane, kaj Knežjo, a potom tež 2 Toleri na Sto sobu dawacje kaj drusy, dož so wuplacjili nešže.

Refota. Ale sečže da sationske Knežerstwo Buram tulej wulku Polóžnosž čzinicj?

J. Deli so so njekaf hodži, da wjeszi. Towarstwo budže teho dla Pytanku (Petiziju) nastajecj; a ju potom wot wschitkich Omejnaw podpisanu wušofemu šhromadnemu Ministerstwu pschepodacj.

J. Naposledku je so Towarstwo praschalo, ššto je ljepe — jena aky dwje Komorje. Na to sym sam taklej wotmošwil:

Rosdžiel, a knež! je stare Wschislowo Despotow. Šchtóž čže dwje Komorje, tón čže rostžielicj, pschetož dwje Komorje stej jena rostornena Komora. — Se Šhonenja wjemy, so šštož jena Komora twari, druba sacjštuje, drudy s Wschefwjedzenjom, drudy a huzišcho klubu, dokelž je jej tama Komora tež njehdy njeschto sacjšta. Steho nemóže nihdy nicžo Hódne wujncj. Najšjepšči Eastupowarjo šhubja Lóšcht: wele so ryczi, wele Čžaka a Benes so pschecžini a malo so dokonja. —

Kaj je Šlubina wupšchestrana bes Nebesami a Šelu, tak tež bes wobymaj Komoromaj. Ničtón sdruheje Komory nemóže a nešnje do prjeneje so podacj. K prjenemu nima Kshwilje a k druhemu je to pschecžino parlamentarštemu Waschnju.

Je šebi njekto jena Komora Šafon wurabžika a sa dobry špóšnaka, da jón tamna sdruheje a tšecjeje Ruzki na Paperje morly dostane. Neschžji a nešlyšči tak

žive Šwjedjenje teho a tych, kiž tón Sakon krajnemu Ebožu sa nusny sposnachu, a sahoreni sa njón splo-
menitej Rycžu swoju Komoru pschepokalachu, so je
nusny. — Njetko leži tón Sakon psched drugej Ko-
moru, ta pak neschepytuje, cžehodla móht nusny a trie-
bny byč — ale pyta, kaž kozdy Kritikus, jeho šlabe
Boki a tu Škodu, kotruž móht niedy pschinesz. — Wsche-
tož kozda Wjez ma dwaj Bokaj, a kozdeho Ebože je
nječzeje Nesbože; — to pak je nusne a dobre, sčtož
najswetschi Wuzitt a najmenschu Škodu pschinesze. —
Wuzitt pak druga Komora halle neschepytuje, jenož
so je njekajst šlaby Bleczt a njekajst Škodu namy-
kala, da ma Pschicžiny dosz, jón zy je sacžisnyč. —
Stym pak je so pecz aby schjesz Medzel newuzitnje psche-
cžinito. Gži, kiž su sa ton Sakon djekali, su wschitke
swoje Mozzy a zyku swoju Djekawosz sa tu Wjez na-
kozeli, su sa nju rycželi a pisali Mozzy a Wodnjo, a
su swoju Komoru pscheswjedžili. Njetko pschindze tón
Sakon we drugej Komorje k Rycži. Tam sobu rycžecž
nemozja, tež nesmjedza dopokasowacž, kak je nusny —
tudy je jim Šwjet sDestami sabiny. Druga Komora
jón sacžisne, a jich wulka, tak dolho trajaza Próza je
podarmo byla. Neje to kmerfanju. Nedyrbi to Gzlo-
wekej wschón Łóschť sahubicž?

Žana Komora Aristokratow a penežnych Mjechow
drje wjazy byč nedyrbi, ale wele jich cžjedza mjecz dwje
Komori jenajstich Stawow. Za pak so prastkam: cžeh-
hodla da dwje Komorje, dyž dyrbitaj si najstich Stawow
wobstacž?

Tež je požadane, so bychu, we jenej Komorje Stari
a we drugej Młodži sydali. — Stari a Młodži steja
pak sebi napschecžiwu, kaž Wohen a Woda. Tej byschtej
runje tak pschecžiwu sebi djekakoj, kaž njetko Luda Ko-
mora pschecžiwu Aristokratam a penežnym Mjecham.
Dwje Komorje dyrbitej byč, so by duschna sahorena
Rycž zyku Komoru nesatornyla a knječemu Škód-
nemu nesawedla. Ale bowstorženo! cžomu da maju cži
Knežjo swój Rosom sobu? Sčtó wobara so psched
Gzoplotu šlonežnych Pruhow stym, so Wótna da sa-
murjowacž? Bóczi by dyrbial sydacž. A sčtó wobara
so psched sahorenej Rycžu stym, so nanju neposłucha?

To neby tež jeje Wjernostj slyškat. — Towarstwo, kiž ma nješto wuradjeć a wobsanfnyčj, shlada šo najlsjepe wscheho Wšchewwatanja, dŷj jenu Wjez dwaj a tšj krocj na tšj aby šchtyri Medželje wotštorczi, a haŷle po tym Čašu, dŷj je fšmjernemu a fwobšchjernemu Rospómnenju Čaša došj mjeko, wobsanfne šchtož je ša dobre a wužitne spóšnačo, netrebawšchi šo do dweju Polojzow rošdžjelicj.

Sawjetne Wodawki.

We Sakskej šo tehle Dny nicžo Nowoh' stačo neje, a se Starym ma kóždy šam čjinicj došj.

Parisu šo tež štym Praschenzom oaja, hačj jenu aby dwje Komorje? Duž dha tam tež wele dale byli nebyču hačj my we našchej smjerneč Sakskej, runiž šu šo tam f Šromadami sabijel. Stari Aristokratojo čzi helšy Dračjojo, hišchje tam we potajnym besbóžnje sathadžjeja. Woni dŷjelawemu Ludej 20, 30, 40 a 50 Fr. lubja a dawaja, se kóždeho satšyleneho Gardistu, Wojaka aby Polizaja. Duž hušto Šwidowachi padaja.

Kaž Wóh we Parisu Ludžjo f Wólšyrom a f Wolojom f šebi woča, tak we Wejtyrburku f Šhowleru. Hušto šo pišche, šo pak šu tam Dŷen 5, 6, 8, 10 Lawšynt šahrebali.

Šaňdženu Šsobotu Wečzor dopali šo we Teschizy, šchtož hje pšched pokutnym Wjattkom do Šutrow štejo woštačo.

Wola F. A. Reichela w Budyšchini šu hišchje wuščle:

Dra. Wjerczina Luthera

D i w n e W j e c h c z e n j a

na našchich Krajow pšchichodne Wodendženja. Wucjawł f 1557 w Čislebeni čjšchczjaneho Pišma: 120 Wjechczenjow Čješje dostojneho Wotza Kneša Doctora Wjerczina Luthera wot wšchelakich Šchtrašow, kiž maju po jeho Ššmerczi na njemški Kraj pšchindj. Ša 2 Wšl.

Čjšchczjane wola R. W. Šiki we Budyšchini.

Sserbski
Nowinar.

Lydzenski Gzafopis
wot tych najwaznischich Podawkow njetzischeho
Gzafa.

19. Listno. Redaktor a Sakožer: 1848.
F. A. Reichel we Budyschini.

Wschelake krajne Wustawy.

Matijež Wuj. Kosomisch dha ty to wscho, shtož njemskich Nowinach lasujesch?

Dan Schczipalza. To šo wje, hewak je czi- tak nebych. Swopriedka drje dhyrbjach šo husto knesa Wuczerja wo to a tamne prashecj a sebi khjetro Slo- wu lamacj, ale njetko mi to wjaz treba nej'.

M. To czi skoro nemōžu wjericzj, pschetož wje- ra pohladach tam Mjeszje pola Kuraka do jeneje, ale ta bje polna tak dziwnych Skowow, kotrej nech Skhort rosemi.

J. To je wjeszje ta byla, we kotrejž šo wo wsche- lake krajne Wustawy jednasthe; to je pecja we njetzi- schim Gzafu najwaznische Jednanje, duž we wschjech Nowinach husto te Mena: Despotie, absolute Monarchie, constitutionelle Monarchie, Ari- stokratie, Demokratie, Republik a. steja. To su mi hewak tež nesnate bylo, ale njetko šym snimi

taf swjedomy, kaž se serbskim pomhaj Bóh. Róždy gmejnski Eastojnik dyrbi je rosemicź, hewaf, dyź so jeho Samthetman prascha, sa czo jeho Gmejna je, hacź sa khónstitutyjonalnsku Monarchiju aby sa Republiku, nemóže hódnje wotmolwicź. Chzczeli, dha chzu wam te wschelafe krajne Wustawy trochu wuložicź, so byschcje dljehje netrebali pócjmi tapacź.

M. Te drje hewaf sam tež trochu snaju, ale dokelź mamoj Khwilje, dha chzemoj wo tym ryčecź.

J. Hdy by jedyn Čłowel sam lutki na Semi był, dha by we połnej Swobodzi cjinicź móhl, shtož by chyzł; dokelź pak je jich tudy taf wele, dyrbi so kóždeho Swoboda wotmesowacź, so by niczeja Swobodnosź psches drugeho Swobodnosź neczerpita.

M. Duź je wjeste, so tu nichón nemože połnu Swobodnosź mjecź, taf so by wscho cjinicź móhl, shtož by chyzł.

J. Prawje! Njechtónžtulij by hewaf njeschtožtulij sapoczał, shtož by druhemu k wulkej Schkodzi bylo. Njetko pak so prascha, shtu dha dyrbi druhich Swobodu wobmesowacź aby sjenym Eskowom Sakonje dawacź a na to hladacź, so by je kóždy djerzał?

M. Nichtón druhi tola niz, hacź Kral.

J. Poprawnym je Bóh kóždemu swój Sakon do Wutrobny dał, a hdy bychy Ludzjo wschitzy byli, kafilij po Bożej Woli bycź dyrbeli, dha žanych swonkomnych Sakonjow trebali nebychu. Móžno, so burža Ludy psches starobliwische Woczehnenje njehty taf daloko pschincź, ale potom budze nebeske Kralestwo na Semi. Dokelź pak hishcje dołho wschitzy Ludzjo prawí a do-

brí nejšu, dokelž hiščeje swetscha kóždy ná to Eswoje hlada a niz na to ščoť teho drugeho je; dha su s wonkomne Hnucjenja aby Sakonje nam trjebne Štđť pať dyrbi nam Sakonje dawacť, tón dyrbi wulku Móz mjecť, dyrbi najmóznischi we Kraju bycť, hewak móznischi jeho Sakonje rejschpektjerowali nebychu. Wy mjenicje, so je we kóždym Kraju tola Kral aby Wěčh najmóznischi, a teho dla jenoť wón kmany Sakonje dawacť, ja pať šym drugeje Myšlje. Nefhwalu šo, so bych jara šylny byl, myšlu pať šebi, so bych na njefotrymžkulž Kralu dobyť, hdy bych šam a šam snim ščoť.

M. Ty žortujesč.

J. Wy mjenicje: Kral ma Wojakow, cťi šu jeho Móz. To je wjerno, ale wottehnaty franzowški Kral mjesešče tež nemało Wojakow, a Lud bje tola móznischi. Š teho widžicje, šo najwetscha Móz neje we Kralu ale we Ludu t Bytanju. Duť tež jenoť móje šebi poprawym Lud šam Sakonje dawacť a na to hladačť, so je kóždy djerži. Tajke šluda wufhadžaje Sakonje budja tež wjeszje Ludej najwetschu Šwobodu pschizpicť, dokelž budje kóždy, liť tón Šakón šobu dawwa, na šwoje šjepšče smyšleny, a dokelž šjepšče šhromadneho Luda kóždy Krocť pschi najwetschej Šwobodnošti šcjuje.

Dječ Móz t Dawanju Šakonjow jenoť we Ruškomaj jeneho Muža, Wěčha, leži, kotremuť neje wot šhromadneho Luda pschepodata, tam je tašama jara newješta a traje jenoť tak dolho, hačť wotrocjowšta Myšl we Ludu kneži.

Wo Swobodji tamnych tón newje, khibu Wetch sam, dokelž tež, dyž žabyn Saxon wuda, na swoje Rjepšche hlada, puž sebi sam wschu Swobodu pschizpi a tym, na kotrymiž kneži, žanu.

M. S twojich Ryczow šlyschu, so staj poprawym jenož dwje krajnej Wustawje možnej, jena, we kotrejž sebi Lub sam Saxonje dawa, a druha, po kotrejž so šykeho Luda jedyn sam teho mozuje a tež to Prawo jako pschinarobzene wobšedzi, žytemu Ludej rosfasowacž. Bredy pak sy mi tola Rynt tajkich Wustawow slich žushymi Menami pomenował.

J. Prawje došž. Kóžda tychlej Wustawow dobydže menujžy trojake Napohladanje, dyž so wošedje prashecje: 1) Ščo dawa Saxonje? — 2) Kaf daloko došahaja te Saxonje? — a 3) Kajke je Swišowanje bes tej Mozu, kiz Saxonje dawa a bes tej, kiz na Wobšedžbowanje tychšamych djerži?

Po prjenim Praschenju rjeka prjeni Wustaw Demokratyja (Lubaknejstwo), dokelž Luda Mnohosž Saxonje dawa; po druhim Praschenju Freistaat (Swobodny Kraj), dokelž ma kóždy wschu možnu Swobodu; a naposledku po třecjim Praschenju demokratyška Republika, dokelž maju njekotři wot Luda ktemu wušwoleni Mužoj aby tež jenož jedyn na saxonsku Rjadpmnosž djeržecž a teho dla na to hladačž, so by nichón pshecziwo Saxonjam čžinicž nemohł. Čžihlej Mužoj rjekaju potom, Präsident, Direktoroj, Konsuloj ic. Po třecjim Praschenju móže tež Kraj s prjenim Wustawom demokratyške herbske Wetchowstwo) (Demokratisches Erbfürstenthum) rje-

facj, tyž tu Móz, kotraž dyrbi na Dopelnjenje wschjed Sakonjow djeržecj, aby na sakonsku Njadomnosz dje-
laci, Esyn po Njanje dostanje aby herbuje.

M. Naska Saksionsta drje je tajse demokratiske herbste Werchowstwo?

J. Wól je a wto sWozej Pomozu bórny budje. — Maju-li na Mjesto shromadneho Luda jenož nje-
kotre Stawy aby Njady tehosameho zyle Knejtwo
Nufomaj, dha sturi sa Słowo Demokratyja Słowo
Aristokratyja (Knejtwo Wosebnych), a mamy
po tajsim tak derje aristokratysku Republiku (n p.
Hambórk), kaj aristokratyske herbste Werchowstwo (n.
p. Zendželiska).

M. Naskh hnadny Knes sej Zendželisku jara khwali.

J. To wjerju, Sa tajkich Ludži kaj njehdje wón
je, neje tež tam wolbyr; eji tam sLawsentami hraja,
ale tajzy Ludžjo, kajtiž njehdje, mój sinej, šo tam wo
Benezf a suchi Khleb bija a po Lawsentach s Glodom-
mru. —

Njetko pak mamy ščeje na tón drugi Wustaw
kedžbowacz, po kotrymž Sakonje dawarska Móz we
Ruzy jeneje Wosebny (Warschony) leži. Tutón Wu-
staw rjeka, dyž šo na Sakonjow Dawarja hlada, Móz
nokratyja aby huszjscho Monarchija (Esamoknejt-
stwo); hlada-li pak šo na Mi-ru Eswoobody, kiz we
nim Lud ma — Sklawinstwo; a naposledku Des-
potyja (Knejtwo), dokelž je pschezo jenož jedyn Knes,
manuzny Wěch.

M. Šhto dha njetko naska Saksionsta je? Ka-
eji twoje Wuložowanje stosemja, neje ani Demokraty-
ja ani Monarchija — ani Freistaat ani Sklawinstwo
— ani demokratiska Republika (aby demokratiske herb-
ste Werchowstwo ani Despotyja.

J. Tu stej wobej Wustawaj smjeschanej. Monar-
chu mamy, ale šam po swojej Woli Sakonje nedawa.
To Aristokratojo (we prjenej Komori) a Lud psches
swojich wuswolonych Sapěslanzow (we drugej Komo-
ri) snim we Khompagniji ežini.

M. Krajna Móz je potajsim pola nas roždžjelena,
bes Monarcha, Aristokratow a Lud. Tajki Wustaw
menuje šo Khónstitutyja aby khónstitutyjonalnska Mo-

narchija. To pak je popravym Nerosom, pschetož to nicjo druge nerjeka, hacj bes Lud a Krónu rosdjilene Samoknejstwo. Temu napschecjivo steji Absolutismus aby absolutiska Monarchija jako ta wjerna.

M. Tajta Rosmlowa šo mi lubi, duž chzemoj ju pschichodnje dale wešj.

S Dreždžan. We II. Komori je šo wo te nowe Dawki — kak da dyrbu je herbski menowacj? dothódšte Dawki (Einkommensteuer) šnadj, kaj „Tyž dženka Nowina? — (Schtuž liepsche herbske Meno sa ne wje, nech je we Nowinkarju aby we Nowini wosjewi) — we II. Komori je šo wo te nowe Dawki jednalo, kiz budža šo po starých Benesach dawacj dyrbecj.

M. Ja mjenju šo wot tob' nicjo nebudje.

J. Gjeho dla da niz? Rumiško šo Dawanje na žane Waschnje rosdjilicj nehodži, hacj po tym, schtož ma kóždy wot swojeho Džjela aby Samóženja k Dobytkej.

M. Haj dy by to kóždy s Prawdu prajil, schto ma k Dobytkej, niekotrvikuliz šnadj je Pokozju swojich Benes, kotrež ma na Dani, sameležal.

J. Temu budje hrosnje sapórene, pschetož bóršy budje Pschikasnja wuincj, šo dyrbi kóždy swoj Dolh, sa kotryž dani, sapšacj dacj a k temu pschistajicj, pola koho jón ma. — A tón, kiz je šebi Rhapital sapšacj dal, budje prajčwany: pola koho da masch jón stejo. Pschewš to budje wschitke Zebanstwo na Szwjeto pschincj. Ja chzu prajicj: A..... Handrij ma 5000 Tolet na Dani; pschipišacj pak jenož je šebi Danj wot dweju Lawšyntow dal, a je prajil: pschi Schuli mam Lawšynt, pola B. 500 a wola J. 500. — Njetko pak drusy jeho Dokuzny dopokaza: G. A. šo ma 1500, a J. Sch. šo ma tež 1500 wot neho. Duž budje Wóschnosj k nemu prajicj: šyn šo a pišaj: „G. A. a J. staj mi kóždy swoje 1500 Tolet, kiz bjeh jimaj pozjzil saplacjkoj a ja šebi na žane Waschnje nicjo wjaz wot neju žadačj nemóžu. — Tak šo Zebakam pónđje!

M. Gzomu da mi to predy rosposjedal nejšy.

J. Dokelž wedžich, šo budjecje te Benesy, kiz macje pola me stejo, wječje samelejecj.

Dale je šo tam Wobrónenje Luda rošudžalo. Njekotši mjenja, šo drje by ljepe bylo, dy by šo to do kódeje šamšneje Wolje stajilo. Drusy pak praja: Luda Wobrónenje je k Šwobodži Luda beswobthódnje nusne, duž ma šo wschjem Šmejnam poručicj, šo dyr bja šo wobrónicj. Miništr Oberlándar praji: „Trebamy militáriske Woczehnenje nascheje Młodžisny. Šo budje pschichódnje stejaze Wóšsko wostacj dyrbecj, je drje wješte, dokelž hewak žanych šmanyh Wodžeršow dobyli nebychmy. Wóšche teho dyrbi pak žyly Lud, šyła wuwučeny, Šhomunalgarda byčj. Šhóšty ja tón Institut jenož na Šmejny šamo položicj, neje móžno. — Napóšledku je šo wobšankto, šo dyr bja šo we wschitticj Šmejnach Šhomunalgardy šaložicj, šhiba we tassich niz, dječ by menje hač 10 Gardistow bylo; kóždy čjwy Mlůž je hač do 50 ljeta Šhomunalgardista. Šapóšl. Unger čhysche tež Duchomnych do teje Pschibslušchnošje ščajnyčj, ale drusy to nechachu. Wučerjo nešku wufankneni. M. Džakowano Bohu, dha tola ja nebudu ekšeržerowacj trebacj, pschetož wfaz hač 50 ljet mam šady šo.

J. Ale ja šo wešelu, šo budje našch hnadny Grofa mi k Šewižy šPiku štačj, a dyž budje rjekacj: vorwärts marsch! da ja šwulkimi Krocželemi predy neho póndu a wón šamnu. M. Teho žno budja k Šhopyroll ščajnicj.

J. A to šlubu niž.

M. Ale šak da to še šlužomnymi Šhadlemi budje, čji bychu runiž šPikami próšni wokolo bjeħali.

J. Čji šmjedja jenož po Dwołenju šwóšejeho Šospodarja do Šhomunalgardy štipicj. Kóždy domšazy pak dyrbi. Tež Najecji nešku wuštorčženi.

M. Ščto da šmjeje ta Šhomunalgarda potom čjnicj? Je da wžerno, šo budje we Wóšni do Přjedka štajena a Wójazy šady neje?

J. To šu šajše šhlype Šlady. Šhomunalgarda neje štemu, šo by Wóšnu wedka, ale k temu šo by domach šakónšku Šjadomnošž a Ludej jeho Šwobodnošž šđeržaka.

M. To šej šfere lubicj dam. —

Še Ššerbow. Ššredu 26. Žulija je Depu-

tazhja wot 16 Muži naschu šerbsku Petizyju jeho Efszeleny Ministerej Dr. Brawnej pschepodala. Tón je tušamu renje powitajo, Deputazyji radził, so by tež psched Krala schła, dokelž budže šo tón na swojimi swojernymi Eserbami wjeszje sweszelicj. Psched Kralom staj Knesaj Zmiş a Kucjant ryczałoj a jemu Eserbom Jednotu a Spokojnosz, kaž tež Lubosz a Dowjerenje k swojemu Kralaj wobtruczaloj a na Posledku jich możne Žadanje po Sakhowanju swojeje Narodnoszje wosšewikoj. — Deputazyja djerzi tón Džen sa najrenschi swojeho Žiwjenja.

S Wina — Tam maju njelko saš Ministyrow. To dyrbja pecza khetri Demokratejo bycz, t. r. Mužoj sa Lud. Gji dzyedza njelko Rakusam tajki Wustaw dacz, kiž budže po jich Ryczi k konstytucjonalnska Monarchija rjekacz, a na sakonsku Wolu sromadneho Luda stwareny, dokelž su pschewjedzeni, so je jenož Knežerstwo możne, kiž je do Luda sakorenene. Gji Ministyrjo šlubja tež wschitkim niz njemskim Ludam we swojim Kraju, rune Prawo s Njemzami. — Hač burže tajke Estubenje Estewjanow a Walskich spokojicj aby niz, to Bóh wje. Po mojej Myšli by móhlo.

M. Po mojej tež. —

Jako bjesche móžnarški Sarjadnik Jan we Frankfurczi, tedy šu jemu wschelazy njemšy Werchojo jara poručowali, so by temu republikanskemu Sakhadženju na pólniškich Stronach bóršy Kónz činik. Ale tón mudry Werch je jim wotmošwił: runiž spěsnaje, so je to nusna Wjez, da tola nódzu do Stowperw liedom pohrebaneho Bundestaga stupicj. — To móžnarškeho Sarjadnika Wjez neje, šo do tajkich Partajow mješecj. Tón dyrbi Dowjerenje zyleho Luda a wschitkich jeho Partajow wobšedjicj, hiwał nam niečo wuschny nej; duž nemože ani Aristokratam ani Demokratam pomhačj. Gji nech to, šchtož pschecziwo šebi maja, šami bešobu wučjinja. Tak derje hač móža šebi Monarchojo žadacz, so dyrbi šo Sarjadnik jenož wo nich štaracz, tak derje móžeja to Republikanaršo a Hanawšy Dželaczjerjo se swojeje čjerneje Khoraju a Maršez Wni a Ščezipalgez Jan tež. Sa koh' da dyrbjal šo to najpredu štaracz? Sa naju niz wjerno?

Gjišchczane pola K. B. Šiki we Budyšchini.

Eserbski
Nowinar.

Eydzenski Gzafopis
wot tych najwaznischich Podawkow njetzischeho
Gzafa.

20. Listno. Redaktor a Sakozer: 1848.
F. A. Reichel we Budyschini.

Knes Wuczet heksaminiruje **Schczipalcz** **Jana**
we Politizy.

Wuczet. We czim runa so franzowsta Monar-
chija franzowstej Rejpublizy?

Jan. We tym, so je ton, kiz ma Penesh, we
wobymaj wulki, moznny a swobodny Muž a ton kiz
žane nima, wschudjom tamnych Schklasa.

W. Gžehodla žadachu sebi we Franzowstej mōzni
a bohaczi Rejpubliku?

J. Dokelž we Rejpublizy hišcže wjaz Mozy i
Potkōczowanju drubich Ludji dostachu; dokelž psches
Republika kōzdy wot nich Mōz dosta, newobmesowane
Knejstwo wodžicž.

W. Nima da Nissi a Rhudy tufamu Mōz a
Eswobodnosž?

J. Ju, ale hdyž se se Starosziu wo wschjedny
Rhlyeb hotowy, dha jemu Gžaf a nicže wōsche newo-
stane, so by swoju Eswobodnosž wuzicž mōhl.

W. Dha trje je Rejpublika tež dwojaka?

J. Haj! 1. Aristokratiska Republika, t. r. tajka, we kotrejž Mózni a Bohoczi knejža, a drusy pod jich Knejsťwom jako Wotroczy sdychuja, na Wschikad: Rómsta a Franzowska; a 2. demokratiska Rejpublika, we kotrejž žyly Lud knejži, n. Pšch. Helsejtiska a Nórdamerika.

W. Kotra dha je njetko ljejscha?

J. Ta kiž najdljehe wobsteji.

W. Čjeho dla dha je Nórdamerika demokratiska Rejpublika?

J. Dokelž je Nórdamerikanski Lud bursti Lud, kiž ani Penesy, ani Kredit ani Wojakow ani Čjrodu Častojnikow nepotreba, so by so wot nich potkórjowacž dacž dyrbjač. Jeho Khapital a Wobora stej jeho Ruzy a Pjašji!

W. Čjeho dla wjaz?

J. Dokelž ma Nórdamerika hiščeje wele Kraja wóšče, duž móže so tam kóždy s Džjetom swojeju Rufow berje žiwicž, netreba wot drugeho wotwišowacž, ani jeho Čskuzby aby Hnady hladacž.

W. Kat da so Nórdamerika psched Knejsťwom a Mozu tych Mudrych wobruje?

J. S tym so ani Častojnikow ani Wojakow ni-ma, kiž bychu jim t Pomozy stacž móhli. Wobydlerjo su Kraja šamsny Čskit — runje kaž jón tež šami šariaduja, stym so šebi šwojich Častojnikow, kotrychž je šyła jara mačo, šami se so wušwoleja, ale pschi tym tu Mudrosž, kiž je Noh jich Čswobodnosžje, wobkedž-buja: so Nikoho, haj teho Najljejsčeho najmene, dočho

we jeho Sastojnstwje newostaja; tak rucyje hacj pytnaja, so je so sčtò we swojim Sastojnstwje sčriet, dya tež jeho wotšadja, so by Ludej jenož na Sdacije, poprawym pač sam sebi a swojej Sčwójbi (Familie) nešlužik, — so by sebi samšneje Čjeszje a Ssamofnejerstwa dla Wójsko Pomognikow nestworik a Ludej k Schodzi jich sebi nepodczišnyk, — so by tam wošebje to Praschenje Knejsstwo nedobylo, kiž nasče Sastojnstwa (Bureaukratie) sčjeržuje: „Macze da pač tež doš Wedjimoszjow k tajnemu Wóšnynej?“

W. Nòrdamerika je potajsim sakitana psched wojerstkim Knejsstwom —

J. Dofelž su tam Wobydlerjo swojji samšni Sakitarjo!

W. Psched Knejsstwom swojich Sastojnikow —

J. Dofelž so Nikomu we Sastojnstwje šhrjecz nedadja!

W. Psched peněžnym Knejsstwom —

J. Dofelž žane Peněžy netrebaju.

W. Sčtò knežesče a sčtò knežji we Romi a we Franzowstkej?

J. Niž Lud, ale Peněžy, Wojerstwo a swjetna Mludrosž.

W. Smjejetej tutej Rejpublizy swoje Wobstacije?

J. Nie! Wonej jenož stej wóšotej Šchuli sa tych, kiž na Monarchistwo sčtuduja, a smjejetej swoj Kónž, tak rucyje hacj budže jedyn Napolejon aby Caesar wsčjech druhich Ščudentow pschewinycj a k Rejpubliki absolomu Monarchiju sežinicj. —

W. Naby dha berje było, hdy by so Njemška t Rejpublitzj scjinita?

J. Nje! Njemzy hščcje szyla Nawedzitešje došz nimaja, so bychu šebi šami mudre Šakonje dawacj móbli, duž je jim liepe, so maju Šjerschtow, Kralow a Šhjezorow, kiž po šwojich Šłowach nad nimi knejza, kaž chzedja. Ezi, kiž chzedja Njemšku s Mozu s Rejpubliku wobšbožicj, runaju šo Ežlowekej, kotryž, dofelž Šušo we Zeju piščjecj šlyšči, hnydom Ščforpawu rošbije, so by jemu s Zeja pomhał. Kaž šo tajke dočjašne Šušo s Krju wuhlene a žanych Berjow nedočaja, tak tež by we Njemškej Rejpublika krawny Špocjatk mjela a žanych Włodow nepsčinešla.

W. Da drje je najliepe, so je we Njemškej 39 kšönstituzyjonalškich Monarchow a jedyn nesamolwity mőznarški Šariadnik, kaž njetko —

J. Ša wschje druge Ludy haj, jeno niz ša Njemzow. Zejko Šłowow, a to ščcje tak wsčelatick, wulšick a małych, wőšchick a niščick, neje nihdy mőžno, tež mőznarškemu Šariadnikej (Reichsverweser) niz, tak baloko psčejenocicj, so bychu hromadje po jenajšick Myšlach a Wustawach na Šbožu Njemzow twarili a šebi wsčizny pomhali, hdy by šnani šo njehdy Ššłowjanam, Walštim, Šranzowsam ic. po tym aby tamnym ičk Krajom sečzylo.

Šawjerna Wščeszenoš je jeniczy mőžna, hdyž je žyla Njemška pač do čjista reijpublikanszy pač do čjista absolutnje šmyšlena.

Njemski Raj in spe.

Sakſka. „Eso Luda Duch drefſjeruje
 „Do ſchponſkich Schkörnjonow ſchnjeruje:
 „So neby galopſjerował
 „A do Brjedka marſchjerował.“ —

To je Samoš tyč, kiž ſo na wóſchich Mjeſtach ſtejo njetko do Luda liſhcja, runiž jim Lud hewaf ſmerdješce a poprawym hiſhcje ſmerdži. Čzinja kaž by ref, ſo ſu do Luda ſalubowani a ſo jim ničo bole na Wutrobi neležji, hacž Luda Sbože, ale ſnužkach ſu torhaze Welki, kiž bychu Lud najradſchi roſtorhali a ſnowa do Bkóta poteptali. Zich rjane, hładke a ſyropowe Eſłowa dale ničo neſku, hacž luboſne Makojczki, ſkotrymiſch čzedža wotuczeny Lud rucžje ſaſ do Drjemanja ſahnacž, aby kliczazy Moſar, ſkotrymž ſo rojaze Pežoly na Stare honja. Zich Meno je Rejakzyja, jich Djelo, Wodu mucžicž, ſo bychu Ryby lóže popanycž móhli. We Sakſkej djelaja woſebje na to, kaſ bychu naſcheho wele hódneho Miniſtryra Oberländerja ſjeho Mjeſta ſtorczili a Rhöneriza ſjeho Klitu na jeho Mjeſto ſadžili.

To pač ſo ſtač nemože a neſmje, jelt ſo Lud ſwoje Dobycja a ſwoju Swobodu ſaſ puſhcjicž a ſhubicž nódže. Zehodla neje na Čjaſu, ſo wſčitko do Božeje Wolje porucžimy a ſo ſami wo Ničjo neſtaramy. Kóždy, kiž ſnjetzkiſchim naſchim Knežerſtwom a ſLudom derje mjeni, wopytuj te ſałożene ſerbske burſke Towarſtvo, kiž ſo wo Sbože a Ljepſche ſerbskeho burſkeho Luda ſtaraja. —

Š Dreždžan, 29. Julija. Knežerstvo je we po-
slenich Dnjach dwóhny Pšcheproschenje š Gery dostało,
kotrež sebi Pomoz žada pšhecziwo Buram, kiž se Šbjez-
kom hroža. Na to je šo Ministyr Oberlándar š Gene-
ralom Buttlarom do Gery podał, šo by šo šam pšhe-
šwjedzil, kak tam te Wjezy steja.

Knežstvo Gera we njedušchim šerbškim Kraju Ge-
raha šluscha mlódzrej Liniji Werschow Reuř, mešuje š
Póknomy spruskej Krajinu Zettz, š Ranju š Altenburskej,
pól š Póknju š jenej šakškej Parzelu, š Póknju š wajma-
riškej Krajinu Neustadt a š Wečjoru tež š Altenburskej.
Wulkosž teho Knežstwa je 4 Kw. Mil; na tym je 1
Mjesto, jene Mjestacžko, 83 Wšow, we nich 7 dom-
nijaškich, 8 komornych, 26 rycerskich Kubłow a 5
Korbarłow a we tych 22,700 Wobydlerjow. — Šzeho-
dla šo tam czi Burjo šbjeħaja, to čžu wosšewicž, kak
bórsy hacž budu jo šhonicž. Pšchenicžo a wo ničžo
wjeřšje niž.

‡ Rakuska. Wot njemškich Rakušow (Deste-
reicher) móže šo Njemška wele nadžecž, pšchetož we ni-
mi kneži móžny njemški Duch. Nuniž čzedža wostacž
šwobodni Rakušojo, dħa šo tola wulkemu šhromad-
nemu njemškemu wóznemu Krajej šžylej šwojej Wu-
trobu poddawaja. — Na Ššejmje we Winje pak drje
šo nebudže wele ša Njemžowstwo čžinicž hodžecž, dokelž
štaj tam dwje Ššecžinje Ššłowjanow a jena Ššecžina
jenož Njemžom.

Š Bresławy piščeħa, šo šo šda, kak by Rakuska
na ruřšowške Meřy wulke Woiřko štajicž čžyła, a te-
šsame po Šeleřnizy do Oberberka a wot tam pšhes pruske

Krajiny Ratibor, Kowshl, Myšlowiz do Krakowa pò-
 słacj samyślita. Rusne Praschenje pola pruskeho Kne-
 żerstwa wo Dowólnosj je hiżom šo stało, a je tofamo
 rady do teho šwoliko.

☉ Dokelž barlinszy Wobydlerjo kžanemu pra-
 wemu Wjerej pschincj nemōža, ale spochi Krala wo
 šlubene Wjezy pominaja a to khjetro spoknymi Šubami,
 dha je njetko Barlin 1000 uniformjerowanych a wo-
 brónenych Rhönstablerjow dostał. To su tajzy nožni
 Wajchtarjo, kiž wodnjo wachuja a Rozy nespja. Pre-
 dy bjesche Kral prajit, šo je jeho najwetsche Wšelje
 to, šo mōže šo pod Šchit šwojeho lubeho Luda pod-
 dacj. Duž dyrbjachu wschitzy Wojazy Barlin wopuš-
 czicj. Ale bōrsy wopušczaji tež Kral šam Barlin a
 poda šo do Potsdama a necha hiščeje šo pschezo do
 neho wrócizj, hacž bychu joh' runiž Barlinszy rady
 se šwojim Sakitanjom wobšwožili. Kaž šo šda, dha
 chze Barlin šWojakami napelnicj, predy hacž šo do
 neho podacj. Wot wschjeh Bokow šo Wojazy šBar-
 linej šzahuja. Mješczanow Rhomandanta je wojnske-
 mu Ministyrej Caspomnenje pošłat, šo su šebi Mješ-
 schczenjo predy wucziniłi, šo žani Wojazy wjaz do Bar-
 lina neshmjedja, šiba na Mješchczanow Požadanje. Na
 to je Ministyr šSchreckenstein wotmolwił: Ja nicžo
 wo žanym tajkim Wuczinenju newjem, a budu po šwo-
 jej Šłowi a po šwojim Ššwjedomnju Wojakow šłacj,
 hdžež sechzu; pschetož ja šym šamolwity Ministyr a
 dyrbu šwoje Pucyje šam šastupicj.

☉ Štalskej. Kakušoj pschczy wo wulkich Do-
 byczach pšhaja, te Dobycza pałWalškim nicžo neshfodja,

dokelž nešfu pschezo zylje wjerne. Rakuskojo bychu rady dobywali, ale stary Radezki je, kaž swetscha kózy stary Muž, ktemu Rusť pomalu a bojasny, duž tam nicjo prawo wuhotowacj nemóže, runiž so jemu spochi Pomož szele. Walszy do Prjedka du, a schtož do Prjedka dže, tón nepschjerale.

Majlandiska nakhwilna Regjerunka je, dokelž nufnje wele Benes treba, hylnu Rhöntribuzyju na zyrwinske Eslijebero wupisaka, a Bistepam samym porucžila, so dyrbja tu Rhöntribuzyju bromadu honicz. We tym samym Czasu je tež sfranzowskej Regjerunku Kup na 50,000 s Zendzelskej na 20,000 a s Nordameriku na 40,000 Tšylbow icžinika. Predy hižom je sebi jich wele wošebje s Helwetiskeje nakupila. Konje kupuje s Njemseje, runiž je tudy sakasane, Konje do Wukraja pschedawacj. Dokelž Walszy derje placja, dha sebi njemšy Pschekupzy Radu webža. Woni se schyrimo rjanymi mladymi psches Mesu jjebža a so dwjemaj starymaj suchimaj Szerkomaj safi pschijjedu.

Rakuska a Sardiniska stej teho Njemjera hytej a byschtej so rady wujednalej, nejstej pak hščeje psches jene, schtó dyrbjať jeju dnacj. Rakuska chze Engländerja, Sardiniska pak chze Franzowsu sa Jednarja mjecz. — Po mojtm Edacju by lijepe bylo, hdy byschtej so bes tajketo Advekary wujednatoj, pschetož Advokata husto sam sa so sobu rycji.

Kaž rjeka, dha je pruski wójuski Ministyr na šhromadneho njemškeho pišak, so moznarskemu Sarjadnikej hołdowacj nebudje. Tu mamy tu Pschejenosj njemskich Krajow. Kaž hym prajit: žaneje Pschejenosjje so Njemzy predy nadžecz nimaja, dožj zylj jich Kraj jena absolutna Monarchija nebudje. A Reppubliky hščeje nešfu srawi.

Ruša bronu so na wschjeh Etronach. Tež je swoje wojerške Łódžje se wschkej Potrebu sestarat. —

Lamartine we Parisu je sa Polakow, Cavajnac pak pschecziwo Polakam. Wosłeni je na Njemstu pišak, so nesmjje žanym Polakam wjaz łobyr dacj, dokelž cji Rhadlojo we Parisu dale nicjo nečžinja, hačž luty Nepokoju. Hejsoli je wjerno.

Gjischčane pola R. B. Šiki we Budyschini.

Eserbski
Nowinar.

Lydzenski Gzafopis
wot tych najwaźnischich Podawkow njetzischeho
Gzařa.

21. Listno. Redaktor a Sakođer: 1848.
F. M. Reichel we Budyschini.

Niemski Kraj.

S Frankfurta. Narodna Schromadźisna je njetko tež wuradźila, so dyrbi so bóle pólski Dźiel Pósnanskeje s njemskoho Swjasta puschćić. Tón Dźiel pak, we kotrymž wele Niemcow bydli, dyrbi zylse k Niemскеj pschisłushecć, dokelž su sebi tam Niemcy Grody, Mje-
sta a Twerdźisny natwarili. To je stymi w schelakimi Narodami na Semu taska dźiwna Wjez. Bóh tón Knes neje žanemu Měsy postajit a prajit, tón Kruch Semje sluscha Niemcam, tón Ešlowjanom, tón Wal-
skim, tón Franzowsam a t. d. Tež je wot Spoczatka Ešwjeta Ludy wšchelako po Semu wokolo wodžit, a spochi se šylnischimi slabsche Ludy cjšhecjeć dať. Duž jedyn newje, šhto dyrbi k temu prasjeć, so njetko Njem-
cy pólskeho Kraja so mozuja. Po mošej Myšli to žana tak wulka Neprawda neje, kaž njekotři mjenska. Pschetož bychuli Polacy móžniški byli hačž Niemcy, bychu so runje tak do Pólskeje, wošebje, hdy by jich

Kraj pschepelnjeny a njemski mało wobydleny byl. Tež neje to žana Neprawda, so we jenym Kraju pak ta, pak tamna Rycž kneži, jeli so je tych, tiž ju rycža najwjazy we Kraju. Neprawda pak je, hdyž chzedža czi šami, kotrychž Rycž ma Kneistwo, wschu druhu Rycž we Kraju s Mozu sabnacž, dokelž je t Prjenjemu wó kóždu Rycž Škoda a druhemu, dokelž tajke Saha-nenje tón Lud we Nawedžitofzi sa djerži.

Dale je šo we Frankfurecžje wucziniło, so dyrbi šo njetko. Wójna s Danskej s wetschej Mozu dale wesž a wschitkim njemskim Ekladnosž t Wobdžjelenju na tej šamej dacž. Wójnste Wudawki poneše žyly njemski Kraj šhromadnje a tež budže wschjem psches tu Wóinu njekat Wobškodženyym jich Škoda se šhromadno=njem-skeje Pokladnizy tak wele hacž wóžno šarunana. Džjel-ba rakuskeho, wyrtemberskeho, badyskeho, hesyskeho a sakskeho Wejska dyrbi šo hnydom t Čehnenju do Šleswiskeje pschihotowacž.

Dale je tam narodna Šhromadžisna wobšankta, so Nichtón wjaz kónzowany bycž neshmie. — Šdžejkulž tohlej bes Šerbami powedach, tam tež bjechu temu napschecziwo. Jedyn praješce, so budže njetk kóždy toh' druhoh' kónzowacž a so potajkim Nichtón šwojeho Žiwenja wjaz secher nebudže. Druhi mjenesche: wone je njetko šakóženyh Wóhnjow dóšž, kak hachle to potom budže? Žako pak šo prashach: budješch dha ty njetko Roho škónzowacž, hdyž wješch, so Šłowu neshubisch, — aby budješch dha Njekomu na Šhiju šapalicž? — wotmolwi mi kóždy, ja drje niz. Šteho widžimy, so šo Nichtón šam wot šo neboži, so budže njetko,

dofelſ wje, so Nichtón wjaz kónzowany nebudze, mor-
dowacſ a ſapalecſ. ale jenoſ wot druhich dla. Braſchacht
ſo Kóho: Neſſy dha ty jenoſ teho dla Nikoho kón-
zował aby Nikomu ſapalił, dofelſ wedziſche, so ſtym
Eſmercſ ſaſluſziſch? — wotmolwi mi Kóždy: teho dla
drje niſ, ale mi hiſſcſje to zenje do Wyſſije pſchiſchto
neje. Budze dha cſi to njetko ſferje do Wyſſije pſchincſ.
To drje teſ niſ! — Je tyſ, kotrymſ bje to do Wyſſi-
low pſchiſchto, to wodzerſało, so wedziſchu, ſtym na
Echibenzu pſchindzemy? — Teſ niſ.

Njetotryſkuliſ je runje teho dla drugeho kónzował,
dofelſ wedziſche, so budze tał ſam teſ wo Žiwenje pſchincſ,
pſchetoſ wón bje ſwojeho Hubenſtwa ſyty a nepopſche-
jeſche temu dobre Žiwenje, pſcheſ kotrehoſ bje do taj-
teho Hubenſtwa pſchiſchoł. Eſtrafa Nikoho nepoljep-
ſchi a we Krajach, hdzeſ ſu najwetſche Eſtraſy, ſta-
ne ſo najwjazy Ełóſſjow. Haj ſtało je ſo, so je ſo
Ženemu Hłowyrubanje, na kotreſ bje pſchihładował,
tał lubiło, so je huydom na Dompucju tu ſamſnu
Ełóſſ wobeiſſchoł, jenoſ teho dla, so by ſebi teſ Hłó-
wu rubacſ dacſ móhł. — Njetón mi napschecjiwo
ſtał, so je to Boſa Wiſchifaſnja, tajſch Ełóſſnikow kón-
zowacſ, dofelſ we Bibliji ſteji: Eſtuſ cſłowſku Krej
pſchelije, teho Krej dyrbi ſaſo pſcheſ Cſłoweka pſche-
lata bycſ. Ale Starym je teſ prajene Woko ſa Woko,
Eub ſa Eub. To pał je Khrystuſ pſchemjenik. He-
wał ſo teſ wucſi, so nichtón ani ſam ſebi ani druge-
mu Žiwenje wſacſ neſmje, dofelſ ani ſam ſebi ani
druheму Žiwenje dał neje. Je dha Wóſchnoſſ (aby
Dracſ) temu, kotrehoſ kónzuje Žiwenje dała? Eſtra-

fa dyrbi f Poljepschenju słužicj. S Hlowuwotruban-
som je wscheho Poljepschenja Rónz. Hdyž dha, kaž
šmy widželi, psches to, so so wulzy Skóšniyz kónzujaj,
šo Nichton wot tajkich Skóšsžow newotraschi; a do-
felž žadyn Gžlowef, runiž wje, so kónzowany nebudže,
nicžo stere nemorduje a nesapala, a hdyž tež Rónzo-
wanje Nikoho nepoljepschi, hda tež je prawje, so so
Nichton wjaz kónzowacj nešmje, tež hižom teho dla,
dokelž je so husto posdsišcho dopokafalo, so je tón a
tamny bes Winy skónzowany. (Šwjata Inkwizizyja
je Ludži f Lawsentami bes Winy kónzowala). Dyrbe-
li dha so Skóšniyz jenož teje Reklije dla kónzowacj, ko-
truž njekotři Ludžjo na tym namafaju; aby šnani we-
cjerškim Wutrobam f Woli? To Bóh nedaj.

4. Žnjenja Weczor $\frac{1}{4}$ na džešacj pschijjedže Arzy-
wojwoda Jan se šwojej Mandželskej do Frankfurta.
Wós jeho wobdawasche Lud we wulkej Radoszi a wu-
nese jemu wivat! na wivat. Psched ruskim Dworom,
do kotrehož Hošizna so se šwojej Rnenju Mandželskej
f Wyblenju poda, powitachu jeju 600 mlodnych Hožow
we bjelej Dražzi a selenych Wjenzach. Arzywojwoda
knim rekny: Ja šym wam šlubil, šobu pschinesž šwo-
le Najlubšche, Žonu a Džecjo. Tu jeju macje. — Hišch-
cje ženje tau žadyn Luda Muž, stajkim wutrobnym
Weselom, stak mjernež Radosžju powitany neje, kaž
tón Carjadnik Jan.

Se Sakskeje. Šeffoli danski Kral Schleswit pre-
dy puschejicj nebudže, dha wot naschich Wojakow Po-
ložja we blisich Dnjach do Holstejnsteje pocjehne, a
to jena Paterija wulkich Štufow, Gardyrajsterregiment,

dwaj Bataillonaj I. Regimenta Prinz Albert, dwaj Bataillonaj Laibregimanta a jedyn Bataillon löchseje Infanterije. Generalmajor sButtlar budze jich nawewodowacj a Generalmajor Grosa sHolzendorf pod nim Infanteriji roskasowacj. Dokelž je tohlej hijom dawno snata Wjez, ha žno wele Maczerjow a lubyh Esotrow domach wo swojich Esynow a Bratrow pšacze, duž jenož sym tudy saspómnik, so bych jim pšchi tej Skladnoszi prajicj móht, so tajkich Pšacžow treba neje, dokelž tam naschi Wojazy do Bitwy pšhincj nebudja. Pšchetoz danski Kral by hlupy byl, hdy by so na Kraju sNjemzami bicz chyzł. Tón budze so na swojich Kupach Njemzam smecz a jich wšhelko hudlowacj, so na njoh' nemóžeja. Naschi Wojazy budja pšchi tym njeshto Krajow nawedžicj a smjeja Skladnosz, Morjo wohladacj, a snano tež wulke mórste Kódžje, kotrej by njechrónžkulž rady wohladal, hdy by móht. Wšchi budja jim we Hólstejnstej pšchi Brosy stejo do schjerofeho Mórja pokasowacj a prajicj, tamhlej 40 Mil daloko je Kopenhagen, hdyžž danski Kral bybli. Škofa jenož, so žane Kódže nimamy; hdy bychmy te mjeli, hda žno chyzli joh' krydnyej.

Wot Dansteje wucžesche mój stary Wucžer tohlej: Danska wobsteji sJütlanda, se Schleswika a swele bes tymlimaj Krajinomaj, kiž stej na njoch Bokach sMorjom wobdatej, a bes Schwedstej ležatych Kupow, wot kotrychž su Seeland, Fünen a Laaland najwetsche. Luda stej tam njehdže 2 Millionaj. Wojakow je tam 39,000, a na Morju maja 5 Linijenschjefow a 8 Fregatow. Dohodow (Einkünfte) ma Kraj 8½ Mill.

Toleť. Krája Produkty su Žito, hovějasy Skót (dobra Butra a dobre Twarožki), Konje, Ryby a Torf. Medzje (Metalle) tam nejšu žane fNamykanju a tež niz Šól. Drewa je tam malo. — Wobydlerjo su Proteſtantomjo. Fabrikow tam wele nimaja; ale jara ſchwarne Kufajzy tam činja. — Kholonije ma Danſka we Oſtindiſkej, we Guineji, we Grenlandži a njeſotre male Kupy we Weſtindiſkej; tež Kupa Iſland ſluſča fDanſkej.

§ Gery. Knežerſtvo we Geri nebje podobno do Dreždžan wo wojerſku Pomož ſkało, pſchetož Burjo ſu tam kjetry Kopot ſehnali. Knežerſtvo bje menužy nekajſeho Kholmſkara ſMenom Krawſu ſadžiko, dokelž mjenesche, ſo Burow na ne ſchcjuwa. Tón Krawſa paſ je pſchezo Burow Pſcheczel był, duž jeho tam Burjo jara lubuja. Jaſo tehodla ſlyſchachu, ſo je jich dobry Pſcheczel jaty, dha ſo ſebraču a cjehtiču do Mjeſta, jeho wumož. Mjeſchczenjo paſ ſtupiču ſo jim ſmolom wobroneni napschecziwo. Hdž temu taſ je, dha dyrbimy ſaſ dom hicž. Ale po krótkim Čaſu buču tam ſaſy, niz ſp:óſnymaj Kufomaj, ale wobroneni ſe wſchjem, ſchtož njeſtaſ ruba, kała, mlóčji a tſyla. Mjeſchczenjo bječu jim niſtk Wrota ſawreli, ale Burjo je lóhko roſtamachu a walichu ſo do Mjeſta. Tam drje bječu ſo jim ſaſ Wobroneni napscheczo ſeſtupali, nebječu paſ ſebi predy žaneje Kburáže kupili, duž taſ borſy, hacž Burjo jeneho Krawzu ſaſlylichu a njeſotrych trochu ſchmórnychu, wſchitzy Mjeſchczenjo roſcžjekachu. Ženož Turnarjo, kiž ſo wſchudžom derje djerža, woſtachu ſtejo a woherachu ſo, taſ dohko hacž

możachn. Na to bu Krawsa wupuszczeni. Njetko bychu Burjo tola smierom dom czahnyej dyrbeli — ale nje, woni bjechu so jara jna tych dobrych Turnarjow roshnjewali, duż jenu Khjezu, we kotrejż nje-
kosi bydlachu khjetro wobskodjichu; a jako bjechu so na druhim Dnju sa wjaz tajkimi Khjezemi doprascheli, bijachu we nich a na nich runje wscho do Kruchow, jako nasch luby a wele hódny Ministyr Oberländer do Gery dójndje. Tón Buram pocza f Dobremu radzicj. Hólzy nebydjcie dziwni! djicje dom! Wam Nichtón žanu Neprawdu czinicj nesmjje. A hlaj Burjo na jeho Radu posłuchachu a jemu Kufi na to saw-
bachu, so chzedza Mjer a Pokoj djerzecj. — Steho widzimy, so nascha njetzišča Rejgjerunka f Smjertowa-
nju tajkich Sbjekow žaneho Wójika netreba, to Ober-
länder sam ljepe dokonja, hač 1000 Wojakow.

W Barlina. Kat tam czi nowi Khónstablerjo Newinowatych kaž Winowatych jimaja, mjejeschtaj jedyn stary Ministyr f Menom Robertus a jedyn Sapóslanz na pruskej narodnej Schromadžišnje Skladnosž so pscheswjedzicj. Jako menujzy widzišchtaj, kat so tam tež runje f Newinowatymi torhachu, poczeschtaj do teho ryczecj; ale to bje tym Khónstablerjam Winy dosž, tež jeju jimacj. A nebydžsche tón jedyn psches swoju Khartu dopokasacj móht, so je Sapóslanz, dha bychu jeju sadžili. —

S Franzowskeje so pische, so budje Bamž, dokelž je kneženja hnty, swoje Krajiny a Italsku wopuszczicj a we franzowskim Mjeszje Avignon bydlicj.

Majlandste Knežerstwo bje franzowske wo wojer-
sku Pomoz pshecziwo Njemzam profycj dačo. Fran-

zowšy Ministrjo pať su wobsanfli, so jemu žanu tajku Pomož pōškacj nōchzedja, dojž sebi ju Král Korla Albert sobu žadacj nebudje.

We Zendzelskej tež njetko pōcjne Nemjer nastawacj. Wosebje wukhadja tōnsamy wot irlandškich Respozojnikow. Bes druhimi je tež wještj Smith D'Brien, kiž jich namebuje; tōn tež po Kraju cjahajo Ludži f Ebježkam wabi. Prieni Pať je sbity byť. Zensdzelska Regjerunka so Wjestofzju nadzije, so budje wschittkemu Nemjerej bōrsy Kōnz scjiničj mōhž.

Grubny Bodawł se Schulšez. Sańdzenu Nedželu rano satyli Schulšanski Korčmarť swoju Žonu. Wōn pečať kjetro pišesche, a jeho Žona jeho husto prošesche, so by so tola teho wostajil. Hewať bjeschtaj derje bromadzje žiwaj. Tež nebje jimaž žana Mufa, nemjeseschtaj wjaž hač jene Džecjo. Wōn bje sebi Šobotu na Hermanku Wistolu a wscho drube, sčtož f temu Satšylenju trebasche, kupil. Weczor pschindže tež trochu napity dom, tola pať bje te mordarste Wjezj psched swojej Žonu sfowať. Ženož Žandhütelje bje Saku wostajil. Na te jeho Žona Weczor pschindže a so smolom strōži, a poweda to potou we Škušostwje, a rekne hišesche: hešso budžecje žane Šsylene žlyšecj, dha pschindžecje tola knam, Wōh wie, sčto ma mōj Muž prjork. A blať na drube Ranje tihli so, a hnydom wubjebne Korčmarcēž Šolcēž wōn a woło: Nasche Nan je Maczer satšylil. Kucjse Ludžo pschifocjichu, ale žana Pomož nebje wjaž mōžna, pschetōž Korčj Woka ležesche we Kri šWoka Wutroby pschisylena morla na Semi. —

Korčmarja pať bjechu widžili f Wjezj bježecj, štotrejšech jeho Knezi Khablojo bōrsy žiweho wucžezechu, pschetōž wōn bje na jenym Kerku tať wišajo wostaj, so so nebje tepicj mōhł. Woprawym bje wōn hewať po swojej Žoni tež sam so satšylicj chžyl, ale Wistola bje jemu pschit prienim Wutšylenju rostecjika.

Zutši budže so šerbske burške Towarstwo we czornym Hodlerju Popotnju 4. St. šhromadžicj.

Gliškejane pola K. B. Šiki we Budžiczi.

